ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА У БиХ ВЕЋА ЗА 5,8 ОДСТО

Металци најбољи

САРАЈЕВО 16. августа - Индустријска производња у Босни и Херцеговини за седам мјесеци ове године већа је за 5,8 одсто у односу на исти период претходне године-саопштио је данас Републички завод за статистику ове републике. Производња у јулу у односу на производњу у истом мјесецу претходне године већа је за 4,2 одсто.

У преради обојених метала - 70,3 одсто, производњи саобраћајних средстава 37,3 одсто и производњи електричних машина и уређаја - 34,5 одсто.

НЕДЈЕЉНИ ГЛАС

БАЊАЛУКА, 17. и 18. август 1985.
Број 4482 Година XLII Цијена 32 динара

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

У КУЛАШИМА КОД ПРЊАВОРА ПОЧЕЛА ИЗГРАДЊА ДРУГЕ ФАЗЕ БАЊСКОГ ЦЕНТРА

НОВО ЛИЦЕ ДО КРАЈА ГОДИНЕ

ПРЊАВОР, 16. августа - Довршењем друге фазе бањског центра у Кулашима посао ће да добије 55 радника. У овај посао Радна организација „Цер" инвестираће 22 милиона динара. Посла су се прихватили грађевинари прњаворског „Градипа" уз обавезу да објект посјетиоцима на употребу предају до краја године.

Ријеч је о инвестиционом пројекту уређења бање у Кулашима. Уз изворе термоминералне воде која успјешно лијечи бубрежна, кожна, срчана и гастритисна обољења планира се изградња пансиона са 110 лежајева, бања са 21 кадом, кабинет за физикалну терапију и амбуланта са лабораторијом. Д.Ч.

ПОЛУГОДИШЊЕ ПОСЛОВАЊЕ БАЊАЛУЧКЕ ПРИВРЕДЕ

Јунски оптимизам на провјери

● Полугодиште је бањалучкој привреди донијело: висок раст производње, смањивање губитака и пуније фондове, али и високе залихе, неповољан извозно-увозни биланс, финансијску недисциплину и споро запошљавање ● Боље резултате у другом полугодишту треба очекивати само уколико се донесу најављене системске мјере и искористе унутрашње резерве сваког колектива

Страна 6.

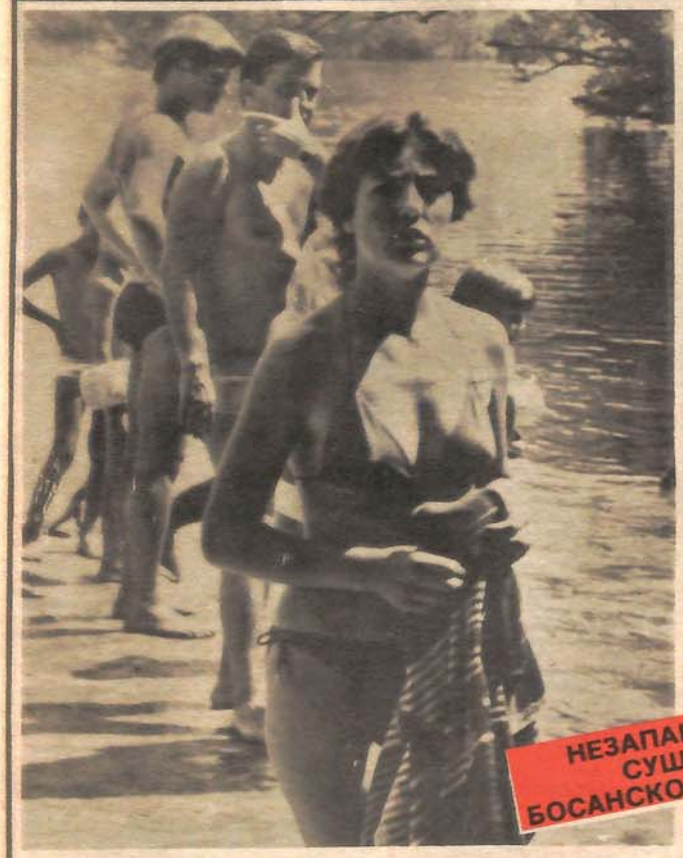

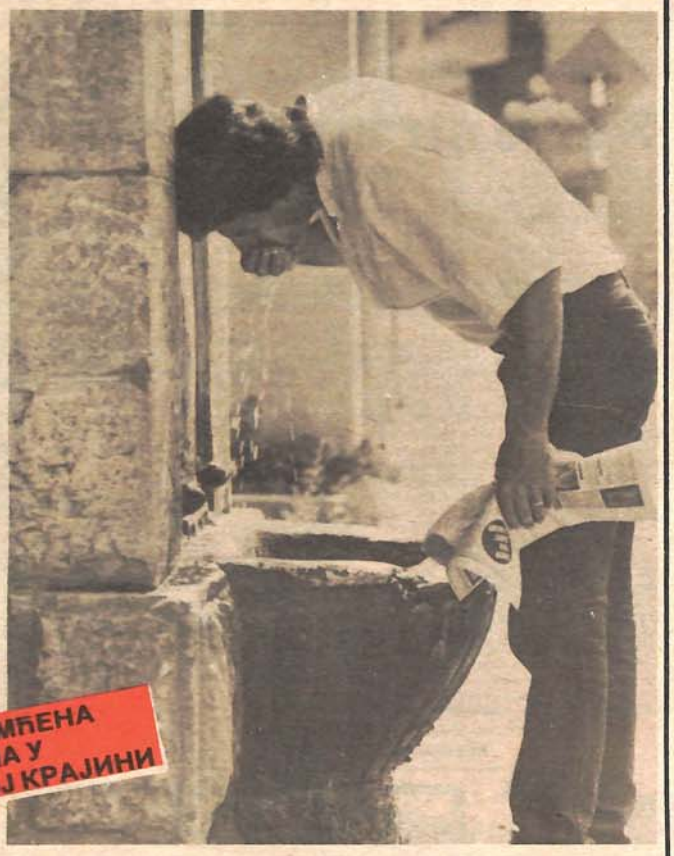

НЕЗАПАМЋЕНА СУША У БОСАНСКОЈ КРАЈИНИ

Кише ни у прогнозама

● Већ три мјесеца у појединим мјестима Босанске крајине није било кише што ствара велике тешкоће мјештанима и привредним организацијама

Суша већ три мјесеца мори Босанску крајину. Крајина, навикла на невоље, одупире се колико може. Није тако људима, привреда се упиње да како-тако одржи корак. Стока се на појилишта гони и по 20 километара. Кише нема!

Кише нема ни у метеоролошким прогнозама.

Босанска крајина гледа у небо и очекује. Најтеже је Босанском Петровцу, нешто лакше у Босанској Крупи, Бихаћу, Титовом Дрвару, Босанском Грахову...

У Босанском Петровцу пријети опасност да стане привреда у којој доходак стиче три хиљаде запослених. Пољопривредници су већ одавно прежалили љетину коју је суша и те како окрњила. Сада је главна брига како сачувати стоку.

Крајишке ријеке: Врбас, Уна, Сана.. препуне су купача. Освјежење се тражи у води, хладовини, углавном уз ријеке. Чека се киша.

На снимку Душана Кецмана детаљ са плаже на Уни и Бихаћу и Никола Мајкић из Босанске Крупе док се освјежава на једној чесми у граду.

Стране 12. и 13.

bosanka GLAS

НАГРАЂУЈУ

СТРАНА 13.

ЦЕТИЊСКИ ЗАПИС

УДАР НАЂЕ...

● Послије шест година обновљена Његошева Биљарда која данас представља изузетну и својеврсну причу, музеј о владици и државнику, пјеснику и мислиоцу, о његовој Црној Гори, Европи... времену од прије 150 година

Страна 7.

СУСРЕТИ: МИЛАН ПРИБИЧЕВИЋ, АГРОНОМ

На бразди — повјерење

● Стручњаци који долазе на село морају бити добро стручно „потковани", јер у њима земљорадници виде и савјетнике и пријатеље. Ако их изневјере, боље да нису ни долазили на бразду - говори Милан Прибичевић, агроном, којем су радно мјесто села неколико крајишких општина

Страна 8.

НА ЈОКИНОМ БРДУ, У ЗАСЕОКУ ПЕЈИЋИ

„РАТНА ПРОЗИВКА" КОЗАРСКИХ ЈУНАКА

● Бљеште лица од људскости и одликовања, која закриљују прса, од храбрости ● Све се то дивно, људски топло измирило на лицима петнаесторице јунака са Козаре.

Страна 7.

20

ZAPOŠLJAVANJE

Papiri kao pokriće

Ako je suditi po broju novih radnih mjesta koja su otvorena u banjalučkoj privredi u prvih šest mjeseci ove godine, onda su pesimisti ponovo u pravu! A bili su u pravu i sve četiri prethodne godine ovog srednjoročja, jer se ambiciozna predviđanja o zapošljavanju, koja se zapisuju u razvojne dokumente, po pravilu ne ostvaruju.

Zašto je to tako?

Prvi i osnovni razlog treba tražiti u krizi koju preživljava jugoslovenska, pa tako i banjalučka privreda. Ova druga posebno, jer je i avgustovski potres iz 1981. godine ostavio posljedice koje se i danas i te kako osjećaju. Sve to je smanjilo investicije ispod razvojnog minimuma i usporilo zapošljavanje. Ipak, izgleda da se jugoslovensko privredno stanje poboljšava — barem poslovne brojke, a i izjave najmjerodavnijih na to upućuju. Ali, normalizaciju ukupnih privrednih tokova ne treba očekivati brzo, pa tako nema izgleda ni za ubrzanije zapošljavanje po ovom osnovu. Ipak, sve duži spiskovi nezaposlenih upozoravaju i kao neminovnost nameću pitanje: šta uraditi u postojećim uslovima da se zapošljavanje ubrza?

Dio odgovora na ovo pitanje sigurno leži u najavljenim opštedruštvenim akcijama u Bosni i Hercegovini za raspisivanje narodnog zajma, te usmjeravanje novih i preusmjeravanje postojećih opštinskih samodoprinosa za otvaranje novih radnih mjesta. Do konačne realizacije ovih ideja, sasvim je sigurno, neophodno je određeno vrijeme, koje je i najdragocjenije za one koji su i po nekoliko godina na spiskovima nezaposlenih. Da bi se do tada u Banjaluci zapošljavanje moglo ipak ubrzati, pokazuje i najnovije „snimanje" stanja u privredi koje je proveo Sekretarijat za privredu Skupštine opštine.

Pokazalo se da u banjalučkoj privredi sada ima 2.400 nepopunjenih radnih mjesta koja su predviđena normativnim aktima radnih kolektiva. Neupućeni bi pomislili da je riječ o nedostatku određenih profila kadrova, ali nije tako.

Samo ovlaš upoređivanje pokazuje da bi se za bezmalo 90 odsto nepopunjenih radnih mjesta ljudi mogli naći u banjalučkoj Osnovnoj zajednici zapošljavanja.

O kakvoj se onda zavrzlami radi? Jednostavnoj. Predviđena radna mjesta se ne popunjavaju isključivo zato da bi bolje živjeli zaposleni. Primjera radi, u nekom kolektivu određen posao obavlja 90 umjesto stotinu radnika, kako je zapisano u normativnim aktima. Dakle, zaradu koja je planirana za stotinu dijeli devedeset radnika i tako svi dobiju veći lični dohodak. Zaboravlja se na ono poznato opštedruštveno opredjeljenje da su zaposleni najodgovorniji za zapošljavanje i da se moraju odreći dijela svog standarda u korist onih koji godinama čekaju na radno mjesto, pa se tako pada u najgrubliji grupno-svojinski odnos prema društvenim sredstvima. I sad će neko nadležan, vjerovatno Izvršni odbor Skupštine opštine, morati „natjerati" radne kolektive, odnosno poslovodstva da izvrše ono što su sami predvidjeli u svojim normativnim aktima. Kakvog li apsurda!

I još nešto je pokazalo pomenuto „snimanje" Sekretarijata za privredu. Sedam hiljada radnih mjesta u banjalučkoj privredi popunjeno je radnicima koji nemaju odgovarajuću kvalifikaciju. Riječ je uglavnom o radnim mjestima i poslovima za koja je neophodno posebno znanje i stručnost. A podsjećanja radi, među više od 13 hiljada nezaposlenih Banjalučana najviše je stručno obrazovnih.

I da se vratimo na početak priče. Da pesimisti, kad je riječ o zapošljavanju, uglavnom imaju pravo, ilustruju brojke. Prema opštinskoj razvojnoj rezoluciji zaposlenost ove godine u privredi trebalo bi da poraste za 3,4 odsto, a ostvaruje se jedva dva odsto. Šta bi bilo da se samo djelimično popune upražnjena, a nepopunjena mjesta i da na barem neka neadekvatno popunjena radna mjesta dođu mladi stručno obrazovani ljudi?

Bilo bi — zna se!

Ali, kako će biti, kad se ne poštuju ni zakonske obaveze o prijemu pripravnika. Banjalučka privreda je ostala „dužna", još iz prošle godine, da zaposli 196 pripravnika a obaveza u ovoj godini je 1.400. Međutim, do sada je primljeno samo 355 pripravnika.

Izgleda da razni planovi i normativna regulativa za mnoge u privredi predstavljaju samo papire za samoupravno i političko pokriće u određenom trenutku, barem kad je riječ o zapošljavanju.

Neki će reći, pa nije to sve baš tako lako i jednostavno, ali zašto se onda lako i jednostavno donose planovi.

B. Božić

MARKSISTIČKO OBRAZOVANJE

S obje strane medalje

Da nema marksističkog obrazovanja bez marksističkih centara, čini se da je jasno svima koji se ovom problematikom bave. Iako je, isto tako, jasno da se ovakva tvrdnja može odnositi samo na jednu stranu medalje, banjalučko iskustvo pokazuje da se, na toj strani, mogu postići značajni rezultati. U oko 350 osnovnih organizacija Saveza komunista djeluje tridesetak marksističkih centara i sa gledišta statistike oni pokrivaju 46000 zaposlenih.

U ovoj godini oformljeni su, ili popunjeni, novi marksistički centri u organizacijama udruženog rada, čiji su nosioci RO Teretni saobraćaj, RO „Vodovod i kanalizacija", SIZ zdravstvene zaštite, RO Centar za srednje usmjereno obrazovanje, te ŽTO, OOUR OPŽ! Ako bi se još otvorili - što je bez sumnje zadatak za naredni period — marksistički centri u organizacijama udruženog rada čiji bi nosioci bili RO Zavod za izgradnju Banjaluke, RO BLIK, OOUR Fabrika duvana, RO Žitokrajina i SIZ kulture, onda bi, sa istog statističkog gledišta bili „pokriveni" marksističkim obrazovanjem svi zaposleni Banjalučani.

Ovakvi rezultati u Banjaluci svakako ohrabruju i upućuju na nove napore. Ali dok su do sada napori bili usmjeravani više u organizacionom i kvantitativnom pogledu, čini se da bi sada, pred ispunjenjem ovog zadatka, valjalo više truda unijeti u razmišljanja o podizanju kvaliteta rada ovih centara. Jer, praksa govori da u radu ovih centara postoje brojna lutanja, a tipična boljka marksističkih centara je svakako formalizam u radu. To je, naravno, druga strana medalje. Organizovanje različitih predavanja svakako je atraktivan, i uz to veoma lagan dio posla, posebno u sredinama koje bolje materijalno stoje: relativno je lako pozvati istaknutog naučnika da održi predavanje, koje će zacijelo biti i dobro posjećeno. Mnogo je teže, u onoj mjeri u kojoj je svrsishodnije, djelovati u hiljadama praktičnih slučajeva — ukazivati, savjetovati, pronaći literaturu...

Praksa je vrhunski oblik teorije — to znaju mnogi umni ljudi — a ona nam pokazuje da su mnoge odluke koje se donose na samoupravan način u manjoj ili većoj mjeri udaljene od marksističkog pogleda na svijet. A takvim su odlukama često skloni i oni koji posjeduju diplome odgovarajućih političkih škola, i koji takve sklonosti zacijelo ne bi smjeli posjedovati.

Zašto se to onda ipak događa?

Jedan (ali samo jedan) od razloga mogao bi biti taj što su marksistički obrazovani komunisti — kao i drugi radni ljudi — još uvijek, nažalost, manjina u svojim sredinama. Pa iako je dobro znano i to, što je govorio i Tito, da će još biti situacija u kojima će komunisti ostajati u manjini, sa implikacijom da će i tada ostati obaveze okršaja na bazi marksistički utemeljene svijesti, čini se da je danas lakše pronaći primjere povlačenja, pasivnosti i smanjene zainteresovanosti za praktične manifestacije, ili bolje rečeno, za konkretna otjelotvorenja marksističkog duha.

D. SOČANSKI

U PREHRAMBENOJ INDUSTRIJI

Sirovine diktiraju proizvodnju

Nedostatak sirovina je jedan od osnovnih razloga da se kapaciteti krajiške prehrambene industrije nedovoljno koriste. Njihovu izgradnju nije pratilo povećanje proizvodnje sirovina zbog čega su dovedeni u težak položaj.

U prvom polugodištu ove godine proizvodnja je u odnosu na isti period 1984. godine povećana za svega 0,2 odsto! Znatno gora je situacija u izvršavanju ovogodišnjih planova čija je realizacija dovedena u pitanje. Jer, mašine u pojedinim tvornicama rade „sa pola snage" pa je neizvjesno da li će izgubljeni korak biti uhvaćen i zaostatak u proizvodnji nadoknađen.

Procenat ostvarenja plana proizvodnje kod Impra iz Prijedora, koji je nedavno dobio novu klaonicu, nije veći od 20 odsto, koliko je iznosio i kod „Prijedorčanke". Tvornica za hemijsku preradu kukuruza iz Draksenića uspjela je da za šest mjeseci plan proizvodnje realizuje sa 22 odsto, „Vitaminka" sa 29 itd.

Novoizgrađeni kapaciteti, koji su već trebali da prebrode početničke teškoće, nisu daleko otišli u korištenju savremenih (i skupih) postrojenja. Kod „Glame" iz Glamoča, koja krompir prerađuje u oplemenjene proizvode, plan proizvodnje je ostvaren sa svega 12 odsto, a kod „Vite" iz Skender—Vakufa sa 31 odsto. Smanjena proizvodnja i opterećenost kreditima, u nekim slučajevima i proizvodnja za skladišta, uticali su na ukupno poslovanje prehrambene industrije koja je polugodište završila sa izuzetno visokim gubicima.

Krajiški poljoprivrednici mogu proizvesti znatno više sirovina nego što sada proizvode, ali ih na to treba podsticati i stimulisati. Prehrambena industrija, često, „kroji" nestimulativne cijene, pa sirovine, ako se proizvedu, završe na pijaci ili u tvornicama izvan Bosanske krajine (koje ništa ne ulažu u razvoj proizvodnje). Rijetki su, istina, i primjeri da krajiška prehrambena industrija ulaže vlastiti dinar u osavremenjavanje i povećanje proizvodnje sirovina. Iznimku, ako se tako može reći, predstavlja „Vitaminka" koja je ove godine podijelila zemljoradnicima uključenim u organizovanu proizvodnju 300 kilograma kvalitetnog sjemena krastavca i 6 tona mahuna. Da je godina bila povoljna, proizvelo bi se 5.000 tona krastavca koji ima dobru prođu na domaćem i inostranom tržištu. Svojevremeno je, na isti način, povećana proizvodnja jagoda na više od 400 tona i skoro zadovoljene sve potrebe.

Novi prerađivački kapaciteti izgrađeni su, u posljednje vrijeme, i u krajevima iz kojih je krajiška prehrambena industrija „uvozila" sirovine. Kako se na tržne viškove iz tih krajeva ne može, kao do sada, računati, prerađivači se moraju više okrenuti domaćim prerađivačima. Na njih se, uostalom, i računalo kod podizanja prerađivačkih kapaciteta u Banjaluci, Prijedoru, Glamoču, Bosanskoj Dubici i drugim krajiškim komunama.

M. OSMANČEVIĆ

PRENOSIMO „VEČERNJI LIST"

REKLI SU...

Birokrate

„Samoupravljači nisu izgradili nijedan Feni, Obrovac, Dinu, Lendavu... To su djela birokrata, to su njihovi spomenici, jer samo birokratizirana svijest traži megalomaniju, ona traži vlast, ona uvijek traži kabasto. Staljin je, kažu, tražio samo velike zgrade u Moskvi. I naš općinski birokrata traži veliki trg, veliki dom kulture, veliku tvornicu, jer on hoće biti "lik".

Mirko Mećava

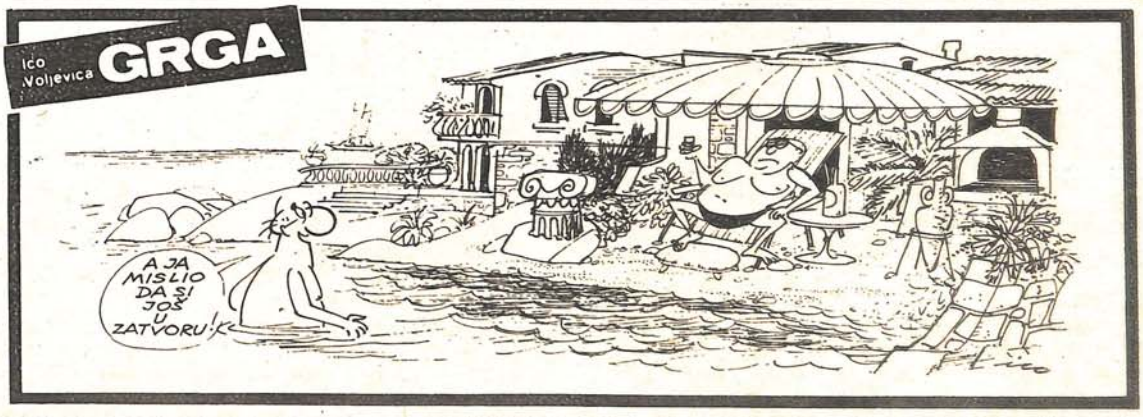

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: **Mirko Kisjan,** (banjalučka hronika) **Emin Krkić,** (popodnevni desk) **Tomo Marić,** (sport), **Miloš Milinović** (Bosanska krajina), **Arif Sitnica** (tehnička redakcija), **Sabira Piragić** (desk), **Nada Puvačić** (kultura), **Nebojša Radmanović** (direktor i odgovorni urednik), **Fadil Smajić** (hronike), **Dragiša Spremo** (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas" **Ivan Andričić, Nusreta Borić** (predsjednik) **Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.**

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

NARODNI ZBOR NA PETROVOM POLJU

OČEKUJE SE 20.000 GOSTIJU

● U Imljanima, na Petrovom polju, u subotu i nedjelju održava se veliki narodni zbor u znak sjećanja na boravak druga Tita, Vrhovnog štaba, Centralnog komiteta KP i Izvršnog odbora AVNOJ-a od 4. do 24. novembra 1943. godine i istorijskih odluka donijetih na ovom prostoru

IMLJANI, 16. avgusta — Godine 1943. tačnije od 4. do 24. avgusta niko nije znao gdje se nalazi drug Tito sa Vrhovnim štabom. Poslije teških borbi na Neretvi i Sutjesci obavještajne službe fašističke Njemačke, njene sluge - četnici i ustaše, nisu uspjeli da dokuče u kom se pravcu kreću partizanske jedinice na čelu sa drugom Titom. A u to vrijeme drug Tito je, ustvari, boravio u Imljanima, selu podno Vlašića, na tromedi Skender-Vakufa, Kotor-Varoša i Travnika i pripremao istorijski čin revolucije - Drugo zasjedanja AVNOJ-a. Na prostranom Petrovom polju, na mjestu koje je odabrao sam drug Tito, sa Centralnim komitetom KPJ i Izvršnim odborom AVNOJ-a, donio je i odluku da se uvedu prvi put i činovi u Narodnooslobodičakoj vojsci. Sa ovog polja putem engleske misije, koja je boravila pri Vrhovnom štabu, u svijet je otišla vijest da su partizani borci za slobodu, a četnici sluge okuptora.

U sjećanje na te istorijske dane, u Imljanima na Petrovom polju, već treću godinu za redom održava se veliki narodni zbor. Ove godine, u subotu i nedjelju, okupiće se, kako organizatori predviđaju oko 20.000 gostiju da se upoznaju sa svim onim što se dešavalo od 4. do 24. avgusta 1943. godine. Omladina, kao i uvijek, daće svoj puni doprinos proslavi. U subotu, uz logorsku vatru izvidači iz Banjaluke, Kotor-Varoša, Skender-Vakufa i Travnika razgovaraće sa istaknutim revolucionarom Ilijom Slavnićem, koji je u to vrijeme bio komandant Banjalučkog odreda. Okupljenim građanima govoriće, u nedjelju, general-major Mile Trkulja. U programu su i sportska takmičenja mjesnih zajednica sa ovog područja u bacanju kamena s ramena, trčanju, naviačenju konopca...

R.M.

U KOLEKTIVIMA BOSANSKOGRADIŠKOG „TRIKOA"

Nakon odmora punom parom

● Realizacija za prvih sedam mjeseci ove godine manja je od planirane samo za pet odsto

BOSANSKA GRADIŠKA, 16. avgusta — I u vrijeme ljetnjih godišnjih odmora u tvornicama trikotaže, žersej-štofova i sportske odjeće, koje posluju u sastavu bosanskogradiške RO ITK „Triko", ostvareni su zadovoljavajući rezultati proizvodnje i realizacije. Polugodišnje poslovanje tih kolektiva je uspješno, a sve tri ove fabrike za sedam mjeseci tekuće godine ostvarili su proizvodnju vrijednu blizu dvije i po milijarde dinara, što je 91 odsto od plana. Realizacija za prvih sedam mjeseci je ostvarena sa 95 procenata i u vrijednosti od skoro tri milijarde dinara. Svakako, najviše se radilo u najvećoj i najstarijoj fabrici „Trikoa", bosanskogradiškoj Tvornici trikotaže. Julska proizvodnja ovdje je prebačena za jedna odsto od plana, a izvoz na inostrano tržište od plana je veći za skoro dva puta. Značajne izvozne poslove tokom ovog ljeta ostvarila je i Tvornica žersej-štofova dok su u Tvornici sportske odjeće u Orahovi planiranu realizaciju za sedam mjeseci ostvarili sa 95 odsto, a izvoza za ovu godinu sa 41 odsto.

Kolektivni godišnji odmori u fabrikama bosanskogradiškog „Trikoa" su uglavnom završeni i sada se radi punim kapacitetima, s obzirom na potrebu poštivanja izvoznih naloga prema stranim kupcima. Ovdje, međutim, ne zaboravljaju ni domaće kupce. Njima će se ponuditi nove kolekcije sezone jesen-zima i proljeće - ljeto. Da bi se što bolje i još kvalitetnije proizvodilo, te uspješnije poslovalo, potrebno je blagovremeno obezbijediti nove količine kvalitetnog repromaterijala, a u prvom redu pamučnih prediva i boja, kao i raznih rezervnih dijelova.

VI.SI.

BOSANSKI NOVI: DOPRINOS GRAĐEVINARSTVU

„Dolomal" zamjenjuje kreč

BOSANSKI NOVI, 16. avgusta - U rudniku nemetala „Japra" u Bosanskom Novom počela je proizvodnja hidrauličnog veziva, novog proizvoda pod nazivom „dolomal". Prema analizi Zavoda za ispitivanje građevinskih materijala i konstrukcija iz Ljubljane radi se o vrlo kvalitetnom vezivu za spravljanje svih vrsta građevinskih materijala za žbukanje, zidanje i slično. S obzirom na to da je riječ o građevinskom materijalu koji zamjenjuje kreč i slična veziva, a kojih je nedostajalo na području bosanskonovske komune, pa i regije, ovom proizvodnjom u „Japri" ta deficitarnost će biti u potpunosti riješena.

F.K.

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA „BOSANSKA GRADIŠKA" SNIZILA CIJENU PIVA

„Sklizala" marža

BOSANSKA GRADIŠKA, 16. avgusta - Često se trgovci vajkaju kako su proizvođači ti koji diktiraju visoke cijene. Oni vrlo rado prećute da zaračunavaju najveću dozvoljenu maržu, pomažući tako „zidanje" cijena. Došla su, izgleda, vremena kada je aspurdna logika da se veći dohodak može ostvariti kroz cijenu. Cijene se mogu sniziti, a povećati fizički obim prometa, iznosi u svojim razmišljanjima komercijalista u bosanskogradiškoj Zemljoradničkoj zadruzi Slobodan Gvozden. Na istoj su liniji i drugi u njegovom kolektivu, pa je ovih dana počeo pokus. Bez obzira na to što je vrijeme kada pivo tržište naprosto „guta", u Zadruzi su se odlučili da snize cijenu i budu konkurencija podrumima. Sa nešto više od 67 dinara pivo se „sklizalo" na 61 dinar. Uz vlastito odricanje od zarade kroz maržu tome treba dodati i želju prometnika na veliko „Veletrgovine", čije učešće u jeftinijem pivu iznosi 1,5 odsto. Ali, valja reći da se „zadrugarima" potkrala i jedna greška koja se da ispraviti. Pivo nije pojeftinilo u nekoliko manjih prodavnica, dok većina sela Lijevča i Potkozarja, naravno u kojima djeluje ova Zadruga, ima „sklizano" pivo.

Razmišlja se također o sniženju nekih cijena građevinskog materijala, a ta su dogovaranja upravo u toku. Led je probijen i nema sumnje da bi ovaj primjer mogli da slijede i drugi prometnici, jer veći fizički obim prometa nadoknadiće ono što se gubi na odstupanju od visoke marže.

J. DAKIĆ

U ZAPADNOM DIJELU BOSANSKE KRAJINE

SUŠA „SPRŽILA" KUKURUZIŠTA

BIHAĆ, 16. avgusta — Dugotrajna suša u zapadnom dijelu Bosanske krajine donijela je mnogo nevolja stanovnicima oko snabdijevanja vodom za piće. Suša je ostavila, ili će ostaviti, pravu pustoš na njivama. U višim planinskim predjelima, gdje je žega najizraženija, već su gotovo propala neka manja kukuruzišta. Toplo vrijeme izazvalo je prerano metličenje kukuruza, prije pojave odmetka. Na taj način onemogućena je oplodnja kukuruza. U poljima, gdje se kukuruz normalno razvijao, prinos će biti osjetno umanjen usljed nedostatka vlage u vremenu nalijevanja zrna.

Ovakvo vrijeme jedino pogoduje žeteocima u brdsko-planinskom području, gdje je u toku žetva ječma i zobi.

D.M.

DOMU KUTLURE, MUZIČKOJ ŠKOLI I OŠ „KASIM HADŽIĆ" U BANJALUCI

STIGAO „MUZIČKI" POKLON

BANJALUKA, 16. avgusta - Iz Sarajeva su danas pred banjalučki Dom kulture stigli veliki i vrijedni paketi. Porodice Hajrije i Borisa Vukobrata poklonila je ovoj instituciji, te Muzičkoj školi i OŠ „Kasim Hadžić" u Banjaluci nekoliko muzičkih instrumenata: koncertni klavi „estonija" namijenjen je Domu kulture, Muzičkoj školi jedan pijanino, dvije harmonike, kontrabas, violončelo, gitara i violina, a osnovcima Škole „Kasim Hadžić" pijanino, harmonika, mandolina i dvije gitare.

PRNJAVOR

TELEFONI U ŠTRPCIMA

PRNJAVOR, 16. avgusta — U red onih koji će ove godine dobiti telefone, svrstali su se i Štrpci u kojima se privode kraju radovi na izgradnji telefonske mreže.

Kako smo doznali do sada su se 162 domaćinstva odlučila da uvedu telefonske aparate, ali sasvim je sigurno da će ta brojka biti daleko veća kada počne priključivanje na automatsku telefonsku centralu kapaciteta 200 priključaka.

D.Č.

AKCIJA SIZ-a OSNOVNOG OBRAZOVANJA U KLJUČU

VEĆA SREDSTVA

KLJUČ, 16. avgusta — Zbog izuzetno teškog materijalnog položaja osnovnog obrazovanja u ključkoj komuni treba uz saglasnost Saveza SIZ-ova da dođe do korekcije rasta sredstava za 1985 godinu.

Tako će, umjesto planiranih 48 procenata, sredstva za osnovno obrazovanje rasti za novih 13 odsto u odnosu na baznu 1984. godinu i iznosiće ukupno 61 procenat.

Rast sredstava će stupiti na snagu retroaktivno i treba koliko-toliko da poboljša položaj osnovnog obrazovanja.

O.F.

BRIGA ZA GOSTA U BOSANSKOJ KRUPI

DOMAĆINI ZA PRIMJER

Turistički poslenici u Bosanskoj Krupi odavno su shvatili da za zadržavanje što većeg broja gostiju u ovom lijepom gradiću na ljepotoci Uni treba da bude što više terena za rekreaciju, uređenih plaža, zatim kampova pored obala i drugih sadržaja koji bi se ponudili motorizovanim globtroterima svijeta. Za sada sredstava za gradnju objekata u turističkoj ponudi nema dovoljno, ali turistički radnici nastoje da gostima podare sve što mogu.

Grad starih mlinova na Uni i lijepoj Krušnici, ponovo vraća život na ove rijeke, otvorena su tri mlina, koja su po arthitektonskim rješenjima zadržala sjaj nekadašnjih ljepotana. U skrivenim vrbacima ljetuje pokoji gost u razapetom šatoru, tvrđavu starog grada obilaze namjernici, ali sve je to prema prirodnim ljepotama ove komune još nedovoljno.

Ipak, domaćini se ne predaju. Gostima stoje na usluzi. Evo jednog primjera: u centru, na vidnom mjestu, načinjen je pregledan plan grada.

Nije neobično. Ali, mnogi turistički poslenici u drugim gradovima Bosanske krajine mogli bi da se ugledaju na domaćine iz Bosanske Krupe.

Snimio: D. KECMAN

NA AUTO—PUTU BANJALUKA — KLAŠNICE

POGINUO PJEŠAK

BANJALUKA, 16. avgusta - Na auto-putu Banjaluka-Klašnice, kod Glamočana, danas se u ranim jutarnjim satima dogodila saobraćajna nesreća u kojoj je poginuo pješak Čedo Spasojević (44) iz Banjaluke. Na njega je dok je se kretao pješice auto-putem naletjelo teretno vozilo BL 240-9 za čijim se upravljačem nalazio Branko Aleksić, rođen 1923. godine.

Istražni postupak o ovoj saobraćajnoj nesreći je u toku.

Ž.P.

BANJALUKA: U SUDARU BICIKLISTA

DVOJICA POVRIJEĐENA

BANJALUKA, 16. avgusta - Sinoć se u kasnim večernjim satima u Ulici Ive Mažara u Banjaluci dogodila saobraćajna nesreća u kojoj su dvije osobe zadobile tjelesne povrede, a prouzrokovana je i znatna materijalna šteta.

Sudar se dogodio između bicikla na motorni pogon BL 01-640, kojim je upravljao Hasan Nezirević, i bicikliste Ejuba Pašalića. Tom prilikom Nezirović je zadobio teže povrede i zadržan je na liječenju u Kliničko-bolničkom centru u Banjaluci.

Istraga o ovoj nezgodi je utoku.

Ž.P.

BANJALUKA

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima banjalučkog Instituta zaštite za 15. i 16. avgust 1985. godine koncentracija sumpor-dioksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 96, Mejdanu 96, Vrbanji 95, Česmi 100, Delibašinom selu 122. Dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije je 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 24, Mejdanu 36, Vrbanji 20, Česmi 33, Delibašinom selu 28, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

U SUSRET NOVOM SREDNJOROČNOM PLANU ZEMLJE

Da pare ostanu privredi

BEOGRAD, 16. avgusta (Tanjug) — Sa kakvim izgledima privreda ulazi u naredni srednjoročni plan, jedno je od pitanja na koje nije jednostavno odgovoriti. Zna se šta se očekuje od industrije, agrara, energetskih grana, male privrede itd.

Ili, recimo, turizma koji bi, po mišljenju mnogih, morao u pravom smislu riječi da postane nepresušan izvor deviza, kakav su u bližoj i daljoj prošlosti, uglavnom, bile šume i tako reći čitav kompleks prerade drveta.

Čini se sada, kada predstoji rasprava o nacrtu srednjoročnog plana razvoja zemlje od 1986 - 1990. godine da, prije svega, treba ukazati na materijalnu snagu privrede, odnosno njeno nepovoljno učešće u raspodjeli dohotka. Na posljednjoj sjednici Izvršnog odbora PKJ, kada se raspravljalo o privrednim kretanjima, inflaciji i finansijskoj konsolidaciji privrede rečeno je u diskusiji da

● Udruženi rad bi morao da raspolaže sa dvije trećine ostvarenog dohotka, što sada nije slučaj ● Polugodišnji obračun i kraj ove poslovne godine treba da pokažu ima li osnova za preokret u privređivanju

bi udruženi rad morao da raspolaže sa dvetrećine ostvarenog dohotka. Sada ni približno nije takav slučaj. Štaviše, realno je prisutna opasnost da se učešće privrede u raspodjeli svede na polovinu. Nakon periodičnog obračuna za prvo tromjesečje ove godine privreda je raspolagala samo sa 54 odsto sredstava.

Polugodišnji obračun i kraj ove poslovne godine pokazaće da li ima osnova za kakav-takav preokret. Ako se privredi ne vrati njeno, onda će uz dosta teškoća započeti realizacija sljedećeg petogodišnjeg plana. Naravno, izostaju pravi odgovori zašto se udruženi rad tako brzo rasterećuje od dohotka.

Kada bi bar zdravstvena služba i socijalna zaštita ili, na primjer, prosvjeta i nauka stajale dobro u materijalnom pogledu moglo bi se zaključiti da dinar iz privrede brzo odlazi u ove oblasti. Ali, svjedoci smo učestalih rasprava o nezavidnom položaju nauke, o materijalnoj oskudici koja zapljuskuje prosvjetu i zdravstvenu službu. Šta se zbiva sa dinarom koji napušta privredu, a ne odlazi u željenom pravcu. Izostaje pravi odgovor gdje se zadržava i, što je najvažnije, u koje se svrhe troši. Utisak je da u narednih pet godina privreda mora da načini zaokret bez koga se dugoročni program razvoja zemlje do 2000. godine jednostavno neće moći ostvariti.

Izgleda da nedostaju i potpuna, pa čak i sasvim precizna sagledavanja o tome kako se u kojoj oblasti, ili grani privrede, gazduje. Sa jedne strane skreće se pažnja da se energija troši neracionalno, posebno tečna goriva i struja.

Istovremeno, ima mišljenja da bi se iz našeg lignita mogio „izvući" daleko više energije ukoliko bi se češće gradile i termoelektrane - toplane. Dakle, ako se uz struju obezbjeđuje i toplota, odnosno energija za zagrijavanje gradova. Poznavaoci prilika ističu da se svuda tako u svijetu postupa, a da se kod nas nije mnogo daleko odmaklo. Prigovara se da postoje dupli, pa i multiplicirani kapaciteti u proizvodnji obuće, namještaja, a da se i ne pominju mljekare i klanice, pijane pa unekoliko i proizvođači konfekcije, nekih poljoprivrednih mašina i td.

SENJ

SKOPLJE

MANJAK PŠENICE

SKOPLJE, 16. avgusta - Makedonija je ove godine imala jednu od najbolje organizovanih žetvi. Sa preko 100 hiljada hektara oranica skinuto je blizu 290 hiljada tona hljebnog žita. Prosječni prinosi od oko 2.000 kilograma po hektaru viši su od lanjskih.

Sve to, međutim, neće biti dovoljno da bi se podmirile sve potrebe Republike za pšenicom, odnosno brašnom.

VEĆA PROIZVODNJA STRUJE

SENJ, 16. avgusta — Hidroelektrane „Senj" i „Sklope" proizvele su za sedam mjeseci ove godine 815 miliona kilovatsati električne energije.

To je čak za 27 posto više od plana, i to zbog povoljnih hidroloških prilika i stalne ispravnosti proizvodnih kapaciteta.

SARAJEVO

Izvoz „težak" 130 milijardi

SARAJEVO, 16. avgusta (Tanjug) — Privreda Bosne i Hercegovine za šest mjeseci ove godine izvezla je robe i usluga u vrijednosti od 130 milijardi dinara.

Istovremeno sa inostranog tržišta uvezeno je robe u vrijednosti od 137 milijardi dinara. Deficit spoljnotrgovinskog bilansa SR Bosne i Hercegovine iznosi oko 7,5 milijardi dinara. Pokrivenost uvoza izvozom je 94,5 odsto, dok je ova pokrivenost u istom periodu prošle godine iznosila 97,9 odsto.

RAD NAŠIH NASTAVNIKA SA DJECOM RADNIKA NA PRIVREMENOM RADU U INOSTRANSTVU

DJECU TREBA OPISMENITI

● Do sada je djecu trebalo obrazovati na maternjem jeziku, a sada ih prvo treba učiti da govore naš jezik i opismeniti

BEOGRAD, 16. avgusta (Tanjug) — Ove jeseni 80 novih nastavnika iz Jugoslavije otputovaće među naše radnike privremeno zaposlene u inostranstvu da bi njihovoj djeci pomogli da se obrazuju na maternjem jeziku.

Od tog broja deset nastavnika radiće na novim radnim mjestima, koja se ove godine otvaraju u dopunskim školama u zapadnonjemačkoj pokrajini Badenvirtemberg. Ostali idu (u SR Njemačku, Austriju, Francusku i Švajcarsku), da zamijene svoje kolege koji se poslije četiri godine vraćaju u zemlju.

Jugoslovensku djecu u inostranstvu na jezicima naših naroda i narodnosti obučava preko hiljadu prosvjetnih radnika. Jugoslavija šalje i plaća oko 370 nastavnika dok ostale angažuju zemlje imigracije. Ukupno u inostranstvu živi oko 250 hiljada naše djece i omladine od kojih nešto manje od polovine čine đaci koji pohađaju osnovnu školu. Maternji jezik uči oko 67,5 hiljada osnovaca, djeca tog uzrasta u inostranstvu ujedno su i najbrojnija kada je riječ o obrazovanju i na maternjem jeziku. Od 91.487 djece predškolskog uzrasta tu mogućnost ima samo oko tri hiljade mališana, a situacija je još gora sa srednjoškolcima o kojima čak i nema preciznih podataka.

Jugoslavija je takozvanoj „drugoj generaciji" naših radnika na privremenom radu u inostranstvu uvijek poklanjala pažnju nastojeći da im omogući što tješnje kontakte sa domovinom i lakši povratak.

Međutim, kako se tvrdi u Saveznom zavodu za poslove zapošljavanja, kako vrijeme protiče i odnos prema njima valja mijenjati. Dok je ranije ovu djecu, prije svega, trebalo obrazovati na maternjem jeziku, sada ih prvo treba naučiti i opismeniti. Oko 60 odsto djece u inostranstvu, naime, ima između 10 i 18 godina, mnoga su i rođena van domovine. Sa ukupno najviše 130 sati godišnje teško ih je i naučiti i obrazovati i vaspitavati na maternjem jeziku.

Posljednjih godina, kao što je poznato, mijenja se i politika zemalja prijema prema djeci radnika na privremenom radu. Pokušaji asimilacije i integracije sve su izraženiji, pa stoga i nije čudno što većina zemalja nastoji da učenje maternjeg jezika kao stranog ugradi u sopstvene nastavne programe. Neke od tih zemalja - Velika Britanija, Luksemburg i Belgija, na primjer - čak i ne poštuju rezolucije Evropskog savjeta o obrazovanju koje ih obavezuje da se o nastavnim programima dogovaraju sa zemljama iz kojih radnici dolaze. Usavršavaju se, takođe, i nove mjere prihvatanja djece stranih radnika. Od njihovog položaja „građana drugog reda" sada se, polazeći od toga da će mnogi mladi ostati, sve češće govori o prednostima prožimanja različitih kultura.

MAJDANPEK

VIŠE ZLATA IZ JALOVINE

MAJDANPEK, 16. avgusta — U Rudniku bakra Majdanpek u toku je montaža opreme u novom pogonu za dobijanje bakra.

Savremena oprema je djelo domaće industrije. Izgradnja novog postrojenja koštaće preko milijardu dinara. Sredstva su zajednički uložili Rudnik bakra Majdanpek i „Zlatara", i treba da se otplate nakon godinu rada postrojenja.

Stručnjaci procjenjuju da će se iz flotacijske jalovine godišnje dobijati blizu jedne tone zlata, preko dvije tone srebra i oko pet tona bakra.

GRADAČAC

Izlaže 300 proizvođača

GRADAČAC, 16. avgusta - U malom podmajevičkom mjestu Gradačcu, poznatom po voću, a naročito šljivama, završavaju se posljednje pripreme za održavanje 17. sajma šljive, koji je postao međunarodna sajamska priredba.

Lista učesnika izlagača je zaključena. Nikola Perić direktor „Gradačačkog sajma" saopštio je da će ove godine svoje proizvode izlagati 270 domaćih i 36 inostranih proizvođača i firmi. Ova, 17. po redu priredba, održaće se od 21. do 25. avgusta.

OBUSTAVLJEN AVIONSKI SAOBRAĆAJ ZA DUBROVNIK

POŽAR ZATVORIO AERODROM

BEOGRAD, 16. avgusta (Tanjug) — Prema informacijama iz Saobraćajnog centra JAT-a, zbog požara koji je izbio u toku noći u blizini dubrovačkog aerodroma, sav avionski saobraćaj sa Dubrovnikom je privremeno obustavljen.

Kako nam je izjavio inženjer Žika Petrović, rukovodilac Saobraćajnog centra JAT-a, u toku su pripreme da se dio saobraćaja za Dubrovnik, dok traje požar, preusmjeri na Tivat.

UMRO PETAR JOŠIĆ

TUZLA, 16. avugusta (Tanjug) — U bolnici u Sarajevu umro je Petar (Kosta) Jošić (74), nosilac „Patizanske spomenice 1941. godine". Sahrana Petra Jošića obaviće se 17. avgusta na groblju u Tuzli gdje je ovaj prvoborac živio od 1955. godine.

Petar Jošić rođen je u Ratkovu kod Ključa. Bio je šumski radnik, a kad je pukla prva puška stupio je u partizanske redove. Bio je borac Ribničkog partizanskog odreda. Ratovao je na području Ključa, Sanskog Mosta, Bosanskog Petrovca, a onda je postao borac Sedme krajiške narodnooslobodilačke udarne brigade. S njom je prošao najteže bitke i razna iskušenja, četvru i petu neprijateljsku ofanzivu, Neretvu i Sutjesku. Poslije oslobođenja do penzionisanja bio je aktivni starješina u JNA. Ratni je vojni invalid.

Petar Jošić nosilac je brojnih odlikovanja: Medalje i Ordena za hrabrost, Ordena zasluga za narod, Ordena za vojne zasluge, Ordena bratstva i jedinstva sa srebrnim vijencem.

Komemorativna sjednica povodom smrti Petra Jošića održaće se sutra u Tuzli.

ODLOŽENO IZRIČANJE PRESUDE PLJAČKAŠIMA SREBRA U TREPČI

Sud zatrpan dokazima

ZVEČAN, 16. avgusta (Tanjug) — Izricanje presude pljačkašima srebra u Trepči, zakazano za sutra, do daljnjeg je odloženo. Iako tačan datum nije preciziran, ono će se, po svemu sudeći održati sljedeće nedjelje.

Pretpostavlja se da je do odlaganja došlo zbog obimnosti posla suda, jer, podsjetimo, na optuženičkoj klupi našlo se 71 lice optuženo za najveću pljačku srebra u Trepči.

ČESTITKA VLAJKOVIĆA BONGU: - Povodom Nacionalnog praznika Republike Gabon, predsjedniku te prijateljske nesvrstane zemlje El Hađu Omaru Bongu, u ime Predsjedništva telegram s toplim čestitkama i najboljim željama uputio je predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlajković.

ČESTITKA NE VINU: — Predsjednik Predsjednitšva CK SKJ Vidoje Žarković, uputio je, u ime Predsjedništva CK SKJ i u svoje ime, čestitke sa najboljim željama Ne Vinu, povodom njegovog ponovnog izbora za predsjednika Burmanske partije socijalističkog programa.

ČESTITKA KURTEŠIJA: — Povodom nacionalnog praznika Republike Indonezije, predsjednik Skupštine Ilijaz Kurteši uputio je predsjedniku Predstavničkog doma H. Amirmahmudu srdačne čestitke i najbolje želje za prosperitet Republike Indonezije i indonežanskog naroda.

TELEGRAM SUHARTU: — Predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlajković, uputio je u ime Predsjedništva telegram sa najsrdačnijim čestitkama i najboljim željama predsjedniku Republike Indonezije generalu Suhartu, povodom nacionalnog praznika te nesvrstane zemlje.

NOV POTEZ U FRANCUSKOJ

Reklama za „proizvodnju" djece

PARIZ, 16. avgusta (Rojter) - Francuske ulice su preplavili novi plakati sa kojih se neodoljivo smješi dijete. To su pravi reklamni posteri, ali ne za kakvu novu dječiju kremu ili puder, već za „proizvodnju" mališana". Francuska se odlučila da u borbu za veći natalitet krene reklamnom porukom: „Život nije samo seks. Pogledajte ove bebe! Da li vam se svidaju? Ako vam se svidaju, i vi ćete imati svoju bebu!" Prema nedavnoj anketi javnog mnjenja, ukupno 62 odsto Francuza je zabrinuto zbog niskog nataliteta koji je od 1971. godine do danas opao za deset odsto. Prošle godine je u Francuskoj rođeno svega 760 000 beba.

UNIDO NASTAVLJA KONSULTACIJE U BEČU

Ko će biti direktor

BEČ, 16. avgusta (Tanjug) — Na Generalnoj konferenciji UNIDA - Organizacije UN koja se konstituira u samostalnu agenciju svjetske organizacije - nastavljene su danas neformalne konsultacije delegacija u traženju kompromisnog rješenja za izbor generalnog direktora agencije.

Pošto nijedna od tri regionalne grupe zemalja u razvoju - afrička, azijska i latinoamerička, nisu odustale od svojih kandidata, grupa -77 se danas ponovo sastaje u punom sastavu da bi razmotrila nastalu situaciju. Uz poštovanje svih argumenata, kojima regionalne grupe podržavaju svoje kandidate u demokratsku atmosferu u raspravama među zemljama u razvoju, u grupi - 77 se skreće pažnja i na činjenicu da izbor generalnog direktora nepotrebno dugo blokira nastavak i završetak konferencije koja je inače uspješno već obvila sav ostali dio posla. Predmet konsultacija je i jedan novi prijedlog procedure glasanja, iniciran iz grupe razvijenih zemalja, po kojima bi se pristupilo novoj seriji od devet krugova glasanja, a na kraju moglo izabrati generalnog direktora i običnom većinom.

LOS ANĐELES

Diskriminacija oboljelih od side

LOS ANĐELES, 16. avgusta (AFP) - Gradski savjet Los Anđelesa usvojio je danas jednoglasno odluku o zaštiti oboljelih od side od diskriminacije u zapošljavanju i, medicinskoj njezi i oblasti stanovanja. Odluka treba da spriječi poslodavce, vlasnike stanova i medicinsko osoblje da otpuštaju, odnosno ne zapošljavaju oboljele od sindroma stečenog gubitka imuniteta. Za kršenje odluke gradskih vlasti predviđene su i novčane kazne, a pod udar odredbe potpadaju i vlasnici restorana, frizerskih salona, hotela i drugih ustanova.

Jedino su izuzete banke krvi i sperme.

SAZNANJA POSLIJE TRAGEDIJE JAPANSKOG AVIONA „BOING 747"

Avion loše „okrpljen"

● *Kobni „boing" je u junu 1978. godine imao udes na aerodromu u Osaki, a nakon toga su mu vertikalni stabilizator i kormila na repu mijenjani*

TOKIO, 16. avgusta — Japanski „boing 747", kampanje „JAL", koji se u ponedjeljak srušio stotinak kilometara sjeverozapadno od Tokija i usmrtio 520 putnika i članova posade, dok su samo divje žene i dvije djevojčice preživjele, ušao je već u istoriju civilne avijacije svijeta kao avion sa najtragičnijim letom.

Ali, danas, dok još traje istraga oko tragičnog pada aviona, postoje sumnje da je nesreća možda mogla biti spriječena ranije, da je drama u vazduhu trajala možda čitavih pola sata i da je možda moglo biti više preživjelih da je pomoć stigla ranije. Sve to samo još više pojačava tragediju, koja je, nažalost, ionako velika.

Kako javlja japanska agencija Kjodo, danas su na mjesto nesreće, koja pruža stravičnu sliku, stigli i vrhunski stručnjaci iz SAD, među kojima su i predstavnici kampanije koja je izgradila avion. Oni su se pridružili japanskoj istražnoj komisiji koja prikupija materijal za detaljnu analizu najveće avionske tragedije u svijetu. Najpažljivije se prikupljaju svi ostaci aviona, koji se raspao i razletio u širokom pojasu zaliva Sagami, jugozapadno od Tokija, koji je tragični avion preletio prije nego što se izgubio sa određene maršrute.

Japansko Ministarstvo saobraćaja, koje je ovlašćeno za sve izjave o istrazi, nije ništa saopštilo, ali je poznato da se detaljno preslušavaju obje „crne kutije", da se pažljivo snima teren i razmatraju veoma dragocjene izjave četiri preživjele putnice, koje su u teškom šoku.

O tragediji putnika svjedoče i izjave medicinskih ekipa, koje još pretražuju teren i s teškom mukom identifikuju žrtve. Nekoliko medicinskih strčnjaka je upozorilo da bi možda više putnika preživjelo udes da su spasilačke ekipe stigle bar deset sati ranije. Do sada je - prema zvaničnim podacima - pronađeno 267 tijela, a u zgradi jedne škole u Fudžioki, 40 kilometara od Tokija, do sada su identifikovana svega 142 putnika. Neki su već sahranjeni. U Fudžioku je doputovalo oko dvije hiljade nesrećnih rođaka, a na terenu se nalazi oko 4.500 ljudi.

Istražnu komisiju muči još jedan problem. Poznato je da je tragični avion, koji je kupljen 1974. godine, preletio 25.030 sati i da je imao 18 835 spuštanja i uzlijetanja za to vrijeme.

Međutim, poznato je i da je taj isti avion već jednom imao udes, u junu 1978. godine, na aerodromu u Osaki, kada je oko 400 metara poskakivao po pisti.

Tada je avion pretrpio velika oštećenja i mnogi dijelovi su mu promijenjeni, uključujući tu i vertikalni stabilizator i kormila na repu. Međutim, uređaji koji nose te dijelove, nisu mijenjani. Sada se sumnja da su, možda oni poslije nekoliko godina, popustili.

Svi su izgledi da je za tragični pad aviona kriva tehnička neispravnost, možda čak nemar, jer dosadašnja istraga pokazuje da su vertikalni stabilizator i kormila na repu aviona, jednostavno otpali i da je to izazvalo obrušavanje letjelice.

Jedan foto-amater iz Okutame snimio je tragični avion desetak minuta prije nesreće. Taj snimak je danas objavio dnevnik „Jomiuri šimbun" i na njemu se jasno vidi da avionu nedostaju uređaji na repu. Foto-amater Jamazaki snimio je avion iz svoje bašte, jer su u bili sumnjivi niski let i buka koju je avion stvarao.

O velikoj buci govore i preživjele putnice. Međutim, one ne mogu tačno da se sjete šta se događalo posljednjih minuta. Majka, koja je preživjela sa osmogodišnjom kćerkom, tvrdi da ju je zaglušujuća buka natjerala da posegne za maskama sa kiseonikom, koje je stavila svoj svojoj djeci, ali udes aviona je od njih preživjela samo jedna djevojčica. Posljednji minuti najviše zadaju muke i istražnoj komisiji, koja je poslije prvog preslušavanja razgovora pilota i kontrole leta posumnjala da je pilot bio svjestan šta se događa sa letjelicom i da je skoro pola sata menevrisao kako bi je nejbezbjednije spustio.

SMANJENJE KAMATNIH STOPA U SAVEZNOJ REPUBLICI NJEMAČKOJ

I MAMAC ZA DOLAR

● *U finansijskim krugovima se očekuje da Savezna Republika Njemačka postane privlačnija za američki dolar*

FRANKFURT, 16. avgusta — Zapadnonjemačka Bundesbanka saopštila je danas da će smanjiti kamatne stope od 16. avgusta. To je prvo smanjenje kamatnih stopa poslije marta 1983. godine.

Kako javljaju zapadne agencije, eskontna stopa je smanjena sa 4,5 na 4 odsto, a lombardna stopa sa sadašnjih šest na 5,5 posto.

U finansijskim krugovima ta odluka Bundesbanke ne predstavlja nikakvo iznenađenje, jer je ta institucija već najavila politiku smanjenja kamatnih stopa.

Iako je odluka o smanjenju eskontne i lombardne stope donijela nezavisno od savezne vlade, u Ministarstvu privrede se naglašava da bonska vlada smatra smanjenja interesnih stopa povoljnim. Očekuje se da će ona imati povoljne efekte u privredi, a naročito građevinarstvu koje je proteklih mjeseci bilo suočeno sa teškoćama.

Smanjenjem kamatnih stopa povećava se i raskorak s kamatnim stopama u Sjedinjenim Američkim Državama, čime Savezna Republika Njemačka postaje privlačnija za američki dolar.

DOLAR NAJJEFTINIJI U POSLJEDNJIH GODINU DANA

Blijedi „zelena novčanica"

PARIZ, 16. avgusta (Tanjug) — Američki dolar već danima lagano ide naniže i danas je, u prvim bankarskim transakcijama u Parizu, vrijedio 8,4075 santima, što je za punih devet santima manje nego uoči posljednjeg vikenda. To je, kako napominju francuski berzanski stručnjaci, najniži nivo američke valute u posljednjih godinu dana. Juna prošle godine dolar je prodavan za 8,3490 francuskih frnaka.

Mada će jeftiniji dolar, bar što se Francuske tiče, smanjiti troškove uvoza, posebno nafte, ovdašnji bankari zaziru od naglog pada vrijednosti „zelene novčanice", jer brim to donijelo gotovo podjednake teškoće kao i njen donedavni drastičan uspon. Pad američkog dolara u odnosu na evropske valute, negativno će se odraziti na izvoz u Sjedinjene Američke Države, jer će robu evropskih zemalja učiniti skupljom.

ŠTETE OD ZEMLJOTRESA U MAĐARSKOJ

Iseljeno desetak porodica

● *Četvrti zemljotres jačine od četiri i po stepena Merkalijeve skale u ovom vijeku nanio je ipak više štete nego što se u prvi mah mislilo*

BUDIMPEŠTA, 16. avgusta (Tanjug) — Štete koje je pričinio jučerašnji zemljotres u zapadnim krajevima Mađarske ipak su nešto veće nego što su prvi izvještaji nagovještavali.

Na više desetina zgrada u raznim mjestima popucali su zidovi, neki objekti od opšteg značaja kao škole, ambulante i zabavišta pretrpjeli su oštećenja. Na dvije crkve kubeta su napukla, a u jednoj hemijskoj fabrici morao je biti obustvljen rad za nekoliko sati. U dijelu te fabrike nastavak proizvodnje još je neizvjestan. Iz jedne stambene zgrade u Peremartonu, koji je u neposrednoj blizini epicentra, moralo je da se iseli desetak porodica pošto je konstrukcija popustila. U nekim krajevima došlo je do teškoća u telefonskom saobraćaju, ali je snabdjevanje strujom, gasom i vodom bilo redovno.

Zemljotres je bio jačine od četiri do četiri i po stepena Merkalijeve skale. To je četvrti zemljotres približno te jačine koji se desio u Mađarskoj u ovom vijeku. Većih zemljotresa nije bilo.

NOVA MARFIJEVA MISIJA NA BLISKOM ISTOKU

SVE POD VELOM TAJNE

KAIRO, 16. avgusta (Tanjug) — Najnovija misija američkog specijalnog izaslanika za Bliski istok Ričarda Marfija obavijena je potpunim velom tajnosti.

Zna se da je on došao da pokuša da pripremi teren za eventualne pregovore između Izraela i jordansko-palestinske delegacije. Logično je stoga bilo očekivati da se Marfi i sastane sa članovima te delegacije, kao što se sastaje i sa drugom stranom - Izraelcima. Međutim, ako je suditi po njegovim razgovorima sa izraelskim premijerom Perezom i ministrom inostranih poslova Šamirom, sasvim su male šanse da do tog susreta uskoro dođe.

● ● ●

UMJESTO DA POSTAVI NOVI REKORD U PRELASKU PREKO ATLANTIKA

Katamaran je potonuo

LONDON, 16. avgusta (Rojter, AFP) - Britanski katamaran koji je pokušao da postavi novi svjetski rekord u brzini prelaska preko Atlantika potonuo je u blizini britanske obale pošto se, po svemu sudeći, sudario sa nekim od ostataka indijskog „džambo džeta" koji se nedavno srušio u more kraj Irske. Brod je, prema svjedočenu kapetana Tolemana, jako dobro savlađivao vrlo nemirno more kada je, nadomak obale, na samo stotinak nautičkih milja do cilja potonuo. Svih devet članova posade je spašeno i helikopterom prebačeno na kopno.

● ● ●

IZNUĐENA OSTAVKA 29 VRHUNSKIH OFICIRA U ČILEU

Učestvovali u ubistvima

SANTJAGO, 16. avgusta — Čileanska vlada je naredila dvadesetdevetorici vrhunskih oficira iz poluvojne policije da podnesu ostavke. Kako javljaju zapadne novinske agencije, u toj grupi se nalazi pet generala, sedamnaest pukovnika i sedam potpukovnika. Nije izvjesno koliko će njih prinudno otići u penziju, a koliko će napustiti svoja mjesta.

Agencija AP podsjeća da je početkom mjeseca vrhovni građanski sudija u Čileu utvrdio da je četrnaest oficira nacionalne policije bilo direktno uključeno u ubistvo troje uhapšenih komunista. Vrhovni građanski sudija je tada saopštio da Vojni sud treba da preduzme dalje mjere. Poslije saopštenja civilnog vrhovnog sudije u Santjagu su izbile masovne demonstracije.

● ● ●

PREDSJEDNIČKI IZBORI U IRANU

GLASAČKE KUTIJE U DŽAMIJAMA

TEHERAN, 16. avgusta — Kako javlja dopisnik Tanjuga, u Iranu se danas odlučuje o budućem predsjedniku Islamske Republike. U svim većim teheranskim džamijama i u ponekim školama i javnim ustanovama, otvorena su glasačka mjesta na kojima birači treba da se izjasne za jednog od trojice predsjedničkih kandidata.

Na biralištima je gužva, a očekuje se da će do pet popodne glasati, dvadeset miliona punoljetnih Iranaca. Rezultati izbora biće objavljeni za pet do sedam dana. Međutim, ishod izbora trebalo bi samo da potvrdi preovladajuće uvjerenje da će za predsjednika Islamske Republike biti izabran ponovo hodžatoleslam Ali Hamnei.

● ● ●

TEHERAN

NI RIJEČI O KARGU

TEHERAN, 16. avgusta — Kako javlja dopisnik Tanjuga, u Teheranu do sada nije saopštena nijedna riječ o iračkom napadu na ostrvo Karg. Jedino je činoć saopšteno da je oboren jedan irački avion. Vrijeme obaranja tog aviona poklapa se sa vremenom napada na ostrvo Karg.

POLUGODIŠNJE POSLOVANJE BANJALUČKE PRIVREDE

„Jeđkingradova" Tvornica alatnih strojeva — među najboljima

Optimizam na provjeri

● Polugodište je u banjalučkoj privredi donijelo: visok rast proizvodnje, smanjivanje gubitaka i punije fondove ali i visoke zalihe, nepovoljan izvozno-uvozni bilans, finansijsku nedisciplinu i sporo zapošljavanje.

● Bolje rezultate u drugom polugodištu treba očekivati samo ukoliko se donesu najavljene sistemske mjere i iskoriste unutrašnje rezerve svakog kolektiva

Osnovni podaci o polugodišnjem poslovanju banjalučke privrede već su poznati i objavljeni. Krajem iduće sedmice privredni analitičari završiće onu „suptilniju analizu", pa će sve biti mnogo jasnije. Ipak, na dobre poznavaoce banjalučkih privrednih zbivanja i prvi podaci dovoljna su ilustracija za „izvlačenje" određenih ocjena i zaključaka. Tako su već Izvršni odbor Skupštine opštine, a i Predsjedništvo Opštinskog komiteta Saveza komunista Banjaluka već „pretresali" osnovne poslovne bilanse. Ocjene ne predstavljaju iznenađenje za hroničare, a i sve one koji pomnije prate zbivanja u banjalučkoj privredi. Ako bi se ove ocjene morale svesti u jednu rečenicu onda bi ona bila dosta uopštena i otprilike bi mogle glasiti: „Ako se uzmu u obzir opštepoznati uslovi privređivanja i rezultati koji se postižu u zemlji i Republici, kao i raniji bilansi banjaluške privrede, prvo polugodište, ipak, može dobiti prolaznu ocjenu".

Šta se krije iza ove dosta uopštene ocjene?

Osnovne brojke

U ovom vremenu industrija je povećala proizvodnju za 6,7 odsto u odnosu na isto vrijeme lani, a to je za 1,7 odsto više nego što je predviđeno opštinskom razvojnom rezolucijom. Istovremeno, to je brži rast i od prosječnog, koji je zabilježen u Bosni i Hercegovini.

Ukupan prihod je 113 milijardi dinara — 71 odsto više nego prošle godine. Troškovi poslovanja su brže rasli za dva odsto i to je uzrokovalo sporiji rast dohotka od ukupnog prihoda za devet procenata. Dakle, ekonomičnost poslovanja je pala.

U poslovne i rezervne fondove je izdvojeno pet milijardi 666 miliona dinara, a to je dvostruko više nego lani. Od 235 OOUR-a negativan poslovni saldo zabilježilo je 23 u iznosu milijarde i 48 miliona dinara. Ako kod gubitaka ima nešto što „raduje" onda je to što se broj gubitaša smanjio, a ako se uzme u obzir inflacija onda je i visina ukupnog gubitka osjetno manja. Da nema izuzetno visoke nenaplaćene realizacije od sedam milijardi i 206 miliona dinara, ukupno privredno stanje sigurno bi bilo znatno povoljnije.

Prosječan lični dohodak u ovom vremenu je 32.079 dinara. Veći je od prošlogodišnjeg u istom vremenu za 64 odsto, ali je realno manji za 4 odsto.

— Tek kad se uzme u obzir inflacija, ove brojke postaju realnije, a uz to, da bi se došlo do prave slike privrede, treba znati da su uslovi privređivanja po granama i grupacijama veoma neujednačeni. Ali, sve u svemu, osnovni globalni pokazatelji unose nešto više optimizma, kaže Husnija Begić, sekretar Sekretarijata za privredu Skupštine opštine Banjaluka.

Puniji fondovi

Među ovim silnim brojkama postoje one koje posebno raduju i daju realnu osnovu za optimističkije prognoze do kraja ove poslovne godine.

— Mislim da je industrijska proizvodnja premašila sva očekivanja. Ne treba zaboraviti da je zima bila teška pa je snabdijevanje sirovinama i repromaterijalom bilo otežano, a da i ne govorim o poznatim poremećajima na tržištu. Druga stvar koja unosi više optimizma je smanjivanje gubitaka i po broju gubitaša i po visini ukupne sume. Jedan broj onih sa negativnim poslovanjem je bez svoje krivice i teškom položaju, jer je disparitet cijena na širem jugoslovenskom planu ostao zamršeno klupko. I na kraju, a možda je i najvažnije posebno raduje da su fondovi dvostruko puniji nego lani. Gledajući globalno, privreda je provela opštedruštveno opredjeljenje o smanjivanju zajedničke i lične potrošnje, a povećala izdvajanja za proširenje materijalne osnove rada, kazuje Begić.

I sad dolazimo do situacije kada brojke postaju kontroverzne. Dok ove prethodne unose vjeru u još veće mogućnosti banjaluške privrede, dotle neke druge stvaraju obrnutu sliku.

Šta ne zadovoljava

Husnija Begić je vrlo određen kad se radi o toj tamnijoj strani poslovnih bilansa.

— Zalihe gotovih proizvoda, sirovina i repromaterijala, te nedovršene proizvodnje praktično blokiraju poslovanje. To izaziva hronični nedostatak obrtnih sredstava, pa kamate na kratkoročne kredite ozbiljno „jedu" dohodak. Velike zalihe se samo djelimično mogu pravdati poremećajima na svjetskom tržištu i smanjenog tražnji na domaćem, ali sigurno da još nema dovoljno stručnosti u izučavanju tržišta pri nabavci sirovina i prodaji gotovih proizvoda. Ni izvozno -uvozni bilans nije povoljan. Činjenica da je izvoz od uvoza veći tri puta je povoljna, ali treba znati da je banjaluška privreda posljednjih godina uvijek imala povoljniji odnos. Od 42 miliona i 200 hiljada dolara izvoza, sve više je onoga koji se ostvaruje na klirinškom području, a u 14 miliona i 300 hiljada dolara uvoza sve više onog sa konvertibilnog tržišta. I još imaju dvije stvari kojima se mora posvetiti dužna pažnja, od radnih kolektiva do opštinskih organa i foruma, a to su — finansijska disciplina i zapošljavanje. Visina nenaplaćene realizacije je astronomska i upozorava da uz opštu bespariciu i službe naplate nisu revnosne, a o zapošljavanju i nezaposlenosti, mislim, da se sve zna.

Sasvim je logično da sada, kad je utvrđena dijagnoza trenutnog privrednog stanja, treba naći i najefikasniju terapiju i odrediti redoslijed poteza kako bismo na kraju godine imali povoljnije poslovne pokazatelje.

Šta uraditi?

Sigurno je da prije svega političkim i drugim aktinostima treba jednostavno obezbijediti da poslovni planovi budu mjera rada i ponašanja u svakom kolektivu. U ovom stabilizacionom vremenu racionalno upravljanje društvenim sredstvima je aršin po kojem se mjeri doprinos svakog kolektiva i ukupnim stabilizacionim naporima pojedinaca i to ne bi trebalo zaboraviti. Neopravdano visoke zalihe, nenaplaćena realizacija, isuviše spor proces proizvodnje, veliki gubitak radnog vremena i drugo još su odlike poslovanja i otuda slaba efikasnost privređivanja.

Kako je sve to lakše napisati nego uraditi, od najmjerodavnijih treba očekivati da utvrde redoslijed poteza. Samo mnogo toga neće ići na opštinskom već na višem nivou, jer neke opšte karakteristike jugoslovenskog privređivanja nisu mimoišle ni Banjaluku.

Iako je prognoze vrlo nezahvalno davati, ipak, ubijeđeni smo da 50 hiljada zaposlenih u banjalučkoj privredi može na kraju ove poslovne godine imati bolje poslovne bilanse od polugodišnjih.

Branislav BOŽIĆ

CELULOZNO-PAPIRNA INDUSTRIJA BiH DO KRAJA VIJEKA — PLANOVI I MOGUĆNOSTI

Visoka tehnologija kao strategija

● Do kraja stoljeća u ovoj grani privrede ne predviđaju se značajniji novi kapaciteti, ali će usavršavanje tehnologije biti prvi zadatak u svim fabrikama

● Nailazi vrijeme industrije vještačkih tekstilnih vlakana

● Svi planovi moraju imati potporu snabdjevača energijom i sirovinama

Odoka ocijenjene s napisanog papira osnovna opredjeljenja razvojnih planova i programa SOUR-a UNICEP, nosioca razvoja celulozno-papirne industrije Bosne i Hercegovine do kraja ovog stoljeća upućuju na zaključak da nema ni izgleda ni potrebe da se sadašnji kapaciteti znatnije povećavaju, ali da će biti žustre borbe da se tehnologija rade podigne na najveći mogući nivo u ovoj grani privrede. Ovo se, mada ne baš tako naglašeno, provlači kroz planiranu razvojnu koncepciju zajedno rađenu na nivou Poslovne zajednice ŠIPAD—UNICEP-Krivaja. U većem skladu, bar prema daljim ciljevima, gleda se i na razvoj šumarstva, primarne, mehaničke i hemijske prerade drveta.

Obazrivost je nužna kada se gleda naprijed. Tim prije što u posljednjih desetak godina celulozno-papirna industrija BiH nije iskoristila neke svoje prednosti u razvoju ove oblasti. To se sada ne može povratiti. Jednostavno, nije bilo jedinstvenog koncepta razvoja industrija na bazi drveta. To je opomena planerima. Dominirali su kapaciteti primarne prerade.

Danas pred novim potezima i planovima ispriječilo se nekoliko ozbiljnih stvari na koje se mora misliti. Snabdijevanje energijom je sve teže, kvalitetnim drvetom također. Zbog toga se ubuduće ne planira izgradnja novih fabrika za proizvodnju celuloznog vlakna. To je tako iako su potrebe UNICEP-a već sada veće za oko 60.000 tona u odnosu na ono koliko se proizvede. Paćeće se morati razmjenjivati roba na evropskom tržištu za ovaj proizvod. Takva vremena dolaze.

Tri uporišta

Ne može se ubuduće računati ni s novim postrojenjima za proizvodnju papira. Težište mora ići na to da se u narednom srednjoročju i kasnije u proizvodnji papira, celuloze i kartona dostignu do sada projektovani kapaciteti, da se iz postojeće tehnologije izvuče sve što se može i ona osavremeni. I na taj način bi se postiglo toliko da proizvodnja celuloze raste po stopi od 2,5 odsto i papira 4,5 procenata više. To je i mjera u normalnim okvirima razvoja. Ali zato treba, što stoji u opredjeljenjima, omogućiti takvu preradu papira da dostigne stopu od 11,5 odsto. To je značajan korak u celulozno-papirnoj industriji Republike, koja predstavlja trećinu jugoslovenske proizvodnje.

Sve ovo zahtijeva i dužnu pažnju u snabdijevanju sirovinama i ističe tri pravca akcije i stručnjaka u svih zaposlenih u pojedinim oblastima. To se misli na bolji razvoj šumarstva i čvršću vezu sa šumarima, poduprijeti razvoj mehaničke prerade drveta koje ide u hemijsku preradu i u proizvodnji celuloze postići najveću moguću zamjenu novim tehnološkim zahvatima četinara listopadnim drvetom. Tu će valjda i nauka priteći u pomoć.

Ovim ostvarenjima postigao bi se još jedan cilj. Industrija bi se stabilizovala i što je najvažnije oslobodila uvoza oko 400.000 kubika četinarskog drveta za celulozu. E onda bi se moglo, što se takođe nagovještava, dizati još jedna fabrika celuloze u Bosanskoj krajini koja bi davala godišnje 120.000 tona celuloze od lišćara. Znači, nadomjestila bi i onih 60.000 tona što sada manjka i dodala novih 70.000 tona celuloze. Ali, ako bi se recimo, nova fabrika gradila u Prijedoru, nužno je potrebno tečno gorivo (skupi mazut) zamijeniti čvrstim. Tu su veliki poslovi.

Papirničari pominju i proizvodnju takozvane visokoprinosne celuloze gdje se drvo koristi 85 odsto. To bi, pored boljeg korištenja sirovina, pojeftinilo proizvodnju nekih vrsta papira. Ali, u svemu kao i ranije, bez nove tehnologije ostaju samo dobri izgledi.

Vrijeme vještačkog tekstila

Ako je industrija vještačkih vlakana i tekstila bila posljednjih deset godina na svom prvom hodu, sljedeće srednjoročje je vrijeme njenog punog zamaha. Tako bi trebalo da bude, jer joj je i perspektiva očigledna ako se samo malo oslušne tržište kod nas i u svijetu.

Na tom putu, na sreću već je prebrođena nevolja u INCEL-ovom OOUR-u Viskoza kada je bio požar. U trećoj sanacionoj fazi u ovom kolektivu predviđena je zamjena stare linije proizodnje novom savremenijom, pa će se i proizvodne mogućnosti povećati za još oko 7000 tona viskoznih vlakana. Povećanje proizvodnje ovog poluprodukta na nekih 50.000 tona zavisiće svakako od toga kako će se ponašati tekstilna industrija i koliki će njeni apetiti biti. U tome se srodne grane moraju dogovoriti. Ukoliko potražnja bude veća, moraće se nadalje finalizirati viskozna celuloza u proizvodnom lancu.

Važnije će možda ubuduće biti zamijeniti uvoz 7000 tona tehničkog filamenta s konvertibilnog područja domaćim proizvodom. Toliki je jugoslovenski uvoz. Zato će u narednom srednjoročnom periodu INCEL u Banjaluci morati usavršavati tehnologiju za proizvodnju vrlo traženog poliester folamenta i povećati produkt za polovinu. A kakva je mogućnost izgradnje kapaciteta za 10.000 tona ovog proizvoda, zavisiće od toga koliko će jugoslovenska tekstilna industrija biti zainteresovana za učešće u finansiranju i obezbjeđenju sirovina. U Studiji o dugoročnom razvoju hemijske industrije BiH, uglavnom, se daje prednost proizvodnji ove vrste vlakana u odnosu na sva druga koje poznaje domaća industrija.

Dugoročni planovi celulozno-papirne industrije, pored toga što recimo, predviđaju smanjenje proizvodnje celofana, ističu nešto novo. Hemijska prerada može dati nove proizvode od spužvastih materijala, pogotovo što je proizvodnja sirovine za to (viskoze) potpuno osvojena. Do kraja narednog srednjoročja tržištu bi trebalo isporučiti bar tri miliona kvadratnih metara ovih proizvoda.

Na industriju vještačkih vlakana naslanja se proizvodnja svilenih tkanina u Čelincu. Nova fabrika na ovom području uz već sada modernu tehnologiju morale bi godišnje dati oko pet miliona kvadratnih metara svilene tkanine za konfekcionare.

Pored već pomenute strategije u tehnološkim domašajima u celulozno-papirnoj industriji Republike, karte su bačene i na finalizaciju proizvodnje, korištenje nusproizvoda, hemijskih vlakana i te kako značajnu zamjenu tečnih čvrstim pogonskim gorivom. Svi ovi planovi da kako moraju dobiti podršku i potporu snabdjevača energijom i sirovinama čitave celulozono-papirne industrije Bosne i Hercegovine.

Pantelija MATAVLJU

NA JOKINOM BRDU, U ZASEOKU PEJIĆI

„Ratna prozivka" kozarskih junaka

● Bljeste lica od ljudskosti i odlikovanja, koja zakriljuju prsa, od hrabrosti ● Sve se to divno, ljudski toplo izmirilo na licima petnaestorice junaka sa Kozare

„Drugovi borci naprijed, ostali stoj" — odjeknula je u nedjelju, tačno u podne, na Jokinom brdu u kozarskom zaseoku Pejići. Komanda je pala za petnaestoricu prvoboraca podgradačkog kraja, petnaest junaka sa Kozare, koji su, iako žive u ovom kraju, od rata na ovamo prvi put se našli na okupu, da za sva pokoljenja načine zajednički snimak.

Zahvaljujući Odboru SUBNOR-a i Mjesnoj zajednici Gornji Podgradci, u akciji pod nazivom „Zdravo druže, kako si"?, našli su se prvoborci Gornjih i Donjih Podgradaca, Trebovljana, Miloševa Brda, Sovjaka, Jablanice i Dragelja, da zajedno sa gostima prisustvuju „ratnoj prozivki", i stanu pred kameru zbog snimka za ovdašnju muzejsku postavku Podgradačkog kraja u revoluciji.

Planina i vrijeme iznjedrili su junaštvo

Opomena

Na prvim padinama Kozare, iz čijih njedara sneno i tiho krivuda rječica Bukovica, provlačeći se između čuka i gajeva, uz koju putuje i vuglajz nekadašnje partizanske željeznice, smjestilo se jedno od stotinu brda Jokino. Ovdje u Pejićima, raskrilila se čelična ptica, hoće da uzleti sa stuba načinjenog od šmajsera, pušaka i pištolja, opominje sa cijevi okrenutih nebu, da više nikad ne zapucaju, da ne dirnu djetinjstvo ovdje zauvijek ranjeno...

Tako je Tone Svetina, Slovenac, ratnik, vajar i književnik vidio pogrome ustaške „aždaje" nad kozarskom djecom, nad malim Podgradačanima, koje je rat odveo nepoznatim putevima, putevima bez traga i imena. Pred ovim poklonspomenikom ratnika Svetine, pioniri ovog kraja, od 23. oktobra 1983. godine, svake nedjelje tačno u podne, bilo ili ne bilo kiše, snijega ili grada, drže počasnu stražu za sva ranjena djetinjstva, i ne samo kozarska, već sva ratna.

Tako je i u nedjelju jedanaestog avgusta pred spomenikom „Ranjena ptica", devedeset osmi put održana počasna straža, a za svoje goste, drugove, prvoborce, recitovali su ovdašnji mališani.

Ovdje na Jokinom brdu, koje dobi ime po prvom bezimenom Kozarčetu, (tako je krenula Arenina akcija „Tražimo vaše najmilije"), koje je svoje ranjeno krilo prvo vratilo u njedra Kozare, u gajeve sela Pejića, na obale snene Bukovice, kad istekne čas poklona i tišine, pioniri nikad ne kažu: „Slava im"!

Jer, očekuju da se iz daleke 42. pojavi i 162. Kozarče, da od posljednjeg Nahoda Gradiščića (za nahoče se znalo da je iz Gradiške), još koje oko zasija punim sjajem, da začas zaboravi na otrgnuto djetinjstvo na Kozari, na logore Staru Gradišku, Jasenovac, Jastrebarsko, i sve neznane puteve bezimenih, i onih 510 dječaka i djevojčica od kolijevke do dvanaeste iz Podgradaca, kojima se život zatre ovdje.

Toliko danas, četrdeset godina kasnije, ima osnovna škola u sva tri područna odjeljenja. Od prethodnih 4000 žitelja, pogradački kraj danas, četiri decenije poslije, ima svega 2800 stanovnika. Među njima je i ovih petnaest ratnih junaka.

Prozivka

Đuro Ivetić, Kozarče, nekada dječja glavica koja pamti sve i jedan od 132 dana i 132 noći logora Stare Gradiške, posinak Florijana Banovca iz kotora Sveti Ivan Zelina, danas općina Zelina, prosvjetni podgradački, danas društveno-politički radnik, ratni vojni invalid sa pedeset i četiri godine života, pozdravljajući mnogobrojne goste Jokinog brda u nedjelju, uzneseno se obratio ratnim junacima njegove planine:

— Lijepo je ovdje danas vidjeti ponovo u stroju, u „ratnoj prozivci" u slobodi Mihajla Kalinića, zvanog Čelik, legendu sa Kozare, koji je onakav zbojac, mali i nabijen, proveo rat goneći neprijatelja stojeći, kao i u proboju obruča na Patriji, kada je skinuo nogare teškog mitraljeza i prošao na drutu stranu njemačkih redova...

Planina je još jednom, 40 godina poslije, saslušala prozivku svojih junaka. U ovaj nedjeljni stroj stigli su još...

Marijan Dončić, borac Drugog kozarskog odreda, V brigade. Strijeljan u košulji kod Dubice. Rekao mu krvnik, ajde mladiću namjesti se kod tog drveta... Metak prošao kroz usta i vrat. Marijan se osvijestio u gomili tjelesa, i poslije četiri dana i četiri noći tumaranja, stigao na Kozaru...

Mile Tendžerić, zvani Pupan, proleter sa Sutjeske, ostao bez 35 članova uže i šire porodice, ali Tendžerići s Milom nastavljaju lozu...

Tu je Mladenov borac Branko Babić, proleter, i njegov brat Vlado.

Stigao je i Milan Subobić, ratni komesar. Tu su i obavještajac Blagoje Aleksić, poručnik jedanaeste udarne, Gojko Batić, borac Drugog krajiškog Petar Bralić, neustrašivi vodnik jedanaeste, Branko Lukić, borac Drugog odreda, Dragutin Puljarević, zatim, komandir druge čete Jedanaeste krajiške, Ilija Šinik, pa protivavionski mitraljezac Milan Vučkovac, borac Drugog krajiškog, Slavko Batić, inače graditelj „Krvavog puta" u dalekoj Norveškoj, i na kraju, u red je stao i čuveni puškomitraljezac Trivo Vujić, koji sa svojim „švarcloze0m" otvarao puteve na Patriji u proboju.

Tako su se još jednom u stroju, našli ovi sinovi Kozare, u akciji „Zdravo druže, kako si?"

Kozara majka je zagrlila svoju djecu slobode. Po Jokinom brdu, po Pejićima, po podgradačkom kraju, zauvijek će.

Dušan KECMAN

CETINJSKI ZAPIS

Udar nađe..

● Poslije šest godina obnovljena Njegoševa Biljarda, koja danas predstavlja izuzetnu i svojevrsnu priču, muzej o vladici i državniku, pjesniku i misliocu, o njegovoj Crnoj Gori, Evropi... vremenu od prije 150 godina

Vladika i vladar, pjesnik i mislilac Peter II Petrović Njegoš nije, za kratkog, burnog i plodotvornog života mirovao: putujući kontinentom, upoznavao je svijet, ljude, krajeve, širio poznanstva i vlastite vidike, stasom i umom zaludjao dvorske dame. Vraćajući se sa tih putešestvija, Njegoš je, gotovo uvijek, na Cetinje, i u Crnu Goru uopšte, donosio i prenosio nešto novo, rušio je stare, skučene stege i međe, gradu i državici ubrizgavajući viđeno i doživljeno, približavao ih je Evropi, zahvaljujući Rusiji, Francuskoj, Italiji, Austriji...

Na Cetinji — Biljarda

Vrativši se 1837. godine iz Rusije, Petar II Petrović Njegoš odluči da nasred Cetinja, tamo pobliže manastiru, podigne vlastiti dvorac, makar to bila minijatura u poređenju s onim koji je vidio u prelijepom i raskošnom Petrogradu. Ne zadugo, iz crnogorskog krša i od tog krša sačinjena, nikla je lijepa, prostrana i svijetla zgrada. U nekom njenom vremenu, dadoše joj ime BILJARDA (o bilijaru koji je u njoj bio smješten i kojim se, pokatkad, bavio i sam vladika). To ime Biljarda zadrža se sve ovo vrijeme, do danas.

Od tada je tim prostranstvom prohujao čitav vijek i po. Mnogo šta se zbivalo na Cetinju i oko njega, pa je i Biljarda svakoliko mijenjala namjenu i izgled, ali ime uspijevala da sačuva, makar u njoj bile i državne konjušnice. **Kada je premladi Njegoš umro, ne stigavši da uradi sve ono što je bio naumio da reformiše u Crnoj Gori, njegov dvorac znao je biti i sjedište ministarstava, odnosno, u njemu su đaci-gimnazijalci upijali znanja, tu se učili bogoslovi. Svako je Biljardu uređivao i dotjerivao, ali i čerupao prema svom nahođenju i odanosti vladaru-gorostasu, da bi se aprilski zemljotres 1979. godine poigrao s ovim zdanjem, kao da nije bilo sazdano od ljutog, klesanog crnogorskog kamena.**

Preko šest godina trajala je želja da se Biljardi vrati prijašnji, vladarski sjaj, da bi se tek ovog ljeta uporni i pedantni neimari konačno povukli iz njenih brojnih odaja, ustupajući je očima onih koji će je ubuduće pohoditi.

Današnja, obnovljena, učvršćena i osvježena Biljarda je, u stvari, divna, slikovita i duga priča o Petru II Petroviću Njegošu, Cetinju, Crnoj Gori i Evropi onog vremena. To je poučna, dramatična i upečatljiva priča o izdanku koji. poteče iz „grmena malenog i oskudnog", ali izdanku koji se vinuo visoko, to je priča o Njegošu dječaku, momčiću, Šiminom đačiću, priča o vladaru, pjesniku, crkvenom velikodostojniku.

Na osoben način predstavljena je Crna Gora 19. vijeka, surova, siromašna, kamenita i nemirna. Umjesto u pelenama ili perju, svili i kadifi, Njegoš je odnjihan u grubom suknu, baš kao što je grubo i vrijeme njegoševsko bilo. Odaja koja posjetioce vodi u godine školovanja pjesnika, usko je vezana i za ime Sime Milutinovića Sarajlije, pedagoga i učitelja, stvaraoca i kosmopolitike, čiji će uticaj ostaviti snažan i trajan pečat na ličnost vladike i vladara. Životne staze im se kasnije često nisu podudarale, ali su u pisanoj riječi, u pismima i prepiskama nalazili trajne mostove saradnje i načine komuniciranja. Sve to, baš kao i trenuci ustoličavanja Njegoša izloženi su pogledu onih koji dođu u Biljardu, da vide i spoznaju „život i priključenije" ličnosti čija misao i danas ima snagu udarca koji iskru nađe u kamenu. Biljarda čuva i nudi original testamenta njegovog strica i prethodnika, Petra I Petrovića, kome nije bilo teško da u umnom i razumnom Radi ugleda budućeg vladara Crne Gore.

„Čovjek kratkog vijeka i slabog zdravlja" stigao je da stvori državu snažnih temelja, ali i pjesnička djela neviđene moći. U minulom, Njegoševom vijeku „Gorski vijenac" je doživio čak jedanaest izdanja, od kojih je sačuvano i izloženo deset, pa i onaj objavljen na švedskom jeziku, za čiji je prevod Alfred Jesen dobio nagradu svoje domovine.

Njegoš nije bio samo mislilac i poeta, već i državnik. Posebnog kova, mudar, razborit i hrabar. Iz brojnih dokumenmata može da se vidi i shvati mjesto u uloga, značaj i prisutnost velike Crne Gore na reljefu burnog 19. stoljeća, koje je, što se tiče Evrope, bilo plodotvorno, ali i beskrajno bremenito. U tim vihorima snage i lukavstva, ne zajažljive pohlepnosti velikih i moćnih, Njegoš se junački snalazi, povijajući se pred hirovima drugih vladara, ali ipak ostajući kristalno čist i uspravan.

Priča o Njegošu i njegovoj Crnoj Gori teče, iz odaje u odaju. Sve ono što je pronađeno pa sačuvano, a vezano je za ime i djelo vladara i pjesnika, izloženo je pogledu posjetilaca. Evo, ovo je prvo crnogorsko odlikovanje! Šta bi drugo bilo do Medalja za hrabrost, jer tom gorštaku hrabrosti nikad nije nedosatajalo. Tu je i bilijar, onaj isti po kojem Biljarda i dobi ime. Dok ga bolest nije oborila, Njegoš je istovremeno mnogo čitao i mnogo pisao. Radoznalo zagledajući njegovo istrošeno pero, učini vam se da vidite snažnu desnicu kako klizi po papiru, ostavljajući iza sebe stihove i misli, koji su i danas živi i aktuelni, kao da ne nastadoše prije 150 godina.

Prolazeći kroz onih desetak odaja, prolazite kroz jedno davno vrijeme, vrijeme Njegoša i njegovih savremenika, koračate vremenom koje je pripadalo osebujnoj ličnosti, koja već vijek i po pripada čovječanstvu, ali prije svega jugoslovenstvu.

Limun PAPIĆ

Selo ne može bez stručnjaka

● *Stručnjaci koji dolaze na selo moraju biti dobro stručno „potkovani", jer u njima zemljoradnici vide i savjetnike i prijatelje ● Ako ih iznevjere bolje da nisu ni dolazili na brazdu - govori Milan Pribičević, agronom, kojem su radno mjesto sela nekoliko krajiških opština*

SUSRETI:

MILAN PRIBIČEVIĆ, AGRONOM

Na brazdi - povjerenje

Milan Pribičević je, po vlastitoj želji postao agronom. Zna se da stanuje u Bosanskom Novom, što se za radno mjesto ne može reći. Možete ga sresti u prijedorskim, bosankodubičkim, sanskim, ključkim i, naravno, bosanskonovskim selima. Otkako je „zaradio" diplomu poljoprivrednog fakulteta, a od toga je prošlo dosta vremena, nije se odvajao od sela i „težaka".

— To su, po meni, pravi zemljoradnici, oni koji isključivo žive od poljoprivrede - objašnjava Milan. — Oni znaju da biljke ne trpe odlaganja i nastoje da posao na vrijeme završe. Nije se uvijek lako držati rokova, ali oni u tome uspijevaju jer znaju šta ih čeka ako posao ostave „za sutra". Druga je stvar kada je čovjek jednom nogom u preduzeću, a drugom na njivi. Zemljoradnja mu tada dođe kao sporedno zanimanje, dopunska djelatnost tako reći. Dobije li se manje na njivi, nadoknadi se u preduzeću, pa je kuća uvijek puna. Ima i onih koji su pobjegli sa sela i na sva usta dokazuju kako dobro živjeti i raditi na selu. Ne znam koliko bi ih se vratilo na selo, ako bi im se to ponudilo.

Malo je seoskih domaćinstva u bosanskonovskoj opštini (za koju je najduže vezan) koja Milan nije posjetio. Najčešće je on išao do „težaka" (i mi ih, eto, tako nazvasmo), ali su oni tražili njega. Za pazarnog dana u Bosanskom Novom znao je da svoju kancelariju „preseli" na pijacu. Ide jednog do drugog pitaju oni njega pita on njih, s 50 ljudi se za jedan dan znao sresti i popričati. Razradi se u toj „pijačnoj" kancelariji agrotehnika, daju preporuke i riješe tekući agrarni problemi.

„I stariji agronomi su donekle krivi da mladi stručnjaci nerado odlaze na selo. Jest, da je naš posao težak, i da je slabije plaćen od drugih zanimanja, posebno onih kancelarijskih. Ne treba to, ipak, uvijek isticati. Odluči li se čovjek za neko zanimanje, mora ga prihvatiti onakvo kakvo jest. Drugo je pitanje, kada se vrši usmjeravanje u srednje škole i fakultete mimo volje mladih ljudi ili se ide po sistemu „daj šta daš". Od takvih „usmjerenjaka" je teško očekivati prave stručnjake, one kojima neće biti teško da obilaze sela i pomažu zemljoradnicima, dodaje Milan kao odgovor na pitanje: Zašto je mladih stručnjaka malo na selu.

Prošlo je vrijeme kada su zemlju obrađivali samo neuki zemljoradnici. Sada je svaki od njih završio najmanje osnovnu školu, a sve više je i onih sa srednjim obrazovanjem.

„Zbog toga i stručnjaci moraju biti dobro stručno potkovani kad krenu u selo - veli. - A šta se kod nas radi? Zaposle mladog stručnjaka, čovjek tek stigao iz srednje škole ili sa fakulteta, i puste ga da sam ide na selo. Zaboravlja se da među zemljoradnicima ima stručnih proizvođača koji dobro poznaju tehnologiju. Mladi stručnjak može pogriješiti, može doći u situaciju da ne može odgovoriti na sve što ga zemljoradnici budu pitali. Još, ako pokuša da se „dokaže" i postavi iznad zemljoradnika, gubi njihovo povjerenje na startu pa je bolje da nije ni dolazio na selo.

Milanov automobil (a sve dok nije prešao u Centar za primjenu nauke u poljoprivredi koristio ga je u službene svrhe) je, često, ličio na apoteku, poljoprivrednu posebno. U njemu su se mogli naći lijekovi, sredstva za zaštitu bilja... Naiđe li na kravu koja se teli neće ostati bez „alata" da pruži potrebnu pomoć, dok veterinar ne dođe.

„Nikakav stručnjak ne zna šta će ga zemljoradnik zapitati i kakvu će pomoć zatražiti. Upisuje li se dijete u školu, savjet će od agronoma potražiti. Planira li kuću zidati, opet će sa poljoprivrednim stručnjakom popričati. O našim, da ih nazovem stručnim stvarima, ne treba ni govoriti. Agronom mora mnogo toga znati da bi ga selo prihvatilo i imalo povjerenja u njega. A to je za uspjeh u radu veoma važno. Sve ti je džaba ako selo ostane po strani.

Selo nije „gladno" samo za poljoprivrednim već i za drugim stručnjacima. Ranije su u selo zajednički dolazili ljekar, veterinar i agronom. Mnogo se time postizalo u obrazovanju zemjoradnika. Sada se od toga odustalo, zaboravilo se na selo koje je, u mnogo čemu, ostalo usamljeno. O njemu se raspravlja u gradu, a zaboravlja da bi i zemljoradnici imali šta da kažu o problemima s kojima se suočavaju.

— Pravih težaka je sve manje na selu pa je to razlog da se njihova riječ nedovoljno čuje - ističe Milan Pribičević. — Ne znam samo dokle će biti aktuelna parola „Selo gradu pomaže u radu, a grad selu samo u jelu". Mislim da je došlo vrijeme za promjene.

Muharem OSMANČEVIĆ

SUSRET SA PENZIONEROM — VOZAČEM HUSOM ŠERTOVIĆEM IZ BOSANSKE KRUPE

Huso Šertović prima priznanje SO Bosanska Krupa

Za volanom 42 godine

● *Nakon 42 godine provedene za volanom kamiona i autobusa bez udesa ili težeg kvara Huso Šertović otišao u zasluženu penziju.*

Vozač bosanskokrupskog „Krupatransa" Huso Šertović je 42 godine proveo za volanom kamiona i autobusa i prešao oko tri miliona kilometara. Ovaj savjesni vozač nije imao udesa na putu kao ni težeg kvara, a u 60. godini života otišao je u zasluženu penziju.

Vozački ispit položio je još prije rata, a odmah nakon oslobođenja radio je danju i noću na obnovi porušene zemlje.

— Počeo sam da radim kamionima „man", „zis" i „rodževe". Bilo je teško voziti stara i dotrajala vozila, ali ipak nije smjelo biti većih zastoja. Tih udarničkih poratnih dana rado se sjećam - kaže Huso Šertović, jedan od najpopularnijih vozača „Krupatransa" jer kažu nikad nije ostavio putnika na cesti.

Bogata iskustva iz dugogodišnjeg rada rado je prenosio kolegama u „Krupatransu". Dobitnik je više pohvala i priznanja, ali mu je svakako najdraže priznanje Skupštine opštine Bosanska Krupa - „Plaketa 20. juni" koja se za Dan oslobođenja dodjeljuje najzaslužnijim građanima.

Branko VASILJEVIĆ

ZABILJEŽENO U POTKOZARJU

Japanac iz potkozarske bašte

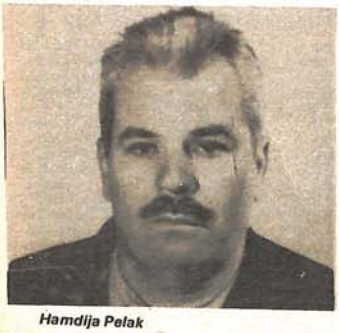

Hamdija Pelak

● *Hamdija Pelak iz prijedorskog sela Rizvanovića jedini je u Potkozarju proizvođač čuvenog japanskog paradajza, ali muku muči kako i gdje da proda sve količine ● Društveni sektor u Prijedoru nije zainteresovan za ovaj proizvod*

Sada je sasvim izvjesno da je **Hamdija Pelak** iz sela Rizvanovića, blizu Prijedora, najveći proizvođač poznatog japanskog paradajza u ovom kraju. Uz veliku pomoć sina Safeta nezaposlenog poljoprivrednog tehničara, i supruge Đulke, on je proljetos, na površini od dva i po dunuma, zasadio 4.000 strukova i očekuje prinos od 15 tona veoma ukusnog i krupnog paradajza. Naravno, Hamdija i njegovi ukućani očekuju i prihod od 500 hiljada dinara!

Pored „japanca", Pelak na svom i zakupljenom zemljištu proizvodi krompir, paprike, krastavce i plavi patlidžan, ali najveći prihod ostvaruje od paradajza kojem je sve podredio. To je, u stvari, japanska sorta, čije je sjeme ovaj baštovan, svojevremeno, dobio iz Igala. Hamdija ne krije da se i od bašte može lijepo da živi, ali naglašava da je na putu do plodova potrebno dosta rada, upornosti i strpljenja.

— Bez primjene odgovarajućih agrotehničkih mjera - kategoričan je Pelak - nema govora o većoj i kvalitetnijoj proizvodnji povrtlarskih kultura, prije svega, paradajza. Uz to, mora se prosto dežurati u bašti i svim sredstvima boriti protiv raznih štetočina. Ja sam, recimo, i ovog puta paradajz prskao plavom galicom i „čorbastim krečom", tako da dobri prinosi nisu izostali.

Ova vrsta paradajza je visokorodna i tri puta se bere. Prvo „kolo" je već prošlo, u toku je drugo branje, a Hamdiji velike glavobolje zadaje plasman paradajza. Društveni sektor, začudo, ne pokazuje veće interesovanje za ovaj proizvod, pa je Pelak primoran da skoro svakodnevno dolazi na prijedorsku zelenu pijacu i po cijeni od 70 dinara po kilogramu ga prodaje.

— Nepotrebno gubim vrijeme, a moram da povratim uložena sredstva u proizvodnju paradajza - kaže Pelak i dodaje da bi društvenom sektoru, u prvom redu fabrikama povrća prodao veće količine po znatno nižoj cijeni. - S druge strane, namjeravao sam sa zemljoradničkom zadrugom „Agrounija" da uspostavim stalnu saradnju na dohodovnim odnosima, ali sam od „zadružnih otaca" dobio odgovor da se to njima ne isplati, jer imam malo zemlje!

Hamdija Pelak je od japanskog pardajza kupio motokultivator (sa prikolicom) i druge priključne alatke, a planira da zakupi nove površine zemljišta i osjetno poveća porizvodnju ove kulture i tako, u dogledno vrijeme dođe do kamiona za prevoz paradajza u „posnije" krajeve.

— Kad budem posjedovao vlastiti kamion, tada neće biti problema sa prodajom paradajza - reče, na kraju, Hamdija i ode u svoju raskošnu baštu.

Zlatko ĐURIĆ

ZABILJEŽENO U ŠEŠKOVCIMA

Dragomirovići- od uha do uha

● *Vida i Slavko Dragomirović imaju osmoro djece, malo zemlje, puno sloge i volje da neimaštinu zajedno pobjede*

Nemalo smo bili iznenađeni prilikom nedavne posjete zatekašvi sve ukućane zemljoradnika Slavka Dragomirovića u selu Šeškovci, u opštini Laktaši, kod kuće, jer uistinu, nije lako svih desetoro članova ove obitelji naći na okupu. Jedni idu u školu u Srbac, drugi u Laktaše, treći u Šeškovce, jedni opet na njivu, drugi za stadom, i tako redom. Domaćin Slavko Dragomirović (40) sa suprugom Vidom (41) je u braku osamnaest godina. Izrodilo se osmoro djece - Slobodan je završio treći razred metalske škole, Mara je završila osmi razred, Goran, takođe osmi razred, Zoran je završio šesti razred, Dragan četvrti, Slađana drugi razred osnovne škole, Slavoljub je petogodišnjak, dvogodišnja Slavica je u bešci. Ova desetočlana porodica živi na posjedu od svega 25 dunuma štedre i posne zemlje i od nje vele, ipak nekako sastavljaju kraj s krajem.

- Nije nam lako, meni i supruzi, sa tolikom djecom, ali šta se tu može: moja su djeca, lijepo ih je i vidjeti, tolike, pa uspijevamo nekako da ih prehranimo, veli domaćin. - Ne, nemojte me pogrešno shvatiti, ne žalim se ja ni na šta, nego na svoju neimaštinui i zaista nemale probleme...

U Šeškovcima vele: malo ko ovdje ima tako zlatnu, valjanu i vajnu djecu kakva su u Dragomirovića.

- Treba dnevno najmanje desetak kilograma samog hljeba i kad bi smo to kupovali, ne bismo kraj s krajem sastavljali, kaže domaćica. - Hljeb mljesim sama, a kad recimo sjednemo za doručak ljepota je gledati ih sve, „apetiti" kako samo u jelu uživaju.

Djeca priskaču u pomoć roditeljima: ocu oko seoskih poslova, na njivi i oko stada, majci oko spremanja hrane, pranja rublja i suđa. A, ono što je najvažnije, skorosvi su odlični đaci.

- Najgore je do novaca doći kada djeci zatreba za školski pribor, knjige i ostalo, dodaje Slavko Dragomirović. - Trudimo se da su bar uredno odjevena i da po tome ne „odskaču" od svojih vršnjaka.

Dragomirovići, jedno drugome od uha do uha, cijela jedna armija iz sela Šeškovaca, u opštini Laktaši, žive svoj život ne baš izuzetno lagodan, ali lijep. Djeca rastu, priskaču u pomoć roditeljima, nastoje da što je moguće prije dođu, što se ono kaže, do komada sopstvenog hljeba. Hoće li bar tada, škole kad pozavršavaju, imati neko razumijevanje za njih?

- Pomognu nama i sada u našoj opštini, mada ja pomoć ne tražim, ali izađu mi u susret, daju koji dinar, kraj s krajem da se sastavi i da se ne „kulući" kod drugog za komad kruha, dodaje na kraju domaćin ove složne porodice.

Ranko PRERADOVIĆ
Snimio: Vojo GARIĆ

Dragomirovići bogatog osmijeha

PORTRETI SUGRAĐANA

Rasimov mali muzej

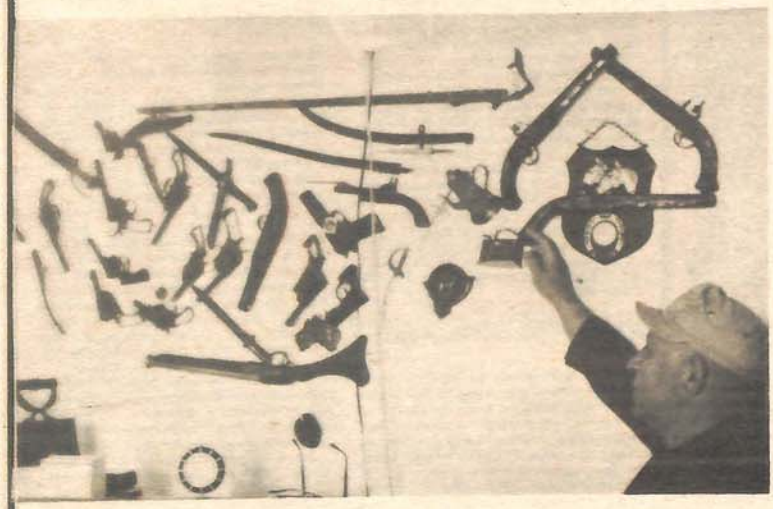

Kolekcija oružja Rasima Šehića

Rasima Šehića Kolašu Ključani poznaju kao vrsnog majstora za auto-elektriku, poznaju ga kao dobrog harmonikaša i primjernog člana KUĐ-a „Dušan Vujnić". Sjećaju ga se i kao svojevremenog rekordera u posebnoj disciplini podizanju tereta zubima. Uz Rasimovo ime i du i drugi epiteti, a u Ključu predstavlja omiljenog građanina.

Malo je, međutim, poznata Rasimova pasija za sakupljanjem starina, hobijem, kojim, se, i po cijenu velikih materijalnih ulaganja, bavi ovaj Ključanin. Rasim se, naime, već duže vrijeme bavi zanimljivim, ali skupim hobijem - prikupljanjem starog oružja i drugih predmeta koji su vezani za prošlost ključkog kraja, i ne samo njega.

● *Nekad je Rasim Šehić iz Ključa dizao teret zubima, svirao na harmonici, a danas sakuplja staro oružje koje krasi zidove njegove sobe*

U Rasimovoj kući smješten je „mali muzej" koji svojim eksponatima nedvojbeno svjedoči o našoj prošlosti. Tu je mnogo etnoloških izložaka i jedinica numizmatičke zbirke, a svakako najdraži su eskponati starog oružja.

Do njih Rasim, kako reče, dolazi poklonima, ali najčešće otkupom, pa je tako njegova zbirka dostigla zavidnu veličinu. Mogu se tu vidjeti značajni primjerci hladnog i vatrenog oružja koji svjedoče o istoriji ovog kraja, koja je zabilježila sjećanja na srednjovijekovne bosanske vitezove i plemstvo, turske osvajače, vojevanje Eugena Savojskog i soldatesku generala Filipovića iz vremena austrijske okupacije Bosne i Hercegovine.

Sve te podatke čuva i na njih posjeća zbirka skupljača, istoričara i etnologa - amatera Rasima Šehića, koji su u ambijentu lične muzejske zbirke, kako reče, najprijatnije osjeća.

Omer FILIPOVIĆ

NA PROIZVODNOJ TRACI

Inovatori čekaju podršku

● *Unutar kolektiva, ali i u široj zajednici, mora se stvoriti povjerenje prema znanju mladih stručnih kadrova*

Milan Novačić, pogonski inženjer mašinstva Radne organizacije Fabrika elemenata automatike „Čajavec" Čelinac, je jedna od dugogodišnjih inovatora u svom kolektivu. Prije 12 godina pokrenuo je akciju da se i u njegovoj radnoj organizaciji počne sa inovacijama. Zahvaljujući tome riješeno je više zahvata i inovacija među kojima i automatski uređaj za skidanje izolacija na provodnicima programatora za veš-mašine, hidraulične pumpe visokog pritiska za regulisanje manomentra, automatskog uređaja za sječenje limastog provodnika i drugim mašinama.

Prvih godina svog inovatorstva učinio je korak naprijed u doradi „kaperazvodnika" za „fiću" i „stojadina", zakivanju na rotacionom stolu i automatskom uređaju vijaka na kućištu presostata, kao i čišćenju kućišta i urezivanju navoja na ovom proizvodnom dijelu bijele tehnike.

- Kao i u drugim kolektivima i mi u našoj radnoj organizaciji moramo činiti još veće napore u inovatorstvu. Time ćemo riješiti brojne probleme, posebno smanjivanje uvoza, a samim tim i angažovanje deviznih sredstava za uvoz rezervnih dijelova i pozicija. Moramo osvojiti novu tehnologiju i riješiti se teškoća uvoza. Uporedo sa unapređivanjem inovatorstva u zemlji mora se tražiti i veća podrška, kako unutar radnih kolektiva, tako i u okviru šire društvene zajednice, kaže Milan Novačić, jedan od pokretača aktiva inovatora i racionalizatora Radne organizacije Fabrika elemenata automatike „Čajavec" Čelinac.

Milanov trug i napor nisu zapostavljeni radnom kolektivu i van njega. Dobitnik je više skromnih nagrada, a najdraže mu je „Zlatna plaketa" Saveza sindikata Bosne i Hercegovine. Ovo visoko priznanje je dobio na prijedlog Opštinskog vijeća Saveza sindikata Čelinac, povodom obilježavanja 35 godišnjice Saveza sindikata Jugoslavije.

Sveto MILIJEVIĆ

Milan Novačić: vojska inovatora čeka

DRUGA STRANA POLITIKE

Afera nestašnog princa

●Po svemu sudeći i jedan London je nemoćan da obuzda, naravno po svojim zakonima, mladog saudijskog princa koji je zadao mnogo glavobolje kraljevskoj porodici i britanskim vlastima

●U lancu droge, lijepih žena, ludih provoda - glavna Manšurova uloga

Saudijski princ Manšur Ben Saud Abdul Aziz, bliski rođak saudijskog kralja Fahda, uhapšen je u Londonu pod optužbom da je bio umiješan u šverc i rasturanje droge — ali nije dugo ostao u britanskom zatvoru.

Princ Manšur ima 31 godinu i 24, je po redu od ukupno 45 sinova bivšeg suverena, kralja Sauda, koji je vladao Saudijskom Arabijom od 1953. godine, kada se preselio u London i nastanio u jednoj luksuznoj stambenoj zgradi u Najtsbridžu, plaćajući 400 funti nedjeljno za raskošni apartman.

Već godinama nestašni princ izaziva velike glavobolje dvoru u Rijadu, jer njegov burni život nimalo nije oskudijevao u neobičnim događajima. Diplomatski pasoš i džeparac od pet hiljada funti sterlinga nedjeljno omogućavali su mu da sebi ispunjava gotovo svaku želju. Osim ovog izdržavanja koje je dobijao od saudijskog dvora, princ je na raspolaganju imao i praktično neograničene sume na računu svog pokojnog oca, pa nije čudno što novac za njega nije predstavljao nikakvu vrijednost.

DOK „MLADA" IŠČEKUJE

Princ je posebno vodio računa da stekne i očuva ugled velikog osvajača ljepšeg pola, a kada je izlazio u grad imao je običaj da se odijeva u zulu odjeći i šminka lice u tradicionalnom stilu afričkih vračeva. Poseban hobi mu je bio uništavanja skupocjenih automobila, a rasipao je novac i na bezbroj drugih načina.

Takav način života nimalo se nije svidao njegovim kraljevskim rođacima u Rijadu, pa je saudijski dvor nedavno pripriječio da će mu ukinuti izdržavanje ukoliko se ne smiri i upristoji. U više navrata princ je zvanično pozivan da se vrati u domovinu, gdje mu je već odavno ugovorena ženidba sa jednom 17-godišnjom djevojkom iz odgovarajuće kuće, ali se on na te pozive nije obazirao.

Najzad je nestašni princ stigao i u zatvor. Poslije detaljne tromjesečne istrage u SAD, Holandiji, Francuskoj i Belgiji otkrivena je velika mreža trgovaca drogom, čiji su kanali išli u Veliku Britaniju preko Amsterdama i kojima je prošvercovano samo kokaina u vrijednosti od nšajmanje milion funti. Kako se tvrdi, princ Manšur je bio povezan sa ovom mrežom trgovaca i švercera droge i 11. jula uhapšen je i „spakovan" u zatvor Brikston. Tako detalji istrage nisu objelodanjeni, štampa je objavila da je princ uhapšen pod optužbom da je umiješan u trgovinu drogama i da se očekuje da sjedne na optuženičku klupu londonskog suda.

Štampa u Londonu podsjeća da ovo nije prvi slučaj da članovi saudijske kraljevske kuće petljaju sa drogama. Prošlog mjeseca pred londonskim sudom je odgovarao saudijski princ Abdul Madžit Ben Saud polubrat princa Mašura, zbog posjedovanja heroina i kokaina. Pošto je pred sudom priznao krivicu, sud je uzeo u obzir s kim ima posla i osudio ga samo uslovnom kaznom. Očekivalo se da ovoga puta jedan saudijski princ neće tako lako izbjeći ruku zakona, ali stvari su se odvijale suprotno očekivanjima.

„PARA VRTI GDJE BURGIJA NEĆE"

Na preliminarnom saslušanju 19. jula u sudnici se pojavila čitava delegacija saudijskog dvora, koju je predvodio brat optuženog, princ Valid sa grupom pravnih i finansijskih stručnjaka. Princ Valid je ponudio da plati kauciju od 100 hiljada funti da bi se princ Manšur branio iz slobode, ali je sudija to odbio i naredio da optuženi do kraja procesa ostane iza rešetki. Međutim, već dva dana kasnije optuženi je uspio da iziđe iz zatvora i napusti Veliku Britaniju zahvaljujući sistemu „para vrti gdje burgija neće".

Princ Valid i njegovi pravni zastupnici uspjeli su da na prvu odluku sudu ulože žalbu drugom sudu i podignu ponuđenu kauciju na 150 hiljada funti. Drugi sudija je odobrio da se optuženi brani iz slobode, ali mu je oduzet pasoš i naređeno mu je da ne napušta London. Štampa je, međutim, objavila da je princ Mašur otišao pravo u saudijsku ambasadu, gdje mu je izdat duplikat pasoša umjesto putne isprave koju je sud zadržao i da je zatim otišao na aerodrom Hitrou i odletio za Saudijsku Arabiju privatnim mlaznim avionom.

Glavobolje zbog nestašnog princa sada su spopale i britanska ministarstva unutrašnjih i spoljnih poslova. Na unutrašnjem planu, javili su se protesti zbog oslobađanja optuženog i puštanja na slobodu uz kauciju, iako su policija i istražni organi unaprijed upozoravali da se to ne čini zbog bojazni da će optuženi „odlepršati" iz zemlje. S druge strane, Forin ofis se našao u nezgodnoj situaciji zbog mogućnosti izbijanja diplomatskog incidenta zbog hapšenja saudijskog princa.

Jer, čim je saznao za hapšenje, kralj Fahd je lično zatražio od svoje ambasade u Londonu detaljan izvještaj o slučaju, kao i kompletan dosje o Manšurovom životu i ponašanju u Velikoj Britaniji. Saznaje se da je došlo do razmjene poruka između dvora u Rijadu i Foin ofisa čiji je sadržaj nepoznat, ali se ocjenjuje kao veoma delikatan. Čitava afera i te kako može da se odrazi na britanski uvoz nafte i cijelu britansku trgovinu sa zemljama Bliskog istoka, pogotovo kada se zna da su se odnosi Londona i Rijada jedva „povratili" poslije incidenta koji je izbio zbog filma „Smrt jedne princeze", dokumentarca o pogubljenju princeze i njenog ljubavnika na trgu u Rijadu, koji je prikazan na programu britanske televizije.

Čini se da su na ovaj način ipak izbjegnuti diplomatski incidenti i njegove neželjene posljedice, a Britancima preostaje da razmišljaju kako i zašto je bio moguć ovakav epilog cijele afere. Britanska štampa tim povodom diskretno primjećuje da je nedavno britanski turista Ronald Grant u Saudijskoj Arabiji osuđen i izdržao kaznu od sedam nedjelja zatvora i 79 udaraca bičem samo zato što je na jednoj zabavi popio tri čaše vina, što je u suprotnosti sa drakonskim šerijatskim zakonima ove zemlje.

DOSJE „ATOMSKOG ŠPIJUNA"

ŠTA JE PRODAVAO PAVLOV?

●Feljton moskovske „Pravde" u velikoj mjeri razjašnjava djelo atomskog špijuna — Ralfa Danijela (lenjingradskog nuklearnog fizičara Jurija Pavlova) koji je prodavao sovjetske vojne tajne specijalnim službama SR Njemačke i SAD

●Koliko je koštala informacija i šta su tražili „poslodavci"

MOSKVA, — Poslije tri duga nastavka feljtona moskovske „Pravde" o „kraju Ralfa Danijela" razjašnjena je odluka sovjetske vlade iz septembra 1983. godine kada su protjerana dva službenika američkog konzulata u Lenjingradu.

Zna se da je Ralf Danijel u stvari lenjingradski nuklearni fizičar 50-godišnji Jurij Pavlov koji je prema nalazu suda, prodavao sovjetske tajne specijalnim službama SRN i SAD.

BEZ POMILOVANJA

„Pravda" je saopštila i da je vojni sud za ovaj „złočin protiv domovine" osudio Pavlova na „tešku ali zasluženu kaznu" i da se pred sudom i sam pokajao izjavivši da „nije dostojan da živi među sovjetskim ljudima". Objavljene su fotografije „rekvizita" kojima se on služio i mjesto gdje je špijunska veza presječena, zatim niz izvoda iz sudskog zapisnika i saopštenja KGB.

Ostalo je maglovito šta je Pavlov uspio da od sovjetskih atomskih tajni proda stranim službama, i da li je nad njim već izvršena ta „teška kazna". Podrazumijeva se smrtna, mada ni to „Pravda" nije precizirala. Na prvo pitanje argumentovan odgovor vjerovatno bi mogla da pruži CIA, a na drugo, poslije završetka feljtona „Pravde", odgovara se samo jezikom pretpostavki. Sama činjenica da je taj špijunski dosje sudski zatvoren, automatski ne znači da je i presuda postala izvršna. Oni koji tako objašnjavaju okolnost što je organ KP SS to propustio da saopšti, pozivaju se na sovjetski krivični zakon i sudsku praksu. Po njima proizlazi da svi osuđeni, a posebno na najteže kazne, imaju pravo žalbe višim instancama u roku kojeg je zakon predvidio za svaki „złočin protiv države".

I tek tada, kada osuđeni iskoristi sva svoja žalbena prava, donosi se odluka o izvršenju kazne. Međutim, po pravilu, svako izvršenje najteže kazne saopštava se javnosti. Pavlov je, dakle, živ, ali sudeći po sudskom zapisniku, čije je dijelove opširno prenijela „Pravda", on nema mnogo šansi da bude pomilovan. Jer, rečeno je da je on „duboko potonuo" u špijunske vode i da je tu njegovu aktivnost sovjetski vojni sud okvalifikovao kao „metastazu raka njegovog morala". Takva dijagnoza ostavlja malo nade da se kazna preinači, pa proizlazi da je sada samo pitanje vremena kada će ona biti izvršena.

PRIJATELJSKE VEZE

I sve ostalo što je procurilo iz ovog dosjea čini presudu neoborivom. To se u prvom redu vidi iz načina na koji je opisana Pavlovljeva „pohlepa za parama", bez obzira da li se radilo o sitnini ili većim sumama. Jer, kao prvi „špijunski honorar" on je, kako se navodi, dobio od zapadnonjemačke obavještajne službe samo 800 maraka, a kada je prešao na vezu CIE, prva akontacija je bila sto dolara. Istina, obećano mu je da će biti nagrađivan po cjenovniku za svaki interesantni podatak, a plaćanje je trebalo da se obavlja preko neke zapadne banke. Međutim, iz feljtona se može zaključiti da je Pavlovu prispjela samo jedna uplata na račun koji mu je otvoren u toj banci.

Koliki je to bio iznos — ostala je tajna. Sudeći po tome Pavlov nije stigao da proda neke značajnije sovjetske vojne tajne, a ostalo je nejasno kako je mogao da zadovoljava „sve veće interesovanje" CIE za sovjetske povjerljive podatke. „Pravda" je čak pomenula i njegovo strahovanje da neće moći zadovoljiti svoje nove poslodavce, pošto na polovinu pitanja koje mu je CIA postavila nije mogao da odgovori prilikom njegovog prvog kontakta sa agentima ove službe.

Razlog za to je što je to „sve pozaboravljao" i što od 1969. godine nije radio na mjestima gdje su mu takve tajne bile dostupne. U cijeloj svojoj karijeri nuklearnog fizičara, Pavlov je radio u nekim lenjingradskim ustanovama vojnog karaktera u periodu od 1962. do 1969. godine, i „Pravda" je konstatovala da se on tada zanimao za ono što se kvalifikuje terminom „tajni radovi i dokumenti", za koje je on potpisivao obavezu da će ih držati u tajnosti.

Od 1969. do 1982. godine, kada je dobio prvi svoj špijunski zadatak, on je ne samo zaboravio mnoge od tih podataka, nego se može pretpostaviti da su neki od njih izgubili naučni i drugi značaj jer, 13 godina je dug period za tu oblast nauke, a čak i sa kompjuterskim pamćenjem, teško su mu u sjećanju mogle ostati najznačajnije pojedinosti. Od njega su, međutim, tražena imena ljudi koji su radili u tim ustanovama od posebnog državnog značaja i vjerovatno da je mogao da zadovolji takav interes CIE. Što se tiče ostalog, sam Pavlov je na sudu izjavio da je pokušao da koristi svoje ranije poznanike i prijateljske veze ne bi li tako „saznao za neke svježije podatke" u sovjetskim nuklearnim projektima.

Koliko je on u tome uspio, iz pisanja „Pravde" je teško zaključiti, ali pada u oči da se moskovski list na kraju feljtona o ovoj špijunskoj aferi okomio na one koji „potcjenjuju mladeže", ili koji o njima govore sa „nerazumljivom ravnodušnošću", iako se „mladež" kod Pavlova „pretvorila u rak". To može da zazvuči kao kritika onih iz okoline Pavlova koji nisu shvatili da su „budnost" i „bezbjednost zemlje zajednička briga svih sovjetskih građana". Međutim, nema nijedne indicije iz koje bi se moglo pouzdanije zaključiti da je Pavlov imao svoje pomoćnike i da su neki drugi sovjetski naučni radnici radili za njega.

U ovom feljtonu Pavlov je prikazano kao bojažljiv čovjek ali se ukazuje na njegov talenat ispoljen u savladavanju tehnologije rada CIE, koja ga je obučila da radi isključivo uz pomoć šifara, da poštuje sve mjere predostrožnosti. Bio je uključen u vezu sa „radio-centrom broj dva" koji se nalazi u nekoj američkoj bazi u Grčkoj. Pavlov je, dakle, imao, uređaj za primanje poruka radio-vezom. Otkriven je, već poslije godinu dana špijunske djelatnosti, i to zahvaljujući osmatranju američkih diplomata i konzularnih službenika u Moskvi i Lenjingradu. Došao je u park Izmajlovo da podigne „paket" sa porukama CIE koji je dan ranije tu ostavljen pod jedno drvo. Na isti način upala su u klopku i dvojica američkih konzularaca u Lenjingradu: dok su uzimali paket sa izvještajem Pavlova pojavili su se „agenti KGB".

Slavko STANIĆ

Milan ČAKAR

Čovjek iz aviona

Marija i Stefan sporo i ravnomjerno dišu ispruženi jedno pored drugog. Marija se okrenu na prsa, a evo, neznatno potom i Stefan je u istom položaju. Marija je zatvorila oči, čvrsto, odlučno, sa željom da u njima umine svaka svjetlost. Stefan vidi malobrojne ljude na plaži (kraj maja je i tek je nagoviještena suncem i toplinom vode sezona kupanja), i konstatuje, da osim rastegnutog Marijinog tijela nema ničeg lijepog u ovom času. Opuštena tijela ga tjeraju da i on zatvori oči, što i namjerava, ali on primjećuje da su, mada male, Marijine grudi razmaknute i da dok tako bezbrižno leži pomalo naginju u stranu. Kod drugih žena oko njega prizor je pojačan veličinom grudi. Ne, ne, ona do tog oblika nikada neće doći, biće vječno... - pomisli Stefan i zaključi - do promjene njenog tijela neminovno mora doći. Ali, njegova svijest (radeći za njega), može zadržati svu gipkost i ljepotu Marijnog tijela koje se sad pred njim nijemo palaca. I, gledajući je nikako ne može da poveže ovo što ona posjeduje sa načinom kako i raspolaže - daje; ako to sigurno ne zna ni ona postignut je dvostruki grijeh čije se potiranje-obavlja razlogom skovanim od ničeg, znači, samim sobom.

Ležeći, Stefan ne misli više tako intenzivno na Mariju. Možda jednostavno neće da misli, našavši sadržaj u nekom minulom događaju. A Marija se samo ćuteći pita i pitajući zamara, te pušta da sve teče onako. Snagom svojstvenom samo ženama uspijeva zaboraviti čas u kojem je zatečena, zaboraviti sebe, svesti postojanje do ništa, do nema.

Sunce, njihov jedini pokrivač u svojoj uobičajenoj putanji zapada, te Marija i Stefan primjećuju da su sami i da trebaju jedno drugo.

— Jesi li ikad, istinski, stvarno voljela? Pitao je Stefan.

— Mislim da jesam, samo što je to sad daleko, a vezano za mene, nikako ili neznatno, rekla je Marija.

Doticali su se vrhovima prstiju, blago.

— A ti? Pitala je Marija.

— Ne vjerujem, ne mogu biti siguran. Svakim narednim trenutkom sigurnost mi je slabija. Nepotpuno je rekao Stefan.

Marija je digla obrve i napravila splet nepostojećih bora, kratko reče: Nisi! Pa kako je moguće? Moguće je.

— Nisam siguran, reče Stefan.

— Šta očekuješ? Da ti se ljubav sama javi?

— Vraga očekujem. Na putu sam da mi se desi ljubav i od tebe zavisi koliko mi je put pogodan.

Ponovo su se doticali, nježno, bez riječi, jer jedan dio posla su već obavili. Stefan leži na leđima, a Marija je nalakćena, malo podignute glave u položaju koji dopušta duge poljupce. Tako ležeći Stefan najprije jednu, a zatim i drugu nogu s pažnjom stavlja na Marijina leđa. Prijao joj je neravnomjerni pritisak nogu.

Potom je izvukavši se, cijeli donji dio tijela prebacio preko njenih leđa, za kratko. Osjećala je još u godniji pritisak. Gledala je u kosoj dijagonali (dijagonali koja se skraćuje i zahtijeva podizanje glave), let aviona, a Stefan će ga moći vidjeti samo tren ranije, pošto se avion nađe pod pravim uglom u odnosu na njegov položaj glave. Njegovi pažljivi pokreti po njenim leđima kao da se pojačavaju zvukom motora, idu do granice zategnutosti kože na leđima. Prija joj to ravnomjerno klaćenje, a on, ako bi se pitao kako baš sad osjeća toliku toplinu njenom prisutnosti izazvanu, dobio bi odgovor baš onim dijelom trenutka koji ne posjeduje jasnu misao da mu to razgovjetnije kaže.

— Zamisli da nas neko vidi kroz prozor aviona, šta bi rekao za ovu pozu sa mnogo nogu za jednog čovjeka? reče Stefan.

— Rekao bi da ne znamo voditi ljubav, reče Marija, prekinuvši njegov grohotan smijeh i čvrsto usadi poljubac u njegova usta, poljubac za kojim čovjek iz aviona (opčinjen veličanstvenim prizorom leta, tim bestidnim rašivanjem neba), neprestano i uzaludno traga.

U SVIJETU KNJIGE

MONOGRAFIJA

Snažna umjetnička ličnost

Slobodanka Grbić - Softić: Vaso Kosić - glumac i reditelj, Zajednica profesionalnih pozorišta BiH i Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH, Sarajevo, 1984.

Istorija bosanskohercegovačkog pozorišta nema veliku tradiciju, nema veliki vremenski prostor, jer profesionalna pozorišta u ovom podneblju žive tek nešto više od pola stoljeća. U tom ne baš velikom vremenskom rasponu nekoliko ličnosti zauzimaju istaknuto mjesto. Ličnosti koje su ugradile sebe u zgradu Talijinu, ali i koje su omogućavale njegov dalji razvitak. Među njima, da ih sada posebno ne pobrajamo, posebno mjesto zauzima Vaso Kosić, glumac, reditelj, dramatizator, i na kraju umjetnički rukovodilac nekoliko pozorišta - na Cetinju, u Banjaluci, Sarajevu.

Bilo je prilika da se posebno ističe udio Vase Kosića (1899-1957) u stvaranju naročito dvaju pozorišta, u Banjaluci i Sarajevu povodom proslava godišnjica ovih teatara. Ali tek monografijom Slobodanke Softić - Grbić njegov život i djelo su svestrano osvijetljeni. Auorica je nastojala da rasvijetli svaki detalj, svaku sitnicu koji su bili vezani za nesuđenog arhitektu kojeg je ljubav prema pozorištu (u rodnom Cetinju je prije studija nastupao kao amater) odvojila od prvobitnog opedjeljenja. Prvi profesionalni angažman je dobio u Beogradskoj opereti (1928), a tri godine kasnije prelazi na Cetinje gdje učestvuje u formiranju Narodnog pozorišta Zetske banovine. Godine 1933. dolazi u Banjaluku gdje će četiri godine djelovati kao artistički upravnik, reditelja i glumac, poslije čega odlazi u Sarajevo u kojem će ostati sve do smrti. Poslije drugog svjetskog rata je ostvario i nekoliko značajnih uloga na filmu **(Major Bauk, Hanka, Živjeće ovaj narod, Bakonja fra Brne)**. Pisao je teoretske tekstove o glumi i režiji; adaptirao je nekoliko tekstova za scensko izvođenje.

Ovako bi, ukratko, izgledala biografija Vase Kosića, umjetnika koji je iako pristalica psihološkog realizma Stanislavskog, imao dovoljno umjetničkog osjećanja i strpljenja da prihvata i podržava sve što je imalo značaja za dalju budućnost pozorišne umjetnosti. To pokazuju i njegova interesovanja kako kao glumca, tako i kao reditelja, jer je postavljao kao reditelj djela od klasičnih (domaćih i stranih), preko savremenih jugoslovenskih i evropskih dramatičara do operetnih i djela s folklornom sadržinom. Sličan odnos je imao i prema ulogama koje je tumačio: „Ljudina markantne pojave, urođenog šarma, dobro postavljene glasovne modulacije, izvrsne maske i prirodne scenske kretnje, djelovao je na publiku, uspostavljao lako kontakt preko rampe i i bio miljenik gledališta" - zaključuje Slobodan Grbić-Softić.

Ova istoriografska monografija koja je hronološki razmatrala životni i umjetnički razvoj Vase Kosića ne predstavlja samo značajno ostvarenje u osvetljavanju jedne ličnosti, već i cijelog jednog razdoblja u istoriji tu bosanskohercegovačkog profesionalnog pozorišta, jer je sistematizovana u djelu sva raspoloživa građa koja može poticati na dalja proučavanja i istraživanja pozorišne istorije. Treba istaći da je Slobodanka Softić-Grbić sačinila i popis svih uloga i režija, kao i sve relevatne tekstove u kojima se može sagledati rad i djelovanje ovog istaknutog pozorišnog poslenika. Možda su najupečatljivije riječi o ličnosti Vase Kosića, navedene u ovoj monografiji, riječi reditelja Bore Grigorovića (s kojim je Kosić kao koreditelj, postavio svoje zadnje djelo na sceni sarajevskog Narodnog pozorišta) koje mogu ukazati i na značaj same monografije i ličnosti kojoj je posvećena: „Bio je Vaso snažna ličnost i umetnički i ljudski, sposobna da okupi i objedini, ne samo oko predstave kao projekta, već oko pozorišta kao institucije kojoj pripadati i u kojoj delovati glumcima treba da znači i čast i zadovoljstvo".

Mladen ŠUKALO

POEZIJA

Drama ljudske prolaznosti

Ljubomir Cvijetić: Poezija, izbor, Veselin Masleša, Sarajevo, 1984.

Tužna je, istinita i bolna, ali i uzvišena stara mudrost da je smrt san - spavanje bez buđenja i ustajanja iz zelene cvjetne postelje. A Ljubomir Cvijetić (7. III 1937 - 7. X 1983) već godinu dana leži na sarajevskom gradskom groblju Bare. Nema ga više, ali ostala je njegova poezija. Na radost, izdavačka sarajeska kuća **„Veselin Masleša"**, čiji je glavni i odgovorni urednik Cvijetić bio od 1978. godine do svoje iznenadne i tragične smrti, napravila je izuzetno human potez i objavila izabrane pjesme Lj. Cvijetića. Urednik **Mile Pešorda** priređivanje je povjerio **Aleksandru Ljiljku** koji je, opet, za predgovor uzeo već ranije objavljeni tekst **Cvijetićeva simbolistička poezije** Saše Vereša. Međutim, **Bibliografiju i Literaturu** sačinila je **Mira Miljanović,** mada je ispustila neke veoma značajne tekstove o književnom stvaralaštvu Cvijetića.

Cvijetićeva **Poezija** karakteristična je po mnogostranosti motiva i njihovim varijacijama. Oni su, najčešće, vezani ljubavlju, molitvom za sreću imir - za čovjekovu iskonsku težnju da ne ostane sam. On ajeu isto vrijeme obojena melanholijom i specifičnom notom antipesimizma. Zato i predstavlja pun krug čovjekovih iskustava. Riječima, stihom, pjesmom - Lj. Cvijetić razvija dramu ljudske prolaznosti, uzaludnosti, nadanja, otpora i veličanja jednog i jedinstvenog života što nam je dosuđen da ga proživimo i nestanemo kao rosa a cvijeta - prema suncu. Emocije su mu jake, duboke, romantičarski zvučne, ali ih on, najčešće, formom **obuhvata i smiruje,** pokušava da stihom identifikuje sadržinu i formu.

Poezija Lj. Cvijetića je, pored ostalog, svjedočenje o tome da na početku i na kraju stoji samoća, tama, grč, ambis, sunovrat. I može se reći da ova knjiga obuhvata i sintetizira Cvijetićev pjesnički rad. A ona je u sugestivnim lirskim pokretima, ali i u ritmu tuge i straha, u dešifrovanju hoda za opstanak, ali i u padovima, u tragičnom položaju čovjeka kao mislećeg bića između života i smrti, ali i ujednom načinu da se tragedija radom nadvlada i postane srećom. Ljubomir Cvijetić je liričar - melanholik, mekana poetska riječ-bliska Risti Ratkoviću, a posebno Dušanu Kostiću. Zamoren životom, smrt mu je došla kao vječno carstvo sreće - odmor, pobjeda ružnog i besmislenoga:

Smrti, izazov ti pružam sa ovom ljubavlju
što u njoj gorim. Lubavi, ime ti je divno,
težina ti gorka! Tebi se predado vrtlogom.

A Cvijetić je pjevao da je „suviše malo nade za spasenje".

Iso KALAČ

POEZIJA

Slike rata

Branko Kotur: Na raskršćima, Osvit, Karlovac, 1985.

Karlovački pjesnik Branko Kotur nije do sada bio nepoznat u književnom svijetu. Posljednjih desetak godina objavio je niz pjesama u mnogim listovima i časopisima širom zemlje. Njegova zbirka pjesama **na raskršćima** inspirisana ratom i revolucijom, zasigurno će naći svoje mjesto u našem književnom životu. Kotur je kao jedanaestogodišnji dječak prošao sve strahote rata, neprekidno i danonočno smrti gledao u oči, i pod čudnim i nevjerojatnim okolnositma uspijevao izbjeći zločinačke masakre i ostati živ. Ali strahote koje je preživljavao duboko su se urezale u dušu dječaka. I upravo tu treba tražiti klicu njegovih osjećanja, zapažanja, svega onog što je kroz rat i život dalje nosio u sebi, nikada ga ne zaboravljajući. Sve te tegobe ratnog djetinjstva Kotur je ugradio u svoje stihove. Oni su puni naboja i snage, izuzetno osjećajni i duboko misaoni. Kazivani sui bilježeni onim temperamentom i osjećanjima kako su navirala iz duše autora. Avalja ovaj put u stihovima Branka Kotura stići snažnu slikovitost, zatim simboličnost stihova kojom je Kotur opisao stradanje našeg čovjeka u vihoru rata. U toj simboličnosti stradanja čovjeka izrasta junak, granitno jak, kojeg ni sve muke ni jauci ne mogu skrenuti s pobjedonosnog puta slobode i ljudskog trajanja.

Vrhunac ljepote njegov stih doživljava kada ga slaže u opomenu na zlo koje je čovjeka zadesilo ratnim vihorom, ali i kad opominje da tako nešto više nikada oči dječakove ne bi mogle podnijeti. Potresna je to i nadasve ljudska priča o jednom ratnom vremenu našeg života kojeg nikada ne treba zaboraviti. To je, u stvari, i osnovna poruka ove zbirke pjesama.

Na kraju valja reći nekoliko riječi o likovnoj opremi ove knjige koju je ilustrovao akademski slikar Vladimir Bašić. Sve ilustracije zajedno sa naslovnom stranom rađene su dokumentarno i likovno zrelo prenoseći vjerno stih u sliku. Tako je taj likovni spoj doprinio da ova knjiga još više dobije na svom kvalitetu.

Momir LAZIĆ

G

Najdraži gosti u bosanskopetrovačkim naseljima su cisterne, ali uvijek je više posuđa nego vode

KIŠE NI U PROGNOZAMA

● Tromjesečna suša donijela je velike teškoće Bosanskoj krajini

Žedna je Bosanska krajina. Tri mjeseca nije pala prava kiša. Dva-tri puta orosilo. I to je sve. Žedni su ljudi, nedostaje vode u tvornicama, stoka se na pojilišta goni i po 20 kilometara.

Bosanska krajina, posebno Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Bosansko Grahovo, Titov Drvar i Bihać su se uočili sa velikim nevoljama. Najteže je, ipak, u Bosanskom Petrovcu. Ovdje je pomoć neopodna. Ukoliko kiša ne padne za sedam dana, ovdje kažu da se ni cisternama, koje sada snabdijevaju stanovništvo, neće moći mnogo učiniti.

Gosti, koji su došli u posjetu svojima, napuštaju Bosanski Petrovac. Hotel je prazan, dječije zabavište zatvoreno, privreda nastoji da održi korak, stacionar je prazan, stomatološka ambulanta radi samo za najhitnije slučajeve.

Meteorolozi ne najavljuju ništa ohrabrujuće. Prema prognozama u avgustu neće biti značajnijih padavina. Bosanska krajina žeđa i čeka. Osušili su se pašnjaci, utanjio ovogodišnji rod na poljima, seljaci muku muče sa napajanjem stoke, a privrednici sa održavanjem proizvodnje.

Ugroženim komunama se pomaže, ali bi prava pomoć u ovom trenutku došla s neba. Kiša bi bila spas.

A. KASIPOVIĆ
Snimio D. KECMAN

NEZAPAMĆENA SUŠA U BOSANSKOJ KRAJINI

Čašica za vozača cisterne Muhameda Jukića

Slavine su odavno presušile, pa se voda donosi u loncima, kantama, kanisterima...

Alma se ne kupa i ne sunča. Sjedi u hladu uz Unu i ogleda se u mirnoj, zelenoj površini vode

Čamcem preko Une, ispod sjena vrba

Kad cisterna stigne u selo Vranjica kod Bosanske Krupe, djeca su najbrža

Vozač Hasan Arnautović je dovezao punu cisternu. Još malo pa će voda da krene

Stari mlin u Bosanskoj Krupi, jedno od najomiljenijih okupljališta mladih

Na obalama Vrbasa ranim danom kupač do kupača

Kao da se cijeli Bihać sjatio na unska kupališta

Una u Bihaću kao Jadran: kupači, čamci, dušeci...

„GLAS" I „BOSANKA"

Novo kolo sreće

● Sponzor u petom kolu nagradne igre je „BOSANKA" iz sastava AIPK „Fruktona", najpoznatiji proizvođač PEPSI—KOLE na Balkanskom poluostrvu

Naša nagradna igra ulazi u peto kolo sreće. Danas objavljujemo drugi kupon petog ciklusa nagradne igre „3, 2, 1" - dodatak za godišnji odmor". Sakupljajte kupone i na kraju ih zapakujte u kovertu i pošaljite ih. Možda će baš u ovom kolu sreća vam biti naklonjena. Nikad se ne zna.

A ako budete imali sreće, nije naodmet da kane neki stari milion dinara u septembru kada počinje kupovina knjiga za školu, kad se razmišlja o zimnici. Jer, odmor se približio kraju, istrošilo se na skupom, lijepom Jadranu, pa svaki vanredni prihod dobro dođe.

U petom kolu sponzor je „BOSANKA", najveći proizvođač voćnih sokova iz sastava AIPK „Fruktona". Među najpoznatijim je PEPSI—KOLA, koja iz Banjaluke svakodnevno odlazi u sve krajeve Bosne i Hercegovine. Jer PEPSI—KOLA iz grada na Vrbasu je najbolja na Balkanu. To priznanje odala je direkcija PEPSI za Evropu.

NAGRADE:

● I NAGRADA
3,000.000
starih dinara

● II NAGRADA
2,000.000
starih dinara

● III NAGRADA
1,000.000
starih dinara

PRAVILE IGRE:

Pravo učešća imaju svi čitaoci „Glasa" izuzev onih koji rade u NIGRO „GLASU", članova njihovih porodica i uže rodbine.

Treba sakupiti dvanaest kupona ili dvanaest džokera, zapakovati ih u koverat i poslati na adresu: NIGRO „GLAS", AVNOJ-a 93, 78000 BANJALUKA, sa naznakom „za nagradnu igru 3,2,1".

NAGRADNI KUPON BROJ 2

bosanka

GLAS

RIJEČ — DVIJE SA MIODRAGOM HRVAĆANINOM O DOBROVOLJNOM OMLADINSKOM RADU

Kriza ne postoji

Sudeći prema odzivu, kriza dobrovoljnog omladinskog rada na Saveznoj akciji Banjaluka 85 ne postoji. Umjesto 280 brigadista, koliko je bilo predviđeno da će raditi u drugoj smjeni iz Zemuna, Pančeva, Bjelovara, Čitluka, Bijelog Polja, Smedereva i Ninberga u naselje „Mladost" prispjelo je 307 mladića i djevojaka. Slično se desilo i sa prvom smjenom kad su brigade stizale prebukirane", pa Miodrag Hrvaćanin, komandant SORA BANJALUKA 85, kaže: **— Banjaluka kao grad vrlo je atraktivna i primamljiva za mlade. Međutim, i naše brigade koje godinama učestvuju na akcijama širom zemlje sigurno su doprinijele ugledu našeg grada. Na svim akcijama dosad Banjalučani su prihvaćeni kao iskusni akcijaši i dobri drugari.**

Miodrag Hrvaćanin

● Ako ne postoji kriza odziva, postoji li kriza strukture? Na nekim omladinskim radnim akcijama slab je odziv radničke, posebno studentske omladine.

— I tu se banjalučka akcija sigurno razlikuje od drugih. Brigadisti u prosjeku imaju 21—22 godine. Preovlađuje radnička i srednjoškolska omladina. U prošloj smjeni, međutim, imali smo univerzitetsku brigadu, iz Kragujevca sastavljenu od studenata.

● Kakav je učinak brigada?

— Iako nije stigla najavljena sedma brigada iz Alžira, prosječan učinak u prvoj smjeni bio je 135 odsto. Za mjesec dana rada mladići i djevojke uspjeli su da urade više od polovine planiranih poslova. U ovoj smjeni, međutim, stiglo je sedam brigada. Brigade su fizički mnogo jače, dobro su pripremljene, prosjek godina je veći i mislim da će bez ikakvih problema ispuniti očekivanja. Već prvih dana na trasi ikakvih priprema brigade su prebacivale normu za 120 odsto!

● U naselju ima dosta djevojaka.

— Banjalučani su poznati po tome što u svojim brigadama uvijek imaju dosta djevojaka. Brigada Poljoprivredne škole koja je upravo otišla na akciju u Novi Sad u svom sastavu ima 50 odsto djevojaka. U naselju „Mladost" ovaj procenat je nešto manji, oko 30 odsto. Djevojke imaju potpuno ravnopravan tretman u odnosu na svoje drugove. One daju ton svakoj akciji i predstavljaju ukras svakog naselja.

Razgovarala:
Željka LANDEKA

SVIJET SPEKTAKLA

RAT ZA NAGU MADONU

Pravu gužvu izazvala trka časopisa za muškarce „Penthaus" i „Plejboj" ko će prije objaviti fotografije nage Madone, pjevačice koju nazivaju „kraljicom roka"

Poznati američki časopisi za muškarce „Penthaus" i „Plejboj" započeli su pravi rat oko prava za objavljivane fotografija nage Madone, pjevačice koju nazivaju „kraljicom roka."

Herman Kalkens, fotograf iz Teksasa kaže da je snimio ovu seriju fotografija još prije nego što je Madona postala slavna i sada je odlučio da ih proda za velike pare. Naravno, prvo je morao da vodi bitku pred sudom, jer Madona nije dozvoljavala objavljivanje svojih „nagih" fotografija. Kada je najzad njujorški sud donio odluku u korist fotografa, oko fotografija su zaratili „Penthaus" i „Plejboj" ne žaleći pare da bi dobili ovu prvorazrednu foto—senzaciju.

Madona

Kalkens kaže da je pregovarao sa urednicima oba časopisa, kao i da mu je „Penthaus" na svoju ruku već poslao čak na 25 hiljada dolara, iako fotograf nije potpisao nikakvu saglasnost za prodaju fotografija. Kalkens tvrdi da „Plejboj" spreman da plati čak dvostruko veću sumu, ali „Penthaus" ima kopije fotografija i namjerava da ih objavi u oktobarskom broju. Zato je autor fotografija ponovo potegao sud kako bi izdejstvovao zabranu objavljivanja za primjerke fotografija koje je njegova supruga Suzan ranije uručila urednicima „Penthausa", ali samo „na uvid", a nikako za objavljivanje.

U čitavu gužvu oko „nage Madone" umiješala se i jedna kablovska televizijska mreža, koja je objavila izvještaj o ratu „Penthausa" i „Plejboja" i ilustrovala ga dijelovima jednog filma kojeg je Madona snimila 1979. godine još dok je radila kao anonimna manekenka i u kojima se pojavljuje naga do struka. Redakcija ove TV mreže je odbila da kaže kako je došla do ovog filma, ali stvar je „upalila" i zagrijala već ionako uzburkanu atmosferu.

Izvjesno je samo jedno: bilo koji od ova dva vodeća časopisa za muškarce da dobije rat i bilo koju cijenu da plati za „nagu Madonu", čitava parada sigurno će se isplatiti.

TOP LISTA

DOMAĆA:

1. **ZAŽMURI** — Bajaga i „INSTRUKTORI"
2. **KAD MI KAŽEŠ PAŠA** — „PLAVI ORKESTAR"
3. **VOLI ME OVU NOĆ** — „DENIS I DENIS"
4. **LJUBAVI** — „IDOLI"
5. **DJEVOJČICE KOJIMA MIRIŠE KOŽA** — „ZABRANJENO PUŠENJE"

STRANA:

1. **AXEL F** — Harold Faltermeyer
2. **MISPALACED SHILDHOOD** — Marillion
3. **MY TOOT TOOT** — Denise Lasalle
4. **A SECRET WISH** — Propaganda
5. **THERE MUST BE AN ANGEL** — Eurythimcs

NARODNA:

1. **KAD JA POĐOH NA BEMBAŠU** — Nada Mamula
2. **BOSNO MOJA LIJEPIH PLANINA** — Safet Isović
3. **HASANAGIN SEVDAH** — Himzo Polovina
4. **SABAH ZORA** — Slobodan Lalić
5. **KIŠA PADA TRAVA RASTE** — Zaim Imamović

PET NEZABORAVNIH:

1. **HELLO, I LOVE YOO** — Doors
2. **RUNING OUT THE WORID** — Shadows
3. **MONIA** — Peter Holm
4. **THE PIPER AT THE GATES OF DAWN** — Pind Floyd
5. **ROMANA** — Đorđe Marjanović

RADIO—BANJALUKA

ZABAVNA:

1. **TIHS IS NOT AMERICA** — David Bowie
2. **SO FAR AMAY** — „DIRE STRAITS"
3. **POKORA** — Zorica Kondža
4. **BORN IN THE USA** — Bruce Springsteen
5. **CIGANKA** — „DIVLJE JAGODE"
6. **PJESMO MOJA** — Jasna Zlokić
7. **MEDU MOJ I ŠEĆERU** — „NEKI TO VOLE VRUĆE"
8. **OSVOJIĆU SVIJET** — „DŽAKARTA"
9. **INNTER CITY BLUS** — „WORKING WEEK"
10. **GOOD BYE TEENS** — „PLAVI ORKESTAR"

NARODNA:

1. **DAJ MI DAJ** — Duško Kuliš
2. **IME TVOJE NEĆU DRAGI** — Emina Zečaj — Alić
3. **GORDANA** — Šaban Šaulić
4. **IZAĐI MALA** — Ferid Avdić
5. **PRIČALI SU PRIČALI** — Brena i Miroslav
6. **DODIRNI ME** — Senada Redžić
7. **PRIČAJ MI KAKO ŽIVIŠ** — Dobrivoje Topalović
8. **SVAKO SRCE TAJNU KRIJE** — Čazim Čolaković
9. **BLAGO ONOM S KIM SI SADA** — Kemal Malovčić
10. **SRCE ĆU TI DATI** — Šemsa Suljaković

PRIPREMIO:
M. PERVIZOVIĆ

DOLAZE MLADI

U ZNAKU PLAVOG

● Album „Soldatski bal", najprodavanija rok—ploča u ovoj godini kod nas, otvorio je „Plavom orkestru" široka vrata jugoslovenske pop—muzike

Na mladima svijet ostaje. Ta poslovica u posljednje vrijeme, bar kada je u pitanju muzika, i potvrđuje se. Veoma mlada sarajevska grupa „PLAVI ORKESTAR", ušavši na velika vrata u jugoslovensku pop—muziku ima sve preduslove da postane jedna od vodećih. Odmah na početku, a ponajviše zahvaljujući neizbježnoj „SUADI", članovi „PLAVOG ORKESTRA" postali su ljubimci širih narodnih masa i uzrasta. Njihov album prvenac „SOLDATSKI BAL" na kojem su svoje učešće uzela i neka poznata muzička imena — MARINA PERAZIĆ, PEĐA JOVANOVIĆ, JURE STUBLIĆ, AKIRAHIMOVSKI, NADA OBRIĆ i dr., naišao je na izvanredan prijem. Do sada je to najprodavanija rok—ploča u 1985. godini (oko 200.000 ploča i kaseta).

Njihov uspjeh je plod prije svega, originalnosti muzike koju sviraju, a koja je oslobođena blijedih kopija nekih poznatih imena sa Zapada, dok tako nešto neke grupe tvrdoglavo i bezuspješno nastoje da proguraju. Ta njihova autentična vizija u kojoj ima prizvuka narodnjačkog muziciranja nailazi na privlačnost mnogih slušalaca. Pjevajući o odrastanju i mladalačkom sazrijevanju brzo su uspostavili „kontakt" sa vršnjacima, ali i starijim koji slušajući njih nostalgično se prisjećaju srednjoškolskih dana i svojih Suada.

Imidž koji grupa ima i Lošina karakteristična kapica postaju i modni recept za mnoge mlade. Oduševljena publika koja prisustvuje njihovim koncertima i gužva koju prilikom javnih promocija prave tražeći autograme i bliži susret s miljenicima podsjeća na vrijeme „bitlsomanije".

Sredinom septembra grupa planira i početak velike jugoslovenske turneje u kojoj će prvo nastupati u većim centrima. U tim velikim dvoranama posjetioci će imati prilike i sa posebnim užitkom, kada je riječ o domaćim grupama, a to je simultana video—projekcija koncerta u samom prostoru dvorane. Po nekim vijestima samo iznajmljivanje te opreme koštaće oko 15.000 dolara. U čitavom ovom projektu svoje „aktivno" učešće dala je njihova diskografska kuća „Jugoton" čime ona započinje jedan novi oblik svoje aktivnosti, inače dobro poznat u svjetskoj diskografiji. Pored već dobro poznatih 11 pjesama sa albuma, „PLAVI ORKESTAR" će tokom turneje predstaviti i pet novih kompozicija za koje članovi vjeruju da će nastaviti kontinuitet „SOLDATSKOG BALA". Sve su prilike da će jesen, a i vrijeme koje predstoji biti u znaku „PLAVOG". Nije ti ovo „loše" LOŠA!

M. P.

„DINAR" PRSNO

Edin Tahirović, predsjednik omladinske organizacije u banjalučkoj Mjesnoj zajednici Čaire, poznatiji kao vođa rok—grupe „Dinar" nedavno je demonstrirao kako se bolje snalazi u hladnom Vrbasu nego u vodama šou—biznisa. Dok ga prati budno oko jarana — spasitelja, glasno razmišlja o promjeni imena grupe u „Dolar", a poslije najnovijih monetarnih obrta najviše izgleda ima ime „Marka".

TELEKS

● Jamajčanka GREIS DŽONS doživljava ovih dana svjetske ovacije, ali ovoga puta ne kao pjevačica, već glumica u novom filmu o DŽEMSU BONDU (petnaestom po redu), pod nazivom A VIWM KILL (muziku su uradili ĐURAN ĐURAN).

● I TINA TARNER (46) seks—simbol roka igra drugu glavnu (negativnu) ulogu u novom filmu, a čiji je naziv MAD MAX 3.

● Juče, 16. avgusta, navršilo se osam godina od prerane smrti legendarnog ELVISA PRIŠLIJA.

● VAN HALEN najuspješnija američka teškometalna grupa prije godinu dana razglasila je višemjesečni odmor. Sada se vidi da su se za taj „odmor" odlučili radi prepirke koja je nastala između pjevača DEJVIDA LIJA i gitriste i vođe EDIJA VAN HALENA. EDI se u tom periodu posvetio džezu, a DEJVID je izdao uspješni maksi singl GRAZY FROM THE HEAT. Sve ovo govori dovoljno da su veoma mali izgledi da grupa ponovo zasvira u staroj postavi i da je njihov raspored vrlo izvjestan.

● AJRON MEJDN spadaju u trenutno najuspješniju svjetsku hevi—metal grupu. Prije mjesec dana okončali su svjetsku turneju u kojoj su održali 205 koncerata (uključujući nastupe u BEOGRADU i LJUBLJANI). U pet godina postojanja izdali su i pet albuma i prodali 14 miliona ploča.

● Poslije UEM i australijska grupa MEN ET VORK će nastupati u KINI, a nedavno su izdali i novi album pod nazivom TWO HEARTS.

● DIVLJE JAGODE pripremaju prodor i na englesko tržište. Posljednji album VATRA snimili su na engleskom jeziku i nadaju se uspjehu.

● Opet se reaktivirao veteran MILIĆ VUKAŠINOVIĆ, a ovoga puta nudeći nam neku vrstu folk—primitivizma, poput onoga nedavno viđenog spota na TV ŽIKINO KOLO. Za njegov uzrast — i to je previše.

● Poslije raspada DORJAN GREJA njihov gitarista ZORAN CVETKOVIĆ sada se pridružio novoj ali ne i nepoznatoj grupi RANDEVU.

M. P.

(6.) Taj čudni stvor-čovjek

Mađija, duh, vradžbina...

Piše Alija ALIBEGOVIĆ

Dobar primjer za to je imela (Viscum album) za koju su, kako kaže Plinije, Gali vjerovali da je lijek za sve, a istoričar **K. Mozinski** navodi da **„Na Balkanu, u mnogim krajevima Bugarske imelu smatraju svetom, pa su njene grane seljaci stavljali pod kućnu gredu, a njene bobice davali nerotkinjama“.** Aini u Japanu i na Sahalinu, takođe vjeruju u čudotvornost ovog biljnog parazita: **„Oni gledaju na nju kao na medicinu, dobru gotovo za sve bolesti; ponekad je uzimaju u hrani a ponekad kao napitak“ (Frejzer).** Slično je vjerovanje o svojstvima imele nekih stanovnika Senegala i Gambije u zapadnoj Africi... Danas znamo da imela nije ono što joj se pripisivalo, ali nije ni beskorisna: od njenih grančica u uskim listovima izrađuje se droga kojom se liječe arterioskleroza, hipertonija i još neke bolesti. Ali ne sve.

Pošto je bolest pojava koja se kao zla kob nadvija nad čovjekom tokom čitavog njegovog kratkog života, posvetićemo joj i još koji redak. Ne bismo trebali izgubiti iz vida da ljudi različito tumače i različito doživljavaju svoju bolest. Kad jedan civilizovan čovjek oboli, od naprimjer, gripe, bez mnogo razmišljanja odlazi ljekaru, pije čajeve i leži dok ne ozdravi. Primitivan čovjek, da upotrijebim ovaj neodgovarajući izraz jednostavno zato jer mi napamet ne pada nikakav bolji, neće za sebe kad se nađe u istoj situaciji reći: „Pa dobro, desilo mi se to i to, moram poći ljekaru“, već će svoju bolest rastumačiti kao posljedicu uticaja duhova i vradžbina koje je neko neprijateljski raspoložen prema njemu poslao.

U svojoj raspravi **„Arhaičan čovjek“ K. G. Jung** kaže: **„Činjenica da, naprimjer, ljudi umiru zbog duboke starosti ili zbog poznatih smrtonosnih oboljenja nama je naprosto sama po sebi razumljiva, ali primitivnom čovjeku ne. Nijedan čovjek ne umire zbog duboke starosti, kao argument navešće da ima ljudi koji su doživjeli još dublju starost. Nijedan čovjek ne umire zbog neke bolesti, pošto je toliko ljudi ozdravilo ili se uopšte nije razboljeo od iste bolesti. Pravo objašnjenje za njega je uvijek magija. Ili je čovjeka ubio duh ili vradžbina...“**

(Ne)logična pitanja

U vezi s već rečenim, britanski antropolog i sociolog **Edvard Evens-Pričerd** u jednoj antropološkoj studiji objašnjava: **„Posmatrana kao sistem prirodne filozofije, ona podrazumijeva jednu teoriju uzroka; nesreća je posljedica vradžbina koje djeluju zajedno sa prirodnim silama. Ako nekog čovjeka bivo natakne na rogove, ili ako mu na glavu padne tavanica, čije su potporne grede razjeli termiti, ili ako dobije zapaljenje kičmane moždine, urođenici iz plemena Azande tvrdiće da su bivo, tavanica ili bolest uzroci koji se udružuju sa vradžbinama da bi ubili tog čovjeka. Vradžbine nisu odgovorne za bivola, tavanicu i bolest, jer oni postoje sami po sebi; ali one su odgovorne za posebnu okolost koja ih dovodi u uništavajuću vezu sa izvjesnom osobom. Tavanica bi se u svakom slučaju srušila, ali vradžbine su bile razlog što je ona pala u određenom trenutku kada se određena osoba odmarala ispod nje. Od svih tih uzroka jedino se vradžbine mogu predupriediti, jer jedino one policu od neke osobe. Protiv bivola i tavanice ne može se ništa učiniti. Iako se i oni priznaju kao uzroci, takvi uzroci nemaju nikakvog značaja u ravni društvenih odnosa“.**

Sve ovo već rečeno uvršteno je ne zato da bi se čitalac mogao podsmijehnuti neukosti primitivnog čovjeka i objašnjenjima kojima on barata kad je u pitanju bolest ili neka nevolja, već prevashodno stoga što je ovom prilikom dodirnuta jedna oblast koju savremeni čovjek uporno izbjegava i da pomene. Naime, postavlja se pitanje ko je kriv, da li bolesnik ili neko drugi što je neko bolestan? Ili: ako deset ljudi pije zagađenu vodu iz istog bunara, pa oboli njih sedam, a tri ostanu zdravi, kako to rastumačiti? Stvarno, zašto ljudi umiru? Nije dovoljno reći, valjda je to svakom jasno, da je taj i taj umro u 75. godini od raka, kad znamo da neki drugi čovjek ima 78 godina i još se s njim nosi. Naravno, ovakva pitanja nisu nimalo naivna i uglavnom su uznemirujuća, ali vrijedilo bi potražiti i odgovor na njih.

Jelovnik

U uskoj vezi sa zdravljem je i način ishrane, to je neosporno. I danas se u našem narodu može čuti izreka: **„Snaga na usta ulazi“** Relativno lako može se rekonstruisati jelovnik manje-više svih naroda na zemlji, jer ako znamo način života pojedinog naroda, približno tačno možemo odrediti i šta su jeli njegovi pripadnici. Osim toga postoje i materijalni dokazi, hrana ostavljena u grobnice prilikom sahranjivanja umrlih. Dodajmo ovome i brojne zapise, no predugo bi trajalo kad bismo sve nabrajali.

U tom pogledu napravićemo jedan izuzetak, pokušaćemo vam dočarati jelovnik Kineza iz vremena dinastije T'ang koja je upravljala ovom drevnom zemljom od 618. do 907. godine: **„Sačuvani gastronomski popisi spominju nekoliko stotina jela priređenih od ovčijeg ili psećeg mesa, od peradi, riba, kamenica i drugih školjki, zatim se spominju razne paštete i jela od isjeckanog mesa. Ipak, samo su jela od svinjskog mesa i od riba bila pristupačna siromašnijim ljudima dok su se bogataši mogli nasladivati još i najraznovrsnijom divljači. Začini i dodaci, kao što su papar, đumbir, paprika, umak od soje, so, ulje i sirće, zasladili bi ne samo ona glavna jela priređena od mesa, nego još i svakojaku sitnež od živadi, jetru, bubrege i probavne organe. Nedostajali su jedino mliječni proizvodi, osobito sirevi, a nije bilo ni goveđeg mesa. Prigodom svečanih objeda ili večera točio se alkohol dobiven od riže - mnogo rjeđe točilo se vino od grožđa, što se u vrijeme dinastije T'ang smatralo pravom raskoši - ali je na stolovima bilo osušenog grožđa i uvezenih datulja, a u svim prigodama se posluživao čaj“ (Velike civilizacije srednjeg vijeka).**

Žrtvovanje ljudi Huicilopohtlu, bogu Sunca (Meksiko)

Iako tematski nipošto ne spada ono što hoću ovdje da dodam, ne mogu se oteti iskušenju, pa navodim da je „zasluga“ jednog od kineskih careva poslije dinastije T'ang, cara **Li Jia**, za ono ružno izobličavanje ženskih stopala: on je, naime, tražio od svoje ljubavnice da „toliko skrati vrškove svojih stopala kako bi mogla plesati na prostoru ne većem od lopočova cvijeta“.

Meso, meso...

Meso je, kao što se vidi, bilo namirnica koja se, kako u davna vremena tako i danas, vrlo često upotrebljavala za ishranu, međutim, ne samo zbog toga da se napuni stomak. O tome u **„Zlatnoj grani“ Frejzer** piše: **„Primitivan čovjek obično vjeruje da jedenjem mesa neke životinje ili čovjeka dobija ne samo fizičke, već čak i moralne i intelektualne osobine svojstvene toj životinji ili čovjeku, pa kad se taj stvor smatra božanstvenim, naivni primitivac, naravno, očekuje da zajedno sa njegovom materijalnom supstancom primi u sebe ijedan dio njegovog božanstva“.** Ova vjerovanja su veoma brojna i jako raširena te bi nas daleko odvelo da ih nabrajamo, potrebna bi bila pozamašna knjiga, no, opet ćemo posegnuti za Frejzerom: **„Namakvi ne jedu zečevinu jer misle da bi onda postali plašljivi kao zečevi, ali jedu lavlje meso i piju krv leoparda i lava kako bi dobili hrabrost i snagu tih životinja. Bušmani ne daju svojoj djeci da jedu šakalovo srce da ne bi postala plašljiva kao šakal, ali im daju da jedu leopardovo srce da bi bila hrabra kao leopard... Stanovnici indijskih ostrva Buru i Aru jedu pseće meso da bi bili hrabri i okretni u ratu. Kod Papuanaca u Moresbiju i Motumotu, na Novoj Gvineji mladići jedu jako svinjče, kengura i krupnu ribu da bi dobili snagu tih životinja... U Maroku, onima koji pate od bolesti spavanja daju da gutaju mrave; strašljivcima daju da jedu lavlje meso da bi postali hrabri, ali se uzdržavaju da jedu srce pernate živine da ne bi postali strašljivi...“** I tako u beskraj.

Nažalost, ovo shvatanje obuhvatalo je i ljude, pa se nerijetko događalo da što je čovjek ugledniji, pametniji i hrabriji, samo zbog tih svojih pohvalnih i rijetkih osobina bude u prilici da završi u nečijem stomaku. **„Priča se da su poglavice ašantske vojske“**, piše dalje Frejzer, **„kad su Ašanti ubili ser Čarlsa Makartija 1824. godine, pojele njegovo srce jer su mislile da će na taj način postati hrabre kao on. Radi istog cilja osušili su njegovo meso i razdijelili ga nižim oficirima...“** Čovjeka, kad pročita ove retke, obuzme mučnina, no ona će se još i povećati kad čuje da ljuđožderstvo ili antropofagija i danas postoji na Markijskim ostrvima, u unutrašnjosti Nove Gvineje, u Melaneziji, na ostrvima Fidži, Novom Zelandu i na Sumatri.

u sljedećem broju
Eh, ta smrt

ROMAN U NASTAVCIMA (28)

Ranko PAVLOVIĆ

Škola jahanja

Bio sam bistriji i izdraviji nego i jedno jutro do tada od Aninog odlaska. Pogledao sam na sat: nešto više od devet. Odmah sam skočio iz kreveta i prišao prozoru: bilo je suvo, sunčano, ali malo vjetrovito i prohladno vrijeme. Prolaznici na ulicama su uz tijela pripijali ogrtače. Starije žene već su bile obukle lakše zimske kapute. Obrijao sam se, obukao i požurio napolje, osjećajući da mi je stan pretijesan, da me sa svih strana pritišću zidovi i namještaj. Prethodne noći dugo sam radio i završio sve skice za budući turističko-ugostiteljski kompleks na Jezeru. Mislim da sam valjano obavio posao i da će njime biti zadovoljni.

Odlučio sam, ni samo ne znajući zašto, da kavu popijem u „Orhideji“, kavanici u susjedstvu pored koje sam često prolazio, ali nikada nisam svraćao, mada me uvijek privlačila, ljeti sjenovitom baštom, a u hladnijem dijelu godine nekom intimnošću koja se naslućivala kroz velike prozore. Uz put sam uzeo novine i prodavačici u kiosku rekao da još nisam saznao šta je to Cocin bubanj na što me ona začuđeno pogledala.

U „Orhideji“ je bilo toplo i iz dva zvučnika, razmještena u suprotne uglove, znalački ugrađena u jasenovu lamperiju, malu prostoriju je nenametljivo zapljuskivala tiha instrumentalna muzika. Stolovi su jedan od drugoga bili odvojeni na suviše visokim pregradama, obloženim asurom. Bilo je vrlo malo gostiju pa sam mogao da biram mjesto i izabrao sto u uglu do koga je kroz prozor dopirala spoljna svjetlost. Poručio sam duplu espresso kavu i tek kada sam otpio tri-četiri gutljaja i zapalio cigaretu, počeo listati novine. Situacija na Bliskom istoku toliko se iskomplikovala da više ništa nisam razumijevao, ni ko se protiv koga bori, pa čak nizašto se bori. Izvještači su spominjali Palestince, Libance i Izraelce, što mi je bilo sastavim razumljivo, ali nisam mogao da dokučim otkud tu američki, francuski i italijanski vojnici. U Evropi su, unatoč protestima sa svih strana, počeli razmještati opasne rakete velikog dometa. Znamo da je odavno savremeni svijet, pisao je jedan komentator, na buretu baruta, ali se sada u to nezajažljivo bure dodaje atomski eksploziv, što predstavlja novu, veoma opasnu prijetnju miru koji od drugog svjetskog rata naovamo nikada nije ni bio toliko stabilan da bi se miroljubive snage mogle posvetiti isključivo napretku ljudske zajednice. Krstareć, ili kako se već zovu, rakete odjednom su svoje bojeve glave usmjerile ka mom raspoloženju, pa sam brzo sklopio novine i odgurnuo ih na kraj stola.

Trotoarom pored „Orhideje“ prolazili su žena sa djetetom u naručju, distrofičar u invalidskim kolicima, djevojčica s mlijekom i hljebom u prozirnoj najlonskoj vrećici, mesar koji je u obližnju mesnicu iz kamiona-hladnjače nosio veliki goveđi but, starac u debelom zimskom kaputu, mladi čovjek u vjetrovci od skaja sa zamotuljkom pod pazuhom.... Zamolio sam konobara da mi donese još jednu kavu i čašu hladne mineralne vode. U kavanicu je ušla djevojka s raskupusanom knjigom pod miškom i sjela za susjedni sto. Izvadila je cigarete i poslije dužeg preturanja po tašni zamolila da joj pozajmim, upaljač. Stekao sam utisak da se vraća s nepoloženog ispita na trećoj ili četvrtoj godini nekog fakulteta društvenih nauka (ne bih znao objasniti zašto baš društvenih) i da osjeća potrebu da pred nekim odmah izlije bujicu nezadovoljstva zbog profesorovog nerazumijevanja. Ne želeći da bilo čim okrnjim vedro raspoloženje što me tog jutra iznenada zapljusnulo, ponovo sam uzeo novine i otvorio ih na oglasnom prilogu. Nepripremljen, zatečen, susreo sam se sa dvije pune stranice pokojnika. Gledali su me ozbiljni, nasmijani, zamišljeni, zaneseni, zadovoljni, tužni, zagledani u daljinu; bilo je starica i staraca, sredovječnih muškaraca i žena, djevojaka i mladića, djece, čak i one koja nisu osjetila radost prvog koraka. Bilo je fotografija izrezanih sa zajedničkih snimaka i onih što su rađene za lične dokumente, ali sigurno najuspjelijih koje su u porodicama mogli naći prelistavajući albume ili preturajući kartonske kutije za cipele. Koliko se samo raznovrsnih ljudskih sudbina u nerazmrsivo klupko na dvije novinske stranice! Svaki od tih životnih puteva sveden je na jedan običan registarski broj redakcijske oglasne službe. Jesu li mnogi od tih pokojnika živjeli samo zbog toga da im se poslije smrti u novinama objavi mala, neupadljiva čitulja, s onim uobičajenim „nikad prežaljen“, „sjećaćemo ga se vječno“, „nenadoknadivi gubitak“, „s tugom u srcu“, „njegovi najmiliji“?

Prevrnuo sam list. Na sljedećim predsjednici poslovodnih odbora, nastavnici, daktilografi, nekvalifikovani radnici. Izdavači su nudili knjige s popustom, a jedna turistička organizacija obećavala je lijep provod u Španiji. Pažnju mi privuče oglas uokviren debljom linijom i nekako neobično složen, suviše prenatrpan tekstom. Čitajući prvu rečenicu zaključih da se u njemu saopštavaju rezultati konkursa na koji sam ljetos poslao jedan rad. Obuze me inzenadno uzbuđenje i brzo na oglas stavih kutiju s cigaretama. Radoznalost me tjerala da ga što prije pročitam, ali joj se poprilično neodlučno suprotstavljala želja da ničim ne pomutim vedro jutarnje raspoloženje. Pozvao sam konobara i poručio jednu lozovaču. Djevojka za susjednim stolom je dogorjelim opuškom pripaljivala novu cigaretu.

Kad je konobar donio piće, brzo sam otpio dobar gutljaj i počeo polako kutiju s cigaretama pomjerati s donjih redova oglasa gdje su saopštavane šifre radova za koje su predviđena obeštećenja. Čak bi i obeštećnje bilo dovoljno da Antonu vratim dug. Povlačeći kutiju tek toliko da otkrijem po jedan novi red čitao sam šifre obeštećenih radova. Nekoliko puta sam učestvovao na anonimnim konkursima i radove uvijek potpisivao istom šifrom, tako da sam je dobro poznavao. Među četiri rada mog nije bilo. Podigao sam kutiju i letimičnim pogledom obuhvatio cijeli tekst oglasa. Uočio sam dvije riječi odštampane masnim slovima: OTKUPNE NAGRADE i učinilo mi se da su ispod toga ispisane dvije šifre. Brzo sam opet vratio cigarete na staro mjesto i dohvatio čašu. Trudio sam se da što bolje odgovorim projektnom zadatku, pa nije bilo nerealno očekivati i otkupnu nagradu. Dok sam gurao kutiju kažiprstom desne ruke otkrivao mi se tekst s nekakvim čudnim šiframa, punim besmislenih brojki i slova. Tako, dakle! Ni među radovima koji su dobili otkupnu nagradu moga nije bilo. Više ipak nisam mogao očekivati. Jeste da sam idjeni projekt solidno uradio, ali ne tako da bih se mogao nadati jednoj od tri nagrade. Uostalom, zar je trebalo bilo šta da očekujem? Ovakvi konkursi obično su namješteni. Pozove se nekoliko projektanata, a onda se formalno raspiše javni konkurs. Članovi žirija unaprijed znaju ko je konkurisao i kojim su šiframa potpisani radovi. Nepotrebno se troši društveni novac za oglašavanje u novinama.

Već sasvim neraspoložen zatražio sam od konobara da donese još jednu lozovaču. Poslije kraćeg razmišljanja zaključio sam da ne bi trebalo da se nerviram i da je najpametnije da ubuduće ne učestvujem na sličnim konkursima. Znatiželja me vukla da oglas pročitam do kraja, zapravo do početka, pa sam ponovo, uočavajući draž svoje male igre, počeo da pomjeram kutiju sa cigaretama prema vrhu stranice. Treća nagrada nije dodijeljena. Naravno, bili su je nekome obećali, a on, ljenčina, jednostavno nije poslao rad. Idemo dalje. Druga nagrada pripala je radu poslanom pod šifrom „ANA-bel“. Je li to moguće?! Čitam još jednom. Dvojbe nije moglo biti. Moj rad je dobio drugu nagradu. Prva, kako sam vidio kada sam podigao cigarete, takođe nije dodijeljena. Bio je to moj prvi značajniji uspjeh, iznos nagrade poprilično visok, ali se nisam mogao radovati zbog malopredašnje sumnje u poštenje žirija i raspisivača konkursa.

(Nastavlja se)

FUDBAL

LIGA „GLASA" - DRUGO KOLO

NAPRIJED - OMLADINAC 4:0 (2:0)

STRIJELCI Julardžija 2, Elkaz i Hadžibegović; sudija: Handan (Banjaluka) 8, gledalaca: 100. Crveni karton: Sefić (Omladinac)
NAPRIJED: Bojadžić 7, Gračanin 8, Lj. Zubović 6 (Račić 6) Omerkadić 6 (Zahirović-), Memić 6, Hadžibegović 7, H. Julardžija 8, Dujso 7 (M. Zubović) Elkaz 6, Konjević 6 (M. Julardžija-), Beharić 6 (Karahalilović -).
OMLADINAC: Golemović 6 (Gaković 6), Torović 7, Popović 6), Vidačković 7, Kuljanec 6, Anušić 6 (Matošević-), Barišić 6, Selimagić 6 (Milovanović 7), Šukalo 6, Sefić 5, Tatarević 6,

BANJALUKA — Po sparnom i za igru teškom vremenu Naprijed je nakon bolje igre savladao tim Omladinac sa 4:0. Domaćin je na početku susreta imao idelnu šansu, ali je Memić sa četiri metra šutirao pravo u golmana Golemovića. Gosti su uzvratili iz brzog kontranapada, ali je Barišić bio neodlučan i ta ozbiljna prilika je propala. Naprijed je poveo golom H. Julardžije, koji je iskoristio kiks odbrane Omladinca i zatresao mrežu. Najljepši trenutak na utakmici dogodio se u 37. minutu. Nakon prekršaja nad Dujsom, Julardžija je iz slobodnog udarca strahovitim šutem sa 20 metara pogodio gornji ugao gola golmana gostiju. Samo što je počelo drugo poluvrijeme „rezervista" Milovanović je prošao pored dvojice igrača domaćina i izvanrednim šutem pogodio prečku. Naprijed je povećao vodstvo golom Elkaza, koji se najbolje snašao u gužvi i zatresao mrežu Gakovića, pored zbunjenih igrača gostiju. U 80. minuti kapiten Omladinca Sefić prigovorio je sudiji Handanu a ovaj mu je sasvim opravdano pokazao crveni karton. Dva minuta prije kraja utakmice Hadžibegović je poslije odličnog posla M. Julardžije postavio konačan rezultat susreta.

Željko TICA

UDARNIK — JEDINSTVO 2:1 !0:1)

STRIJELCI: Dragičević i Miletić za Udarnik, a Čavka za Jedinstvo, sudija: Brkić (Banjaluka) 7, gledalaca: 200. Žuti karotni: Miletić kod Udarnika, a Irfan Mahmutović i Karat kod Jedinstva.
UDARNIK: Šatara 7 (Jakovljević -), Jurić 7, Milišić 7, Pajić 6, (Telić 7), Ostojić 7, Dragičević 8, Spahić 7, Trboljevac 7, Vicanović 6 (Blagojević 6), Miletić 8 (Banović -), Maksimović 6.
JEDINSTVO: Heldić 7, Karat 5, Reis 6, Hašim Mahmutović 6, Heldić 7, Handan 7, Čavka 7, Ligić 7, Obradovac 4, Mahmutović 5, Bajarić 7 (Vehabović 5).

BANJALUKA - Fudbaleri Jedinstva su kao i u prethodnom meču protiv BSK-a prvo poluvrijeme odigrali izvanredno. Međutim, u drugom su toliko popustili da su dozvolili domaćinu ne samo da izjednači, već i da povede. Ligić i drugovi su u drugih 45 minuta igrali toliko neangažovano da je pravo čudo kako fudbaleri Udarnika nisu bukvalno izrešetali mrežu dobrog golmana Adema Heldića. Očigledno je da su sa pripremama za novo prvenstvo počeli nešto kasnije i da im nedostaju snaga i kondicija. Na drugoj strani fudbaleri koje treniraju Vlado Babić i Slavko Vidović pokazuju očigledan napredak forme. Značajno je istaći da su se novajlije potpuno iskazale, prije svih Dragičević, a onda i Spahić, Vicanović, Telić i Blagojević.

U finišu dvoboja, kada je bilo očigledno da će Udarnik trijumfovati, vjerovatno iz nemoći, grubostima pogibeljnom igrom je prednjačio centarfor Jedinstva Suad Obradovac. I dan ranije on se nesportski ponašao. Prava je šteta da se ovaj mladić ne povodi primjerom, recimo Mustafe Ligića, koji je po opštem mišljenju oličenje pravog sportiste i fudbalera.

Momo JOKSIMOVIĆ

ŽELJEZNIČAR — LAKTAŠI 3:1 (1:1)

STRIJELCI: Dujaković, Plavišić i Kičić za Željezničar a Dobraš za Laktaše; sudija: Jaglica (Banjaluka) 7, gledalaca: 150. Žuti kartoni: Opačić, Metlar i Vasić (Laktaši), Kalabić (Željezničar).
ŽELJEZNIČAR: Tešić 7, Filipović 7, Mikulčić 6, Inžan 6, Kalabić 6, Blažević 7, Kičić 7, Dujaković 7, Plavšić 8, Popović 7, Ališa 6.
LAKTAŠI: Omerbašić 6, Đudorović 6, Metlar 6 (Andrijević -), Vasić 5, Z. Crnić 5, Memišević 5, Dobraš 5, Lagšić 6, Telić 8, Jovanović - (Nježić 8), Opačić 5.

BANJALUKA - Željezničar je prijatno iznenađenje „Lige Glasa" jer je u dvije odigrane utakmice protiv Naprijeda i Laktaša zabilježio zaslužene pobjede i igraće u superfinalu. Ova ekipa pod vodstvom trenera Harisa Mahmutefendića krunisala je rad u pripremnom periodu vrijednim rezultatima. Laktaši su za razliku od domaćina pružili slabu i anemičnu igru pa trener Tatić ima razloga za azbrinutost pred početak prvenstva u Regionalnoj ligi. U 37. minuti Telić je lijepo izveo korner, a Dobraš iz neposredne blizine doveo je Laktaše u vodstvo. Izjednačio je Dujaković u posljednjem minutu. U drugom poluvremenu ekipa Željezničara predvođena veoma dobrim Tešićem, Plavšićem, Dujakovićem i Kičićem iskoristila je i nemoć odbrane Laktaša i u 70, odnosno 86. minutu golovima Plavšića i Kičića obezbijedila visoku i zasluženu pobjedu.

Mesud MUJIĆ

BSK — JELŠINGRAD 2:0 (1:0)

STRIJELCI: Ališić u 5. i 78. minuti; sudija: Micev (Banjaluka) - 8; igralište Omladinca u MZ Budžak; žuti kartoni: S. Malbašić i Ninković; gledalaca: 100.
JELŠINGRAD: Lolić 5, Žižek 6, Malešević 7, Ninković 5 (Ramljak-) M. Lolić 6, Mandlć 6, Rapo 5 (Bešimamović —), Knežević 7, Kajkut 5, Đaković 6, Dujaković 6 (Letić -).
BSK - Čatlak - (Bjelobrk -), S. Malbašić 7, Stojnić 6, Prostran 6, Novković 8, Lazić 7 (Vujić -), Kobašlić 6, Knežević 6, Ališić 7, Beharić 7, Barašin 5.

BANJALUKA - Lakše nego što se očekivalo fudbaleri BSK-a slavili su pobjedu od 2:0 nad ekipom Jelšingrada i tako se plasirali u Superfinale Lige „Glasa". Tokom skoro svih 90 minuta igre bio je to neravnopravan duel dva protivnika. Pred golom V. Lolića stvoreno je desetak stopostotnih prilika za postizanje gola, ali napadači BSK-a, među kojima je prednjačio Ališić, mahom su se slabo snalazili, tako da je na kraju ostvarena pobjeda tek od 2:0.

Na prvi gol nije se čekalo dugo. Već u 5. minuti Lazić je na desnom krilu uposlio Kobašlića, uslijedio je precizan centaršut, i ališić je udarcem glavom lobovao nesigurnog Lolića. Konačan rezultat od 2:0 u finišu susreta postavio je isti igrač, nakon slične akcije, koja je takođe pokrenuta s desne strane.

Zanimljivo je pomenuti da u 26. minuti Kobašlić nije iskoristio jedanaesterac. Golman Lolić pošao je u jednu, lopta u drugu stranu, međutim do mreže se ispriječila stativa.

Pred kraj susreta tim Jelšingrada zaigrao je nešto angažovanije i činilo se da će uspjeti postići gol. Međutim, sve je ostalo samo na pokušaju, jer igrači trenera nisu imali završnice, tako da golman Bjelobrk nije imao pravog posla.

Uzeir PAŠALIĆ

BORBA — Iako je tim Naprijeda ostvario visoku pobjedu od 4:0, gosti, sastav Omladinca borili su se maksimalno pokušavajući ostvariti povoljniji rezultat.

GOL - Centarfor Željezničara Plavšić efektno je matirao Omerbašića i tako obezbijedio zasluženu i iznenađujuću pobjedu nad favorizovanim Laktašima od 3:1.

JEDANAESTERAC - U 26. minuti utakmice BSK - Jelšingrad 2:0 Mandić je načinio prekršaj u šesnaestercu nad Kobašlićem, zbog čega je sudija Micev dosudio najstrožu kaznu, koju Kobašlić nije uspio pretvoriti u gol.

ZAGREB - Da su nadmetanje u Ligi „Glasa" svi fudbaleri shvatili ozbiljno, kao prvenstvene mečeve, potvrđuje i detalj sa utakmice Udarnik - Jedinstvo 2:1 gdje su se u zagrljaju zbog žara borbe za loptu, našli Obradovac i Jurić.

Snimili: Rade GRAHOVAC
Davorin RELJIĆ

SUPERFINALE:

BSK — ŽELJEZNIČAR

Predtakmičenja po grupama u okviru „Lige Glasa" su okončana. Najviše uspjeha u eliminacionim borbama imali su prošlogodišnji prvak BSK i Željezničar sa Predgrađa. Ekipa koju trenira Haris Mahmutefendić priredila je najugodnije iznenađenje, kako igrom tako i plasmanom u finale. U odlučnoj borbi za prvaka grupe momci sa Predgrađa su eliminisali „regionalca" Laktaše.

Predtakmičenje:
Grupa „A", prvo kolo: BSK - Jedinstvo 7:6, Udarnik - Jelšingrad 0:1. Drugo kolo: BSK - Jelšingrad 2:9, Udarnik - Jedinstvo 2:1.

REDOSLIJED: 1. BSK, 2. Jelšingrad, 3. Udarnik 4. Jedinstvo.

GRUPA „B", prvo kolo: Omladinac - Laktaši 0:2, Naprijed - Željezničar 3:5. Drugo kolo: Laktaši - Željezničar 1:3, Naprijed - Omladinac 4:0.

REDOSLIJED: 1. Željezničar, 2. Laktaši, 3. Naprijed, 4. Omladinac.

U „Superfinalu" u srijedu, 21. avgusta, na stadionu Udarnika od 16 sati igraju: **Udarnik - Naprijed** za 5. mjesto, a od 17,45: **Laktaši - Jelšingrad** za 3. mjesto. Na stadionu Omladinca se sastaju od 16 sati: **Omladinac - Jedinstvo**, za 7. mjesto i od 18 sati: **BSK - Željezničar** za prvo mjesto.

U SUBOTU, 24. AVGUSTA, POČINJE 13. UNIVERZIJADA

KOBE IŠČEKUJE SPORTISTE

„Zemlja izlazećeg sunca" je već odavno preplavljena likom bijelog ždrala, ili kako se na japanskom jeziku kaže „tončo curu". Maskota Univerzijade koja 24. avgusta počinje u gradu Kobe, a završava se 5. septembra odavno je postala miljenik gotovo svih Japanaca koji se silno trude da na što bolji, gostoprimljiviji način dočekaju sportiste-studente.

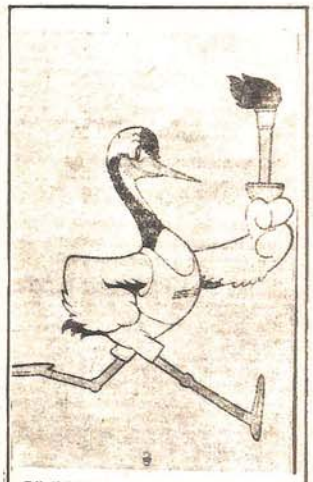

Bijeli ždral - maskota 13. univerzijade

Kobe ima oko milion i po stanovnika i šesti je grad po veličini u Japanu. Nalazi se 600 kilometara zapadno od Tokija, na ostrvu Honšu. Kobe smatraju drevnom kapijom Japana. Ta „kapija" već je širom otvorena, u nestrepljivom iščekivanju dolaska oko pet hiljada sporista iz oko stotinu zemalja svijeta.

Ostrvska država

Japan je gusto naseljena (više od stotinu miliona) ostrvska država. Obuhvata četiri veća ostrva: Honšu, Hokiado, Kjušu i Šikoku te brojna manja. Sva japanska ostrva locirana su duž istočne obale azijskog kontinujteta, a nalaze se u vrlo nemirnom pojasu Tihog okeana. Japan se nalazi na izuzetno trusnom području, i zemljotresi su tamo gotovo redovna pojava. Druga karakteristika ove egzotične zemlje je čitav niz - oko 60 - živih i ugašenih - oko 500 - Vulkana. Vulkanska lava i pepeo prekrivaju velike površine Japana, pogotovo u srednjem dijelu najvećeg japanskog ostrva, Honšua (229.952 kvadratnih kilometara). Inače, Japan je pretežno planinska zemlja: planine zauzimaju oko 80% ukupne površine, pa je samo šestina zemlje pogodna za zemljoradnju.

Prvi Evropljani koji su pristali uz japanske obale bili su Portugalci. Zbilo se to još 1542. godine. Međutim, zbog surovosti došljaka, Japanci su odmah zatvorili sva pristaništa za strane brodove. Ta izolacija trajala je sve do 1854. godine, kada su Amerikanci više silom nego milom iznudili pravo da njihovi brodovi pristaju u nekim lukama. Dosta brzo, slična prava isposlovali su i predstavnici nekih evropskih država, pa Japan sve više

● Japanski grad spreman' dočekuje 5.000 učesnika predstojeće Univerzijade koja je okupila mladiće i djevojke iz preko stotinu zemalja ● Među učesnicima 13. studentske svjetske smotre naći će se i stotinjak jugoslovenskih sportista koji su danas na univerzijadama osvojili 52 medalje

postaje zemlja u koju stižu stranci. Tada je Japan još bio feudalna država, u kojoj je sva vlast pripadala šogunima, nekoj vrsti regionalnih knezova. Car je imao samo vrhovnu vjersku vlast.

Do snažnog zaokreta u političkomn životu Japana dolazi 1868. godine. U obilatu podršku građanstva, car uzima svu vlast u svoje ruke, postaje apsolutni gospodar zemlje i od tada Japan počinje naglo da se širi, a njegove imperijalističke ambicije gotovo da nemaju granica. Porazom u drugom svjetskom ratu, Japan je vraćen u svoje prvobitne granice.

Dobrodošlica sportistima

za Univerzijadu sve pripreme su već uspješno obavljene, pedantnošću koja karakteriše ljude ovog podneblja. Najveći dio takmičenja studenata organizovaće se na najvećem vještačkom ostrvu na svijetu - Port Ajlendu, koji zauzima površinu od preko 430 hektara.

Ostrvo je, preduzimljivošću vrijednih žitelja Kobea, građeno od 1966. do 1981. godine. Da bi ostrvo „niklo" morao je biti razbijen ogranak obližnjeg planinskog vijenca Roko. Na tom raščišćenom terenu podignut je, uz ostalo, sportski i zabavni park.

Na Port Ajlendu u tri velika objekta postoji ih inače 17) biće održana takmičenja u mačevanju, gimnastici, odbojci, plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu. U cnetru grada nalazi se moderan stadion sa 60.000 mjesta. Tu će se održati takmičenje u fudbalu i atletici. Inače taj objekat izgrađen je 1976. godine, za svjetsko prvenstvo u fudbalu za omladince.

Izuzetni uslovi

Ostrvo je sa gradom povezano - mostom. Do centra Kobea stiže se željeznicom, za samo nekoliko minuta. Domaćini tvrde da će studenti sportisti imati apsolutno optimalne uslove za takmičenje i boravak u njihovoj sredini. Dvorac sportova može da primi 10.000 posjetilaca. Pocignuto je i sportsko selo, sa 28 višespratnica. U stanovima koji su uređeni u duhu japanskog tradicionalizma, smanjuje petorica ili šestorica sportista. Za Univerzijadu je podignuta najmodernija klinika, kao i supermoderan restoran, kapaciteta 15.000 gostiju.

Među hiljadama sportista-studenata, učesnika Univerzijade u Kobeu, naće se i predstavnici Jugoslavije, njih nešto više od stotinu. Za ugled jugoslovenskog sporta i medalje boriće se odbojkaši, košarkašice, gimnastičari, atletičari, džudisti, vaterpolisti, teniseri...

S obzirom na to da još nije do kraja poznato s kakvim će snagama u Kobe stići ostale reprezentacije, teško je govoriti o šansama naših predstavnika, ali treba, s pravom očekivati, da će bar nekoliko medalja stići i u „plave" vitrine. Na prethodnih 12 univerzijada, jugoslovenski sportisti su osvojili ukupno 52 medalje: 14 zlatnih, 21 srebrnu i 17 bronzanih. Sada im se, eto, pruža prilika da tu riznicu obogate. Tu šansu ne bi smjeli da propuste, pogotovo jer je Zagreb 1987. godine domaćin 14. univerzijade, a u Kobeu će se naši studenti-sportisti legitimisati ko su i šta su, a od toga dobrim dijelom zavisi i uspjeh Univerzijade u Zagrebu.

Limun PAPIĆ

U SUBOTU STARTUJE PRVENSTVO U REPUBLIČKOJ LIGI

DRUGI POČETAK

● Svi u jajačkom ligašu uvjereni da im je mjesto u gornjem dijelu tabele, ali sa respektom očekuju današnji susret sa Bratstvom

Nakon dvogodišnje pauze Elektrobosna danas pred svojim navijačima igra prvu utakmicu u Republičkoj fudbalskoj ligi BiH. Gosti Jajčana u prvom kolu je tim Bratstva iz Gračanice, ekipa koja je prošle godine uspjela da postane član najkvalitetnije bosanskohercegovačke lige nakon velike borbe sa imenjakom iz Bosanske Krupe.

Elektrobosna se u prelaznom roku pojačala sa čak osam novih iskusnih igrača i uz braću Omerinović, Bakovića, Jakovljevića, Pastuhovića i Gavrića oni će u narednom prvenstvu prestavljati kostur tima. Tokom mjesec i po dana priprema, a tako reći prave pauze i odmora nije ni bilo nakon napornih kvalifikacija, jajački „bijeli" odigrali su veći broj utakmica i ako je suditi po njima, posebno onim posljednjim na turniru „Oslobođenja Vlasenice" Elektrobosna je spremna za start.

- Ja sam igraoa u nekoliko prvoligaških klubova, ali mogu slobodno reći ni pripreme prvoligaša nisu bile nimalo napornije od ovih. Čini mi se da smo dobro pripremljeni i, na osnovu mog poznavanja i naših budućih protivnika, mislim da smo među kvalitetnijim timovima, pa prema tome očekujem plasman u gornjem dijelu tabele, - kaže Dragan Vlaški, doskorašnji igrač zeničkog Čelika.

- Moj tim je spreman, iako punu formu očekujem tek negdje u četvrtom ili petom kolu. Još glavni akcenat stavljamo na fizičku spremnost pojedinih igrača jer neki od prinova nisu igrali i po dva-tri mjeseca pa se to i te kako osjeća. Riječ je uglavnom o igračima na koje najviše računamo u narednom prvenstvu. Nažalost, ne poznajemo baš dobro budućeg protivnika, ali sudeći prema Drini i Budućnosti kojima smo igrali na turniru u Vlasenici, smatram da nećemo igrati podređenu ulogu i očekujem plasman u gornjem dijelu tabele, peto ili šesto mjesto. Najteže će nam biti u prvom kolu, jer se Bratstvo pojačalo i ono će predstavljati ne samo naš novi debi u ligi, nego i prvu zvaničnu provjeru novih igrača. Imamo veliku tremu zbog toga, ali i želju da ljubitelji fudbala u Jajcu toplo prime igrače kojima smo se pojačali. Prognoza? Svi očekujemo pobjedu protiv Bratstva - kaže nam Hajrudin Saračević, šef stručnog štaba Elektrobosne.

Slično mišljenje iznose novopromovisani kapiten Mirsad Omerinović i pouzdan golman Anton Jakovljević. Dakle, Elektrobosna je spremna, a na osvježeno lijepom stadionu u Mračaju očekuju se tri-četiri hiljade gledalaca.

Hajrudin Saračević, trener Elektrobosne

Sedžad KARAHODŽIĆ

SA STARIM SNAGAMA

● Trener Krajine Safet Čavkić vjeruje da će Cazinjani potvrditi svoju snagu

Fudbaleri Krajine iz Cazina *Snimio: Vlado MIRKOVIĆ*

Kako su tekle pripreme, te sa kakvim ambicijama ulaze fudbaleri cazinske „Krajine" u novo prvenstvo, razgovarali smo sa trenerom SAFETOM ČAVKIĆEM.

— Pripreme za predstojeće prvenstvo u Republičkoj fudbalskoj ligi BiH obavili smo dobro i mogu reći da sam zadovoljan sa onim što smo postigli. Odigrali smo nekoliko prijateljskih utakmica a bili smo u Bosanskom Grahovu na desetodnevnim pripremama.

● Jači ili slabiji u novom prvenstvu?

- Što se tiče igračkog kadra mogu reći da u tom pogledu nije bilo veći i značajniji promjena. Radove Krajine napustio je Cvijić, koji je otišao u Rudar iz Kaknja, a nama se vratio Hasanbašić, koji je proveo jednu sezonu u Trepči iz Titove Mitrovice. U rad sa prvom ekipom ove godine smo uključili nekoliko talentovanih juniora, koji su se nametnuli radom i zalaganjem u toku priprema.

● Krajina u novom prvenstvu?

- Naša želja je da zauzmemo jedno od prvih pet mjesta, što bi nam, u koliko dođe do reorganizacije fudbalskih takmičenja, omogućilo ulazak u međurepubličku fudbalsku ligu BiH-Hrvatska.

● U prvom kolu 16. avgusta Krajina je domaćin Rudniku iz Bijeljine, povratniku iz II savezne fudbalske lige, pa kakva je vaša prognoza?

- Nezahvalno je prognozirati subotnji, za nas i te kako značajan susret. Radnik je povratnik iz drugoligaškog društva, i sasvim je razumljivo da želi da se već naredne sezone vrati u staro jato, ali i mi imamo ambicija za visok plasman, pa će zato ovaj susret do kraja biti neizvjesan. Očekujem fer i korektnu borbu, te kvalitetnu utakmicu obje ekipe. Ovom prilikom pozivam naše vjerne navijače da nam pomognu u veoma teškoj i za nas važnoj utakmici, a osvajanje dva boda na startu prvenstva značilo bi veliki stimulans za dalje borbe - rekao je na kraju Čavkić.

Smail SMAJIĆ

Cilj se zna

● U Kozari vjeruju da će izboriti peto mjesto ● Na startu se očekuje pobjeda

Prošlo je dosta vremena od početka priprema Kozare, a rezultati: Leotar 1:2, Sloga (GP) 4:0, Kutina 9:1, Dubrave 5:0, Ljubić 2:2, Sloga (S) 6:2, BSK (SB) 0:3 govore o učinku, i spremnosti ekipe za subotnji start.

Pogotovo posljednja provjera protiv BSK-a iz Slavonskog Broda 2:0, pokazala je da je ekipa Kozare dobro pripremljena za prestojeće prvenstvo.

- Gubitak Sejdića na ovoj utakmici (lom noge) u mnogome je poremetio našu igru pred početak prvenstva, pogotovo što nam dolazi odlična ekipa Rudara iz Kaknja, uz visočku Bosnu favorit ovogodišnjeg prvenstva - ističe već na početku našeg razgovora novoizabrani šef stručnog štaba Rifat Ađulović, dugogvodišnji i svojevremeno jedan od najboljih igrača Kozare kome u radu pomažu Enver Ćatić i Drago Grizbaher. Uz Sejdića i Neškića koji su povrijeđeni, van stroja je i nekolicina ostalih igrača.

- Mi smo imali raznih pehova, stresova u klubu, pa sve evo do ovih povreda. Međutim, imamo 25 igrača, njih 16 smo već izdvojili i kroz mnogobrojne provjere izgradili smo kostur ekipe. Sada nam predstoji da uz naše navijače zajednički krenemo ka uspjesima i vjerujem da ćemo biti tvrd orah za sve ekipe od samog starta prvenstva i da ćemo se na kraju naći među prvih pet što će nam prokrčiti put u viši rang tkamičenja u reorganizaciji.

● Šta okčekujete na startu u derbiju sa Rudarom?

Rifat Adžulović, trener Kozare

- Očekujemo pun pogodak iako je riječ o timu velikih mogućnosti.

Na kraju zašto ne vjerovati riječima Ađulovića, vrijeme je da se tribine sportsko-rekreacionog centra „25. maj" nakon nekoliko sušnih sezona popune. Zato bi armija navijača bila sada najpotrebnija. Susret se igra u subotu u 16,30 sati. A kandidati zatim su: **Raković (Neškić), Demo, Hadžić, Ismaili, Čatak, Delalić, Stojanović, Tarabar, Jagodić, Raos, Kovačević, Radulović, Duraković, Janjić i Alijatić.**

Zoran VAJKIĆ

OTVORENO PRVENSTVO BANJALUKE U TENISU

RAĐENOVIĆ POBJEĐUJE

BANJALUKA — Po svemu sudeći 15. otvoreno prvenstvo Banjaluke u tenisu proteći će u znaku domaćeg igrača **Igora Rađenovića.** Mladi Banjalučanin, koji igra tenis i studira u SAD, do sada je sve protivnike uspio da savlada bez imalo naprezanja. Tuzlaka Šabića „isprašio" je za tili čas rezultatom 6:2,6:2. Još brže je u polufinalu tukao mladog Draža iz Maribora (6:1,6:2). Protivnik u finalu će mu biti pobjednik meča Majhen-Breznik.

REZULTATI: **Seniori, četvrtifinale: Rađenović (Banjaluka) - Šabić (Tuzla) 6:2,6:2, Draž (Maribor) - Granić (Banjaluka) 6:3,6:3, Majhen (Maribor) - Trinajstić (Zagreb) 6:2,6:3, Breznik (Maribor) - Ivanković (Rijeka) 6:7,7:5,6:3, Polufinale: Rađenović - Draž 6:1,6:2.**

Seniorke, polufinale: Mirković (Novi Sad) - Todorović (Niš) 6:1,7:6, Ratković (Beograd)- Hušić (Prijedor) 6:2,4:6,6:2, Finale: Mirković - Ratković 6:4,6:3, za treće mjesto: Hušić - Todorović 6:3, 6:4.

Juniori: četvrtfinale: Kitinov (Skoplje) - Novaković (Zagreb) 6:1,4:6,6:0, Miliša (Split) — Janičin (Novi Sad) 6:2,6:3, Krstić (Niš) - Amir Mujakić (Banjaluka) 6:1,6:4, Blažević (Split) - Granić (Banjaluka) 6:1,6:2.

KRAJIŠKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA — BIHAĆ: Jedinstvo - Leotar, nedjelja u 17,00.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BiH — BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara-Rudar, subota u 16,30. JAJCE: Elektrobosna-Bratstvo, subota u 16,30. CAZIN: Krajina-Radnik, subota u 16,30.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BOSANSKE GRADIŠKE - BRESTOVČANI: Omladinac-Mačkovac, subota u 17,00. CEROVLJANI: Torpedo-Bosna, subota u 17,00. VRBAŠKA: Vrbaška-13. skojevki, subota u 17,00. GORNJI KARAJZOVCI: Napredka-Mašinski servis, subota u 17,00. KOČIĆEVO: Zadrugar-Sloboda, nedjelja u 17,00. KOZINCI: Bratstvo-Plantaže Kalini, nedjelja u 17,00. ČATRNJA: Biseri-Prosara, nedjelja u 17,00.

LIGA MJESNIH ZAJEDNICA BOSANSKE GRADIŠKE — ELEZAGIĆI: Polet-Borac, subota u 17,00. SEFEROVCI: Mladost-Laminci, subota u 17,00. MIŠIĆI: Borac-Jedinstvo, subota u 17,00. ROMANOVCI: Romanoci-Grand šampion, subota u 17,00.

FUDBALSKI TURNIR PRVAKA — subota i nedjelja od 17,00 na igralištu Udarnika u mjesnoj zajednici Rosulje. Učestvuju Budućnost, „Rade Ličina", Mladost i Udarnik.

TURNIR JEDINSTVA — subota i nedjelja igralište Jedinstvo u Mjesnoj zajednici Vrbanja. Učestvuju Mladost, Bratstvo, Partizan iz Čelinca i Jedinstvo.

OTVORENO PRVENSTVO PRIJEDORA U TENISU: subota i nedjelja od 9,00 teniski tereni „Mladena Stojanovića".

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 931

Priprema: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor

Bijeli: Kh2, Te8, Lg2, pješaci a2, b3, h3 (6)
Crni: Kf2, Td1, Sg3, pješak h4 (4)
Crni vuče i dobija!
U majstorskom duelu Tomović - Sokolov (Beograd, 1961), crni je na efektan način matirao protivnika u dva poteza.
Rješenje prošlog zadatka: 1. Te7 De7 2. Db2 i crni je obustavio otpor, jer na 2... Dg7 slijedi 3. Th7 Kh7 4. Dh2 Dh6 5. Dh6 mat!

AZB(R)UKA NOVIH ZANIMANJA

Đ

ĐAK—OURCI

Škola bila
sad se spominjala,
u OUR-a
sjede djeca mala;
učitelji
predmetni postali
- teško školi
kojoj daska fali!

Miloš APRILSKI

AFERIZMI

Revolucija teče-ali kako kome!

Neki u poplavama vide šansu da postanu admirali!

Demokratija je kad nisi zatvoren zato što si bio otvoren.

Proleteri idu tamo, a novac drže ovdje: naši milijarderi sjede ovdje a novac drže tamo!

Zoran. D. ĆUKIĆ

POSTSKRIPTUM

NESKROMNOST

Prijedorčani se i ovog ljeta kupaju na divljim plažama. Gradska plaža kod mosta na Sani, više ne služi svojoj namjeni: čak su porušenc i stepenice do vode! Svi dosadašnji planovi o uređenju gradske plaže pali su u vodu.

No, i Prijedorčani su izgleda neskromni: nije im dosta rijeke već bi htjeli i - plažu!

SNABDIJEVANJE

Zajednička akcija inspekcije i milicije da se sa banjalučke pijace protjeraju nakupci, prekupci i šverceri voćem i povrćem u potpunosti je uspjela. Sada ih više nema.

S obzrom na snabdijevenost više nema ni kupaca.

PRIJEDLOG

Zbog stavljanja mesa i mesnih prerađevina u promet bez veterinarsko-sanitarnog pregleda na području opštine Bosanski Novi u prvih šest mjeseci ove godine podneseno je 17 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

S obzirom na cijenu meso bi trebalo da pregleda konzilij veterinara.

Himzo SKORUPAN

ZBUNJENI RADIVOJE

Stari majstor Radivoje već noćima nije mogao spavati. Slušajući govore svojih pretpostavljenih i čitajući novine posvetio se dubokim razmišljanjima ali nikako nije mogao da sabere dva i dva. Odluku da ode kod direktora na razgovor otezao je nekoliko dana, a onda se iznenada odlučio i energično ušao u njegovu kancelariju: Druže direktore, poče Radivoje s vrata, više mi ništa nije jasno. Kako, pobogu Radivoje, reče direktor. Sjedi, možda ti ja mogu pomoći?

Kažu, reče Radivoje, da je krajnji rezultat našeg rada cijena gotovog proizvoda koji prodamo na tržištu i da te pare onda dijelimo tamo gdje treba. Tako je, potvrdi direktor i nastavi. Od onoga što zaradimo podmirimo društvene potrebe, platimo sirovine i ostale troškove, kamate, anuitete i drugo. Ono što nam ostane raspodijelimo u fondove i podijelimo lične dohotke. E, vidiš direktore, meni to nije jasno. Kada sve podmirimo,onda ništa ne ostane, a opet dijelimo. Stani Radivoje, kuda si navalio. Nije to baš tako. Istina,, stabilizacija, teškoće, razno - razne slabosti i ostale malo su poremetili uhodane tokove ali mi radimo i normalno je da nešto i zaradimo.

Dobro, recimo da je tako, neubjedljivo prihvati Radivoje. Ali pazi ti sad ovo. Na sastancima se stalno iznosi da se iz dana u dan gomilaju zalihe naših gotovih proizvoda da je asortiman, dizajn i kvaliteta proizvoda ispod svake kritike i da zato slabo idu na tržištu. U isto vrijeme, mi povećavamo proizvodnju, gomilamo zalihe i proizvodimo gubitke. Uz ovo, nemamo obrtnih sredstava, nelikvidni smo. Kako to tumačiš? Slušaj Radivoje ti si sad sve pobrkao. Istina je da u ovim otežanim uslovima privređivanja imamo problema na sektoru realizacije naših proizvoda na domaćem i inostranom tržištu, da ima i pokoja subjektivna slabost i poslovni promašaj, ali ukupno gledajući s obzirom na iznešeno, naša fabrika još postiže zadovoljavajuće rezultate. Tako iz godine u godinu smanjujemo planirane gubitke. Ti Radivoje, pitaš za lični dohodak. LIJEPO brate. U uslovima otežanog plasmana mi za podmirenje tekućih potreba uzimamo kratkoročne kredite. Istina je da su kamate visoke, ali moramo se nekako snalaziti.

Stani direktore, pobogu. Hajde onda da osvojimo nove proizvode, smanjimo njihovu cijenu, povećamo produktivnost rada i tako ćemo prodati sve ono što proizvedemo. Polako Radivoje, polako, prekide ga pomalo ljut direktor. Znaš li ti koliko je pamet skupa? A bez pameti nema novih proizvoda. O tome se sada zauzimaju stavovi. Ti dobro znaš da nije dobro trčati pred rudu. Pored ovoga, jednog dana kada se usvoji novi devizni zakon i još neke druge stvari, biće mnogo bolje Radivoje, to ti ja garantujem. A sada, izvini me molim te. Imam jedan važan sastanak, upravo o kamatama na kratkoročne kredite, pa ako to uspijemo riješiti, onda ćemo podići još koji.

Hvala ti za ova objašnjenja direktore, reče zbunjeni Radivoje i teturajući, valjda od ove ljetne vrućine, jedva pogodi vrata direktorove kancelarije i izadje napolje.

Zoran ANTONIĆ

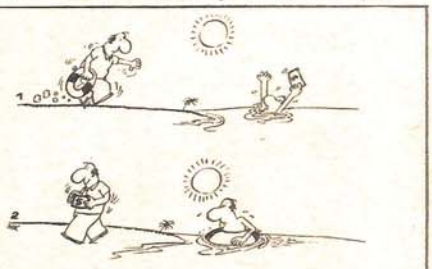

Milenko KOSANOVIĆ

Milan ALAŠEVIĆ

HUMORESKA

PO NARUDŽBI

Po želji ne možete da birate zaposlenje, da mijenjate stan (osim ako niste to što jeste!), da putujete po prostranom svijetu, da oročavate novac na tri mjeseca, godinu dana, tri godine...

Ali, ima stvari koje možete činiti po želji. I to takvih lijepih stvari! Moj poznanik, čovjek sa kompletnom osmogodišnjom školom i plus četrdeset godina iskustva životnog, od čega nekoliko puta život mu dovođen u opasnost ali je ostajao živ samo zahvaljujući čestoj reorganizaciji zdravstva! Elem, taj obrazovni, učeni čovjek s osmogodišnjom školom ne pravi ni digitrone, ni kompjutere, ni robote i kosmičke brodove. On pravi nešto veće, komplikovanije, dragocjenije, uzvišenije - on pravi djecu! - tako je, brate si moj, dobro si rekao. Ja pravim djecu. Lijepu djecu, oko četiri kile ako je po jednom komadu, a kad pravim više, onda može i lakše da je ženi lakše donijeti do poroda. Ne znam ti ja to ni objasniti, ni zacrtati, ali znam praviti. Ide mi to od ruke kao tebi što voliš da popiješ, kao nekome koji voli da zapuši, jah, tako to ja radim obično, nasamo, a može i pred nekim, ali da nema gužve.

- Ti misliš da je to umješnost? - kažem mu ja.

- A koje to?

- To s djecom?

On pružiočašu da mu dolijem rakiju. Bila je to vinska čaša, kaže da gubi vrijeme s manjim čašama, a vrijeme je za njega čovjek više našoj zajednici.

- Aha, veliš s Djecom? A šta to s djecom? Da, da, zanat kao svaki zanat. Ljudi traže, ja se odazivam. Prvo se pogodimo za cijenu, ostavimo novac kod trećega i onda kad se vidi posao isplata. Međutim, ubi me ova devalvacija. Dugo, brate, žene nose, a za devet mjeseci ode dinar do vraga. Sad sam počeo da zaračunavam kamate. Mora se, ne moš izaći na kraj. Valja pojačati hranu, bogme i dotjerati se, tržište je nemilosrdno, gleda se u svaku dlaku!

Po želijo sam mu još jednu dosuo. Pričao je sada i bez pitanja.

- Dođu tako muževi sa ženama i pitaju: Markane, bolan, bi li moglo jedno su dvoje pride? Ja se nećkam, nije to, čovječe, popraviti televizor, to ti je mnogo zagonetnije i preciznije. A šta bi ti meni rekao da ti se sutra ne sviđa; ima velik i kriv nos, ima krive noge, čakaraste oči, štroca kad govori, ne može da izgovori neka slova kao naši spikeri na radiju i pokoji na televiziji. Pa, kaže on, ne bi mi bilo pravo. Eto vidiš, ne bi ti bilo pravo. Znao sam... Naspide još jednu, što si se stisnuo ne sipaš društvenu imovinu... Onda je stavljam cijenu: ako hoćeš jedno dijete, onda prvo žena mora da ispunjava određene uslove: ne smije biti ni prestara ni premlada, ni previše debela, a ni previše mršava, a to ti košta toliko i toliko. Ako ćeš dvoje, opet zavisi šta hoćeš: dvoje ženskije ili jedno žensko, a jedno muško ili pak dvoje muškije. Može kod mene i troje pa opet kombinacija... Može kod mene sve. I imam posla, stalno dolaze žene udate i neudate, dovode ih majke i prijateljice, rjeđe muževi, a ja se nećkam. Ne što ne mogu već ne isplati se danas ni previše raditi. Dođu oni iz opštine pa ti odrežu...

- Šta odrežu, Markane bolan?

- Odrežu ti ono, znaš porez odrežu visok.

Tako priča Markan, a narod se okupio oko njega. Priča svašta, najčešće po narudžbi. I još bi dugo pričao i pričao da ne dođe po njega tehničar. Zgrabi ga, prosto mu bi drago kad ga nađe.

- Pobjegao nam s psihijatrije, jedva smo ga pronašli - reče dok su odlazili. Šteta, a norod veli da se zabavlja. Po narudžbi, najviše.

Slobodan JANKOVIĆ

Boško MILOJEVIĆ

BALADA ZA B. R.

Lisje žuto veče po drveću,
ja na more više ići neću.
Lisje žuto veče dolje pada,
stiže jesen poskupjela hrana.
O, da te tako ja ne ljubi jarko,
ne bih ušao u brak tek olako.
Djeco moja mojih leta mladih,
stiže škola, pa šta sad da radim.
Htjedoh dugu da sa neba svučem,
nema para ni da vas obučem.
Duga bila pa se izgubila,
šta da radim, takva je subina.

Safet Ahmetović

PRIČA IZ ŽIVOTA

Miše bijeli

Ni bosanskogradiška poljoprivreda ne može da se brani od uzimanja zelenog dinara iz društvene kase. Umjesto krompira u podzemlju su se našli neki agrošefovi. Novac je tako sigurno vađen iz društvene kase kao da se to čini zbog uspomena i dugog sjećanja na jedno vrijeme u kojem poljoprivrednik sve više navraća u zadrugu da kupi piva, šećera, ulja... Nekad je dovozio više mesa, ali , eto...

Stariji zemljoradnici govore da je sve počelo još prije seljačkih radnih zadruga i traje do ovih dana. Ukradene pare su se najprije stavljale u slamaricu, ali su se kradljivci toliko obogatili da im je sjetva pšenice postala ravna nesigurnoj sadnji banana u Lijevču i Potkozarju. Onaj ko ukrade stavlja na štednu, ali se društveno ne štedi. U svemu tome nekako su i privatni ugositelji počeli da se bave poljoprivredom, jer lopovi su galantni i hoće da počaste.

Ne treba čekati baš duže vremena da bi se čulo kako je negdje otanjila društvena kasa. Neki zbilja imaju jako opravdanje jer u nju je ušao miš bijeli koji bosanskogradiškom agraru sreću dijeli. Umjesto listića, ja bezobrazluka, izvlačio je hiljadarke misleći da na njima piše nešto o sreći. Ali, nije to svaki put bio miš bijeli što agraru sreću dijeli već su se uvlačili i pacovi, od agro finansijske vlasti. To je samo još jedna potvrda da imamo raznih samoupravljača a i članova SK. Jednom su čak tražili da se zakune u vagu kad već tvrdi da nije lopov. Zakleo se u majku, jer , eto, on se ne kune u društveno. Može mu se, ne lezi vraže, šta desiti. Svakako tom društvenom bogatstvu. Da je to učinio, veli, grdno bi se zamjerio komitetu za ONO i DSZ svoje zadruge i dodade da je lijepo vaspitan, pa ne želi da budi onog ko spava.

Jovan DAKIĆ

ČAROBNI LIK

A, DI, DOR, DO, JA, JE, JE, LAC, LO, NA, NA, NAR, NJE, PRI, RA, RI, STA, TI, TO VA, VI VI.

VODORAVNO I USPRAVNO: 1. Osoba koja skuplja ili trguje starim stvarima, 2. Zatezati oprugu sata i dr, 3. Grad u Bosanskoj krajini, 4. Sastavni elementi, komadi, komponente, 5. Drugi naziv za stanovnika Male Azije, 6. Vojevanje, vođenje rata.

(M. S.)

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Sve četiri sličice izgledaju jednako, no one pod brojevima 2, 3 i 4 razlikuju se od prve u 3 detalja - svakog puta druge vrste. Možete li naći te razlike?

ILUSTROVANI ANAGRAM

O D M J E R I V A N A

A. Buljan

DVA INDIREKTA
↓
PJEVAČICA REDŽEPOVA (1-4)
—
↓
OPAKA BOLEST (1-4)

RS

ANAGRAMNI FOTO - REBUS

- RJEŠENJE -

2	8	5	4	1

3	6	7	9

M. Soldo

SVJETSKI PUTNIK

ING. JOHAN PEK

Naš inženjer je posjetio dva grada u dalekoj Aziji. Koji su to gradovi?

	RJEŠENJE LIJEVOG REBUSA	IZVJESTILAC DOGAĐAJA (ZA RADIO ILI TV)	SA NEKOG GOVINE. KOSKA
TAMAN, CRN			
NOVIJI MEĐUNARODNI JEZIK			
STAROIRIM. BOŽICA PLODNOSTI (OPA)			
PRIPADNIK GERMANSK. PLEMENA			
ERBIJ			VRSTA KREMENA
BUGARSKA TELEGRAF. AGENCIJA			
MAGAREĆI GLAS, NJAK			
SAT			
PREMA		NORVEŠKA MATORA, OSTARJELA	
ŽITELJ ESTONIJE			

	INDUSTR. BILJKA	IME KARENJINE	KONAC	RIJEKA U SSSR	MAMLJENJE, VABLJENJE	GRČKO SLOVO	OVDJE / OBOR
SPRAVA ZA MJERENJE PRITISKA PARE, VAZDUHA, PLINA							
KREATORI POKRETA U CRTANOM FILMU							
BRZA, OTVORENA JEDRILICA							

MOZAIK 6x6 SA SLIKOM

U dva magična kvadrata 6x6 treba uvrstiti dolje navedene pojmove (poredane abecednim redom), te ime i prezime osobe sa slike - naše bivše teniserke, a sada filmske glumice („Smrt gospodina Goluže"). Tako će se dobiti kompletno ispunjeni magični kvadrati. Svaki se pojam, pa i ime i prezime tražene glumice, upisuje 2 puta u jedan od likova: vodoravno i uspravno. Napominjemo još da se i ime i prezime upisuju u prvi stubac (vodoravno i uspravno) i prvog i drugog kvadrata.

ADIDAS, APOLIT, ATAŠEI, ENEIDA, ILIJAŠ, KARASI, NICANJE, REOMIR, ŠIMADA, VODICA.

(M. S.)

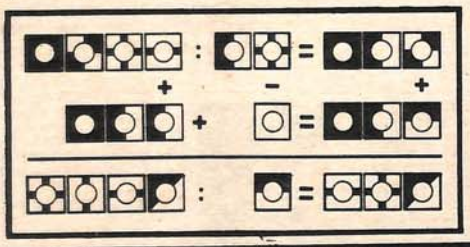

SIMBOLE TREBA ZAMIJENITI ZNAMENKAMA (KOJI ČINE JEDNOCIFRENE, DVOCIFRENE, TROCIFRENE I ČETVOROCIFRENE BROJEVE), ALI TAKO DA RAČUNSKE OPERACIJE SABIRANJA I DIJELJENJA IZAĐU TAČNE. ISTI SIMBOL JE I U OVOM SLUČAJU UVIJEK ISTA ZNAMENKA!

	PROSJEČ. DULJINA RIJEČI = 5,562 SLOVA	NAŠ STRUČNJAK ZA SLOVAČKI JEZIK, DANIJEL	NAŠ GRAĐEVINSKI STRUČNJ. JURAJ	OMOT ZA PISMA, KOVERTA	GRAD I POKRAJINA U ŠPANIJI	SLIJEDBENICI ROKA / TEMPO	JEZERO U ARGENTINI	STARI OBLIK VEZNIKA "ILI"	GRAD U MAKEDONIJI: MJESTO KOD PRIZRENA	GRAD U MAKEDONIJI: NAŠA NAFTNA INDUST.	LIRSKO-EPSKE PJESME: RIJEKA U INDIJI	LIRSKO-EPSKE PJESME: NOSNI GLAS	SIGURNA ŠANSA /str/	USJEVI KOJI SE SIJU U JESEN	GRAD U SJEVER. KOREJI	TINKTURA ZA POJAČAVANJE APETITA
DENUKLEARIZOVANA TERITORIJA																
GORJE NA GRANICI EVROPE I AZIJE						IMPERIJALIST. POLITIKA / MIRAZ										
PRETVARANJE U NEMATERIJALNO STANJE																
TRAČATI										ENERGIJA		B. BRAZILSKI FUDBAL. REPREZENTAT.				
RANIJI GOLMAN "HAJDUKA", IVAN										ŠIROKA KABANICA BEZ RUKAVA						

M. SPASOJEVIĆ

SOUR GIK „KOZARA" BANJALUKA RO „SLOGA" BOSANSKA DUBICA OOUR VIGM „UNA" BOSANSKA DUBICA

Na osnovu odluke Radničkog savjeta od 13.8.1985. godine Komisija za radne odnose raspisuje

OGLAS

Za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme:
1. NK radnika izvršilaca 10
2. KV zidara (pripravnik) izvršioca 2
3. KV tesara (pripravnik) izvršioca 2
Uslovi: Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa kandidati treba da ispunjavaju i ostale posebne uslove:
Pod 1. NK — radnici sa ili bez radnog iskustva i puna ili nepotpuna osnovna škola.
Pod 2. i 3. KV škola za zidare odnosno tesare bez radnog iskustva.
Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu GLAS — BANJALUKA.
Kandidati dostavljaju prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova na adresu: RO „SLOGA" OPŠTA SLUŽBA, M. Tita 38 Bosanska Dubica.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

RO „UNIVERZAL"
Fabrika hidrauličnih uređaja i garažno servisne opreme, Dž. Bijedića 1, BANJALUKA

objavljuje

OGLAS

za prijem izvršilaca na poslove i radne zadatke

1. REFERENT ZA REZERVNE DIJELOVE u Servisnoj službi 1 izvršilac na neodređeno vrijeme

USLOVI: Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa predviđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće

POSEBNE USLOVE:
Pod 1. — završena viša ili srednja tehnička škola mašinskog smjera,
— radno iskustvo 1 godina

OSTALI USLOVI: Stupanje na posao, lični dohodak i ostala prava iz radnog odnosa po normativnim aktima Radne organizacije.
Oglas ostaje otvoren 8 (osam) dana od dana objavljivanja.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BANJALUKA

KOMISIJA ZA RADNE ODNOSE ZAJEDNIČKE SLUŽBE

raspisuje

KONKURS

ZA OBAVLJANJE POSLOVA I RADNIH ZADATAKA
stručni saradnik sistem-analitičar 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.
Uslovi:
visoka školska sprema smjer ekonomski, informatička, elektrotehnički, tehnološki ili matematički, dvije godine radnog iskustva na poslovima sistem-analitičara i organizatora u EOP.
Lični dohodak prema utvrđenim mjerilima i kriterijima Pravilnika o raspodjeli sredstava za lične dohotke i zajedničku potrošnju radnika Radne zajednice.
Prijave na konkurs podnijeti: Samoupravnoj interesnoj zajednici zdravstvene zaštite Banjaluka, Zdrave Korde broj 8, sa naznakom „ZA KONKURS".
Prijave podnijeti u roku od 15 dana od prvog narednog dana od dana objavljivanja konkursa.
Uz prijavu kandidati su dužni priložiti diplomu o završenoj školi i dokaz o radnom iskustvu.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće biti razmatrane.
O rezultatima konkursa kandidati će biti obaviješteni u roku od 15 dana po izvršenom izboru.

NIGRO „GLAS"
RADNA ZAJEDNICA ZAJEDNIČKIH POSLOVA BANJALUKA

Na osnovu odluke Radničkog savjeta Radna zajednica Zajedničkih poslova NIGRO „GLASA" raspisuje

OGLAS

za prijem radnika na određeno vrijeme za obavljanje poslova i radnih zadataka ROBNOG KNJIGOVOĐE
Uslovi: SSS ekonomski smjer sa 1 godinom radnog iskustva u struci.
Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.
Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova dostavljaju se na adresu: NIGRO „GLAS" RZZP — Služba za pravne i kadrovske poslove, Ul. AVNOJ-a br. 93, Banjaluka.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

mali oglasi

34-448

VESELINA MASLEŠE 13

RADNO VRIJEME:
OD 7,00 do 15,00
I SUBOTOM
OD 8,00 do 11,30

PRODAJA AUTOMOBILI
PRODAJEM automobil „zastava 126 p", godina proizvodnje 1979. povoljno, telefon broj 42—145, Banjaluka.
1-1
048993

KUĆE
PRODAJEM hitno kuću s lokalom u strogom centru Prnjavora, telefon od 8,00 do 15,00 sati broj 860—537 i poslije 16,00 sati telefon broj 862—808, Prnjavor.
1-1
049014—15

PRODAJEM kuću u Trnu novogradnja, useljiva fasadirana povoljno. Momir Ninković, Ulica Rudija Čajaveca broj 10, Trn, Banjaluka.
1-1
049003

PRODAJEM kuću u Ramićima kod Unisa, javiti se na telefon broj 44—548, Banjaluka.
1-1
049019

ZEMLJIŠTE
PRODAJEM tri placa na Veselom brijegu po povoljnoj cijeni. Upitati: David Vidović, Ulica Novaka Pivaševića bb, Banjaluka.
1-1
048970

PRODAJEM pet dunuma zemlje kraj asfaltnog puta Klašnice—Prnjavor pet kilometara od Klašnica, pogodno za gradnju kuće ili vikendice, struja, voda, telefon cijena povoljna. Gina Gligić, Boškovići, 78204 Slatina.
1-1
049009

RAZNO
PRODAJEM povoljno ugostiteljsku radnju kafić „MB" u zanatskom centru. Informacije na telefon broj 35—695, 37—801 i 751—111, BENEŠ, preko cijelog dana, Banjaluka.
1-2
049005

STANOVI (ZAMJENA)
SARAJEVO — BANJALUKA ili PRNJAVOR
MIJENJAM jednosoban stan u Sarajevu za odgovarajući stan u Banjaluci ili Prnjavoru. Adresa: Marijan Softa, Auto moto društvo Prnjavor.
1-2
049032

RAZNO
Vršim sve vrste popravki automobila „vartburg" u Ulici Ilije Durbića broj 154 prema Motikama, telefon broj 54—035, Kale, Banjaluka.
049004

PODUKE — INSTRUKCIJE
Dajem instrukcije iz matematike studentima i srednjoškolcima. Profesor, Ulica III krajiške brigade broj 20—A/I, kod parkinga Kosmosa, Banjaluka.
1-2
049070

LOVAČKO DRUŠTVO „PROSARA" BOSANSKA GRADIŠKA

Odlukom Predsjedništva od 8.8.1985. godine raspisuje

OGLAS

za prijem radnika na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova i zadataka
1. TEHNIČKI SEKRETAR—BLAGAJNIK društva, jedan izvršilac
Osim opštih uslova predviđenih Zakonom kandidat treba da ispunjava i posebne uslove:
— da je završio srednju školu ekonomskog smjera ili gimnaziju,
— da ima jednu godinu radnog iskustva na takvim ili sličnim poslovima.
Uz molbu priložiti:
— diplomu o završenoj školi,
— izvod iz matične knjige rođenih.
— ljekarsko uvjerenje,
— potvrdu o provedenom stažu.
Rok za podnošenje prijave je 8 dana od dana objavljivanja.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.
Prijave slati na adresu: LD „Prosara" Bos. Gradiška sa naznakom „ZA KONKURSNU KOMISIJU".

Neutješni u svojoj žalosti podsjećamo rodbinu, prijatelje i drugove da se dana 21. avgusta 1985. godine navršava četrnaest godina od tragičnog udesa u kojem su u 22. godini nastradali naši mili sinovi

DESIMIR DESKO GUZINA i **STJEPAN ZDENKO MACAKANJA**

studenti Elektrotehničkog fakulteta u Banjaluci

Oni žive u srcima svojih najbližih, svojih prijatelja i svojih drugova. U nedjelju 18. avgusta 1985. godine posjetićemo grobove i položiti cvijeće u 10 sati na Novom groblju u Banjaluci.

ZAUVIJEK OŽELOŠĆENE PORODICE: GUZINA, KUČERA, MACAKANJA, BARIČEVIĆ i prijatelji
049077

Dana 30. avgusta 1985. godine navršava se šest tužnih mjeseci otkako nas je zauvijek napustila naša draga supruga, majka i baka

SAVKA ŽIVKOVIĆ

iz Bosanske Gradiške

Noseći u srcima tu divnu ženu, dobru majku i baku ostadosmo da vječno tugujemo

OŽALOŠĆENA PORODICA ŽIVKOVIĆ — ALJETIĆ
049108

Dana 17. avgusta 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od smrti naše drage mame i nene

FATIME DRAČIĆ, rođene BALIĆ

VJEČNO OŽALOŠĆENI kćerka FERIDA, zet ZIJAD, unuke: SENADA i ZLATA i praunučad
049082

Dana 18. avgusta 1985. godine navršava se tužna godina dana od prerane smrti naše drage majke, supruge, kćerke i sestre

NADE RADELJIĆ

iz Čardačana

Toga dana pozivamo svu rodbinu, komšije i prijatelje da prisustvuju otkrivanju spomenika na groblju u Čardačanima

OŽALOŠĆENE PORODICE RADELJIĆ i BABIĆ
049045

Dana 19. avgusta 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od smrti našeg dragog supruga, oca, brata, svekra, punca i djeda

~~NIKOLE~~ (LAZE) KOŠČICE

U nedjelju, 18. avgusta 1985. godine u 10 sati posjetićemo njegov grob i položiti cvijeće na groblju u Kukuljama. Pozivamo svu rodbinu i prijatelje da nam se pridruže.

OŽALOŠĆENI: supruga PETRA, kćerka GORDANA, sin SLOBODAN, brat STEVO, sestre: MIJOLJKA i MILICA, snaha BOŽANA, zet MIRKO, unučad i ostala rodbina
049085

Dana 19. avgusta 1985. godine navršasva se šest mjeseci od smrti naše drage

MILENE MIŠE DUNDIĆ

Toga dana u 11 sati posjetićemo njen grob i položiti cvijeće.

PORODICA
049105

Dana 17. avgusta 1985. godine navršavaju se tri godine od smrti našeg sina i brata

DRAGANA DRAGE RADAKA

Obavještavamo rodbinu i prijatelje da ćemo 19. avgusta 1985. godine posjetiti njegov grob.
Ožalošćeni: otac Rade, majka Mileva, braća Milan i Goran
049096

Dana 18. avgusta 1985. godine navršava se godina dana od smrti našeg dragog sina i brata

NIKOLE DRAGIŠIĆA

Hvala svima koji su ga zadržali u lijepom sjećanju

OŽALOŠĆENI otac RADE, majka DARA, sestre: MILOSAVA i MILKA
049068

Dana 18. avgusta 1985. godine navršava se četrdeset dana od smrti našeg dragog

LAZE ZRNIĆA

Toga dana u 10 sati posjetićemo njegov grob u Gornjim Podgradcima i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA
049090

Dana 18. avgusta 1985. godine navršava se četrdeset dana od smrti drage supruge, majke, bake i prabake

BOSILJKE KNEŽEVIĆ

Njen plemeniti lik i dobrota ostaće u trajnom sjećanju svima nama. U nedjelju 18. avgusta u 10 sati posjetićemo njen grob i položiti cvijeće na groblju kod rebrovačke crkve

---

SOUR KPK „KRAJIŠNIK"
RO TKG „JADRANKA"
— Komisija za radne odnose -
BANJALUKA

Na osnovu člana 6. i 7. Pravilnika o radnim odnosima RO TKG „Jadranka" Banjaluka, Komisija za radne odnose RO na sjednici održanoj dana 24.7.1985. godine donijela je odluku da se raspiše

OGLAS

za popunu poslova i radnih zadataka

1. KURIR — ČISTAČ — 1 izvršilac
na određeno vrijeme - do povratka radnice sa porodiljskog odsustva

Osim opštih uslova predviđenih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove oglasa:
— I stepen usmjerenog obrazovanja kurir
1 godina radnog iskustva.

Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u sredstvima javnog informisanja.

Uz prijavu na oglas kandidati su dužni dostaviti dokaze o ispunjavanju uslova - original dokumente ili ovjerene fotokopije
— svjedodžba o završenoj školi,
— izvod iz MKR,
— potvrda o radnom iskustvu.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova oglasa dostaviti na adresu: SOUR KPK „KRAJIŠNIK", RO TKG „JADRANKA" BANJALUKA 78 000 Ul. RUDARSKA br. 279.

KOMISIJA ZA RADNE ODNOSE

Savjet Muzičke škole I i II stepena u Banjoj Luci raspisuje

KONKURS

za popunu upražnjenih radnih mjesta

1. profesor, nastavnik ili stručni učitelj klavira na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 2
2. profesor, nastavnik ili stručni učitelj klavira na određeno vrijeme do povratka nastavnice sa porođajnog bolovanja, izvršilaca - 1
3. stručnog učitelja harmonike na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 3
4. stručnog učitelja harmonike na određeno vrijeme do povratka nastavnie sa porođajnog bolovanja, izvršilaca - 1
5. stručnog učitelja gitare na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 5
6. profesor, nastavnik ili stručni učitelj klavira na neodređeno vrijeme u Područnom odjeljenju Bosanska Gradiška, izvršilaca - 1
7. stručnog učitelja gitare u Područnom odjeljenju Bosanska Gradiška za 8 časova, izvršilaca - 1
8. stručnog učitelja harmonike u Podružnom odjeljenju Bosanska Gradiška za 4 časa, izvršilaca - 1
9. profesor solo pjevanja, pripravnik, na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 2
10. profesor harmonike na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 1
11. profesor gitare na neodređeno vrijeme, izvršilaca - 1
12. profesor klavira na određeno vrijeme do povratka radnice sa porođajnog bolovanja, izvršilaca - 1

USLOVI: Za sva radna mjesta od 1 do 9 završen odgovarajući instrumentali odsjek muzičke akademije ili muzičke škole.

Za radna mjesta pod rednim brojem 9. 10. 11 i 12 završen odgovarajući odsjek muzičke akademije.

Prijave sa dokazima o stručnoj spremi dostaviti na adresu: Muzička škola I i II stepena Banjaluka, Braća Pavlića 23. Konkurs je otvoren 8 dana od prvog narednog dana po objavljivanju.

---

lesna
slovenj gradec
TO je partner!

IZ MEDICINE

Izotopi pobijedili rak jetre?!

BALTIMO - Naučnici bolnice „Džons Hopkins" u Baltimoru otkrili su nov način za uspješno liječenje raka jetre u poodmaklom stadijumu koji-prema naučnim dokazima-predstavlja prvi efikasan korak u dugogodišnjoj borbi sa tom fatalnom bolešću. Prema riječima doktora Stenlija Ordera, šefa odjeljenja za radiološku onkologiju u bolnici „Džons Hopkins", radi se o medicinskom tretmanu raka jetre u koji su najefikasnije uključeni radioaktivni izotopi.

Dosadašnji rezultati u bolnici „Džons Hopkins" pokazali su da je novim medicinskim tretmanom u 48 odsto slučajeva rak jetre bio pobjeđen mada je do sada karcinom tog nezamjenljivog organa u ljudskom organizmu bio isključivo fatalan. U bolnici „Džon Hopkins" i na Univerzitetu Kalifornija do sada su novim medicinskim tretmanom liječena 104 pacijenta, koja su bolovala od primjernog karcinoma jetre i kod kojih su izrasline na jetri bile prevelike za bilo kakvu hirušku intervenciju. Pokazalo se da je kod većine pacijenata postignut „status kvo" - rak jetre je umiren i zaustavljen, dok je kod nekoliko pacijenata, na naknadnim kontrolama poslije godinu dana, s radoću konstatovano da su izliječeni od opake bolesti. Jedan pacijen je čak poslije 3,5 godine bio oslobođen karcinoma jetre zahvaljujući novoj metodi liječenja.

„Konačno smo postigli prvi efikasni tretman karcinoma jetre", izjavio je doktor Stenli Order, koji je na čelu naučnog tima počeo da primjenjuje tu metodu 1979. godine, a sada namjerava da je proširi i na kancerozna oboljenja drugih ljudskih organa. Pod budnim okom njegovog tima, uspješno je savladana kancerozna izraslina na jetri jedne žene koja je težila čak sedam kilograma, a sada je uspješno smanjena do 900 grama, a proces u njoj je zaustavljen. I jedan 26-godišnji mladić je oslobođen kancerozne izrasline od preko dva kilograma, koja je, kada se smanjila na svega 450 grama, uspješno ostvarenja hiruškim putem.

NA OSTRVU U JUŽNOM PACIFIKU

PRONAĐEN ROBINZON

Nedavno je jedna zapadnonjemačka botanička ekspedicija pronašla pravog Robinzona Krusoa na jednom udaljenom ostrvu u Južnom Pacifiku. To je 88-godišnji Džeremi Bibs, koji je na ovom ostrvu silom prilika proveo pune 74 godine.

Botanička ekipa, koju je predvodio dr Oto Zone, istraživala je biljni svijet pacifičkih ostrva i kada su se iskrcali na jedno pusto ostrvce nisu mogli da povjeruju svojim očima: iz džungle se pojavio starac duge sijede brade, pogrbljen od godina i bolesti, i teturajući se pokušao da priđe ljudima.

Članovi botaničke ekipe još više su se začudili kad ih je starac drhtavim glasom pozdravio na engleskom jeziku i ispričao da je na tom ostrvu proveo 74 godine i da u tom periodu nije vidio živu dušu.

„Našli smo ga u posljednji čas, - kaže dr Zone, koji je starca odmah odveo u bolnicu u Manili na Filipinima. Bio je toliko obolio od artritisa da već nije mogao sam da uzima hranu. Da ga nismo pronašli sigurno bi brzo umro od gladi..."

● *Botanička ekspedicija pronašla je na pustom ostrvu sjedokosog bolesnog čovjeka, koji je tu živio sam 74 godine. Zašto me nisu pustili da umrem, izjavio je 88-godišnji Džeremi Bibs*

Iako se starac popravlja u bolnici misterija njegovog života još nije u potpunosti riješena. Njegovo sjećanje, naime, nije baš potpuno i o samom sebi može da kaže samo neke od bitnih podataka. Rekao je da se zove Džeremi Bibs i da ima 88 godina. Zatim, da je kao 14-godišnji dječak radio kao „mali" na brodu „Felisiti" koji je doživio brodolom u orkanu 1911. godine.

„Ja sam vezao komade plute oko tijela da ne bih potonuo i tako sam se spasao, priča starac. Kasnije sam izgubio svijest, a kada sam se osvijestio otkrio sam da su me talasi izbacici na ono prokleto ostrvo".

Bibs je sagradio kolibu, našao jedan izvor vode za piće i uspio je da živi od ribolova. Godine su prolazile, a njegova nada da će ga neko pronaći i spasti sve je više bledjela.

„Takav život nije bio ni najmanje lijep, niti romantičan, kaže on. - Bio je to pravi pakao. Gotovo sam poludio od samoće, nisam imao čak ni nešto da čitam, a kamo li sa nekim da razgovaram".

Sada, međutim, moderni Robinzon kaže da nije oduševljen i civilizacijom i cvijetom u koji se vratio poslije sedam i po decenija samovanja na pustom ostrvu.

„Ne vjerujem da ću moći da se priviknem na život u civilizaciji, kaže on. - Trebalo je da meostave da umrem na onom ostrvu..."

SAVJETI LIZ TEJLOR

NIKAD NEDJELJOM

Već decenijama popularna američka filska zvijezda Liz Tejlor savjetuje jednu svoju mladu kolegiницu, starletu koja je tek krenula putevima filmske slave:

„Djevojčice, poslušaj moj savjet kojeg ti dajem iz ličnog iskustva, kaže Liz. - Nikad nemoj da se pomiriš sa nekim muškarcem nedjeljom. Znaš, tada nisu otvorene juvelirske radnje..."

ZODIJAK

DJEVICA OSAM: 23. AVGUSTA - 1. SEPTEMBRA

Za Djevicu osam tarot-zapis glasi: vještina ili šire vještina u sticanju bogatstva. No, oni su u ovim poslovima izuzetno pošteni, precizni, cjepidlake, ali poslovima nijednu sitnicu ne propuštaju. Biti bogat i materijalno osiguran osnovni im je cilj.

Potencijal osam (oštroumnost) 7) i frekvencija Sunce (ambicija) kojima se dodaje osnovna osobina ovog zemaljskog znaka (praktičan smisao) već nam govore o bitnim karakteristikama ove ličnosti. No, nije baš sve lako kako na prvi pogled izgleda.

Pozitivne Djevice osam su racionalne, pouzdane ličnosti, sklone preciznim poslovima. Pedantni su radnici, misle logično i konstruktivno, sa smislom za punu odgovornost. Imaginativni su, ali usprkos tome uvijek sve završe što su počeli. Nemaju običaj da traže nove puteve i uglavnom koračaju već utabanim stazama, biraju klasične i provjerene metode. U stanju su, isto tako, da kontrolišu sopstvene emocije tako da u životu često izgledaju hladni i nezainteresovani. U stvari, su samo praktični, svjesni da van granica mogućeg oni ne mogu. To radije prepuštaju drugima.

Ako su negativne osobe ovog ciklusa Djevice su uskih pogleda. Licemjerni, plaše se preduzeti bilo kakav korak ukoliko sve unaprijed nisu isplanirali. A život, teče, i oni ostaju negdje na repu događaja, srditi na cijeli svijet zbog sopstvenih grešaka. Postaju nestrpljivi prema ponašanju drugih ljudi pridržavajući se ustaljenih običaja i navika ne dopuštajući sebi bilo kakvu pustolovinu čak ni u mislima. Teški i nesnošljivi okolini, brzo gube prijatelje, ali i ono što je njima najbolje - smisao za rad i planiranje.

Djevica osam uvijek se mora čuvati onog poslovičnog sljepila „da od stabla ne vidi šum" to jest, da tumači posljedice umjesto uzroka, da previđa suštinu, a ističe spoljašnji sjaj pojave. Ona mora biti strpljiva za nedostatke drugih ljudi, mora naučiti da sluša druge i da poštuje različite poglede na život i ne pokušavajući mijenjati ljude. Svi ljudi su različiti - ovo stalno mora imati na umu Djevica osam.

Analizirajući ovaj ciklus Djevice astrolozi su ustvrili da su ovi ljudi opterećeni znanim kompleksom manje vrijednosti. To jest, djevice osam i većini slučajeva boluju od nedostatka povjerenja u sopstvenu ličnost i tu svoju bolest, da bi je se otresli, rado pokušavaju da prenesu na druge. I tu nastaje nerješiv problem, jer umjesto da ga rješavaju kroz sebe, sa više samopoštovanja i kritičnosti ljudi ovog znaka običavaju da kažu: Greška - to su drugi.

Možda je i stoga popis znanih ličnosti ovog znaka najkraći u Zodijaku. No, tu je jedna izuzetno velika pojava - Johan Volfgang Gete, pa i Teodor Drajzer.

Ljudi ovog znaka ne umiju se igrati iako im Sunčeva frekvencija nudi sposobnost uživanja u lijepom i sklonost ka maštanju, ali zbog prejakog praktičnog smisla Djevice osam naprosto potiskuju sve u sebi želeći da budu moćni i jaki, a za njih novac isto što i moć. Po tome su oni karakteristični ljudi ovog vremena, pa ih mnogo možete naći u vrhu raznih korporacija, u bankama, na mjestima gdje se „obrće lova". No, to im usmjerenje, ipak, ne donosi toliko žuđenu sreću. Pravi lijek i ključ za njihovu ličnost je širenje aktivnosti i prijateljstva.

M. P

Vještina

KAKO SE NEKOĆ ŽIVJELO U POTKOZARJU 8

Pripremio: Marino Zuri, snimio: Dragomir Pejić

Adresa za posjetioce i one koji žele svojim prilozima da obogate zbirku: Etnografski park Ilije Pejića, selo Pejići, 78405 Podgradci

ČISTILICA

Ova gvozdena sprava, dužine pola metra, uvijek bi stajala pored ognjišta tamo gdje se kuvalo. Njome bi se čistile načve ili lopar, a moglo se i njome nešto vaditi iz žara. Šiljci su služili da se njima nabode riba iz žara, krompir ili meso, slično kao i sa viljuškom. Drugi dio, onaj ravno, bio je pri dnu oštar tako da bi se njime moglo strugati poloparima ili načvama ako bi se tijesto zalijepilo.

GRABLJICE ZA ŽITO

Pravljene su od bagremova drveta. Ugrađivane su na kosu, tako da kad se kosilo, onda bi žito padalo samo na jednu stranu. Poslije bi se to skupljalo grabljama i vezalo u snopove. Bez ovih grabljica žito se nije moglo kositi.

SJEČKA ZA KOM

Kad domaćin naspe šljive u kacu, onda sječkom dobro isjeće šljive da puste pjenu i da prije prevru, da se što prije može peći, rakija. Sječku su kovači radili od gvožđa tako da u donjem kraju bude oštra. Širina noža je petnaest centimetara, a bio je uvinut u dvije suprotne strane, kao slovo s, tako da je bolje sjekao, a ne bi oštećivao dugu na kaci. Štilo je bilo dugačko onoliko koliko bi kaca bila duboka.

TRONOŽAC

Ile priča: Moj pradjed bi sjeo na tronožac kraj odžaka i prihvato bi tamburu pa zasvirao i zapjevao, a znao je sjediti na tom tronošću i zapaliti duvan, ili piti rakiju, ili mezit suvo meso i oštri sir. Tronožac je nizak, otprilike trideset centimetara, ima tri noge da bi bio što stabilniji, da se ne bi prevalio kad bi se napio. Pravljen je od lipovog drveta. Na njemu su svrdlom napravljene tri rupe, u koje se stavljaju nožice. Nožice su urađene od hrastovog drveta".

ARHEOLOGIJA

Još jedna etrurska grobnica

Na bogatom arheološkom nalazištu u blizini italijanskog grada Orvijeta, arheolozi su pronašli još jednu savršeno očuvanu etrursku grobnicu. Riječ je o dječjoj grobnici iz četvrtog vijeka prije naše ere u kojoj je pronađen vrh koplja. Dvije bronzane fibule, dva velika vrča i nekoliko malih keramičkih posuda.

Na istom nalazištu samo prije nekoliko dana otkrivena je jedna isto tako dobro očuvana erturska grobnica iz istog perioda.

NEDJELJNI ZADATAK

Priprema A. Alibegović

ZAGONETKA S IMENOM

Kad se završio prvi svjetski rat, 1918. godine, sastala su se tri bračna para da proslave taj dan. Evo nekoliko podataka:

- Svaki je muž brat jedne od žena, a svaka žena je sestra jednog od muškaraca, tj. među prisutnima su tri rođačka para, tri brata sa tri sestre.

- Elen je tačno 26 nedjelja starija od svog muža, koji se rodio u avgustu,

- sestra M. Vajta udata je za šurjaka Elininog brata i udala se za njega na svoj rođendan u januaru.

- Margaret Vajt je niža rastom od Vilijama Bieka,

- Arturova sestra je ljepša od Beatrise,

- Džon je navršio pedesetu godinu.

Na osnovu ovih podataka odgovorite na pitanje: kako je ime gospođi Braun?

Ako vam to ne pođe za rukom, sačekajte sljedeći broj **Nedjeljnog Glasa.**

Rješenje zadatka iz prošlog broja: žena će najprije pržiti 2 prženice 30 sekundi, dakle, jednu stranu pa će jednu prevrnuti, a drugu zamijeniti trećom i nastaviti pržiti još 30 sekundi. Zatim će prvu izvaditi iz tave, drugu staviti u nju, a treću prevrnuti i sve to pržiti još 30 sekundi.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA

AKTIVNI DAVALAC KRVI

Milena Nišević, daktilograf:

— Član sam Aktiva dobrovoljnih davalaca krvi u Radnoj organizaciji „Bosna" i do sada sam krv dala 23 puta. U septembru ću ponovo otići u Zavod za transfuziju i podariti krv. Za dosadašnju aktivnost u više navrata sam dobijala priznanja radne organizacije i Opštinske konferencije Crvenog krsta.

NE OČEKUJEM BRZO ZAPOSLENJE

Nada Dušanić, mehaničar mjerno-regulacionih uređaja:

— Iako sam učenica prve generacije koja je završila školu za mehaničare mjerno-regulacionih uređaja, ne nadam se brzom zaposlenju. Razlog je što se u banjalučkom udruženom radu ne nalazi veći broj radnih mjesta kojima je potrebna ova struka.

VRBAS JE ZAPUŠTEN

Derviš Jahić, zubotehničar:

— Vrbas nije više ono što je nekada bio. Obale su zapuštene, voda zagađena i nesavjesnima služi za deponovanje otpadnog materijala i starudija. Kada bi neki drugi gradovi imali Vrbas, ubijeđen sam da bi se njime ponosili i bio uređeniji i privlačniji za posjetioce i kupače.

RADIM HONORARNO

Snježana Topić, trgovac:

— Čim sam završila školu započela sam da radim honorarno kao prodavačica sladoleda kod UPI-ja. Posao nije težak, susreti sa ljudima su zanimljivi, a s obzirom na to da imam dobru lokaciju, zaradim mjesečno oko 45 do 50 hiljada dinara.

TRGOVCI NE POŠTUJU ZAKON

Mladenko Obradović, upravni tehničar:

— Iako je od 1. avgusta Zakonom uređeno da se novčani iznosi od nula do 50 para zaokružuju u korist kupca, odnosno na nulu, a od 51 pare do 100 para na jedan dinar, malo se trgovaca pridržava ove zakonske odredbe. Trgovci većinom iznose ispod 50 para zaokružuju na dinar pa su kupci uvijek oštećeni. Takve bi trebalo kažnjavati.

Ž. PAVLOVIĆ

ZANIMLJIVOSTI

ČEKIĆ ZA BUBAŠVABE

U jednim lokalnim američkim novinama pojavio se sljedeći oglas: „Pošaljite nam 3 dolara, a mi ćemo vam poslati sigurno sredstvo za uništavanje bubašvaba!"

Hiljadama onih koji su poslali novac, stigao je poštom mali drveni čekić!

D.T.

KOMPJUTERI — ŠAHISTI

Vjerovatno prvi šah sa elektronskim mozgom konstruisali su dvojica fizičara iz Filadelfije (SAD), koji je mogao da računa 12.000 puta brže od ljudskog mozga. U to vrijeme, prije oko 40 godina, na pitanje kako bi to moglo da izgleda, jedan fizičar je rekao: „Zahvaljujući posjedovanju jedne takve mašine, neko ko je godinama bio najslabiji u svom klubu, skočiće na vrh, osim, naravno, ako su i drugi došli na istu ideju. A šta će se dogoditi ako se za šahovskom tablom susretnu dva takva elektronska „monstruma"? Možda će pobijediti onaj koji je bolje podmazan! Majstorske turnire neće dobijati najjači igrači, već oni koji budu imali najskuplje mašine. A izdaci će biti sve veći — neizbježno će mašina broj 1 biti zamijenjena modelom broj 2, itd. Ali, šahisti se neće lako dati. Možda će neko od njih, ako ne može drukčije, pokušati da ubaci malo pijeska u protivnikovu mašinu. Zato je ipak najbolje osloniti se na sopstveni mozak."

Nevjerovatnim razvojem kompjuterske tehnike, razvija se i kompjuterski šah. Danas se redovno održavaju šampionati šahovskih kompjutera u SAD-u i SSSR-u. Praktična snaga kompjutera postepeno raste. Tako američki prvak „Ces-4,9" ima već rejting 2040 i predstavlja prvu mašinu u svijetu koja ima snagu jakog majstorskog kandidata. U brzopoteznim partijama pobjeđuju i šahiste sa mnogo višim rejtingom.

Dugogodišnji svjetski prvak Mihail Botvinik, koji je doktor elektronike i odavno se bavi problemom šahovskih kompjutera, smatra da će kompjuter u budućnosti pobjeđivati i najjače šahiste. Naravno, šahisti u to ne vole da vjeruju, makar to rekao i sam Botvinik. Ali ono što se svi slažu je da je mnogo prijatnije igrati sa kompjuterom nego sa čovjekom, jer kompjuter ne interesuje nagrade na turnirima, nisu nervozni, ne duvaju dim od cigareta u lice protivnika, ne ruše figure i ne nerviraju se poslije izgubljene partije.

Bobi Fišer, od kada je postao prvak svijeta 1972. godine, nije odigrao ni jednu turnirsku partiju. Poznato je da je Fišeru mnogo šta smetalo dok igra partiju šaha. Možda iz tih razloga i pristao da odigra jedan meč od tri partije sa kompjuterom „Grinblat". Naravno, Fišer je pobijedio sa 3:0.

D.T.

RADIO-PROGRAM

SUBOTA, 17. i NEDJELJA, 18. avgusta

BANJALUKA

SUBOTA
7,00 — Početak programa
7,05 — Muzika — novosti — muzika
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — Mi predlažemo — vi birate
9,00 — GOST PROGRAMA
10,00 — Hit program
10,10 — Rezervisano vrijeme
10,20 — Magazin sedam
11,00 — Sportski žurnal
11,20 — Uključite svoje magnetofone
12,00 — Završetak programa
Od 12,00 do 07,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

NEDJELJA
7,00 — Početak programa
7,05 — Muzika — novosti — muzika
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — NA ZELENOM TALASU
8,30 — Poželjeli ste izvodimo
10,00 — Hronika Skender-Vakufa
10,20 — Magazin sedam
11,00 — Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,30 — Emisija na ukrajinskom jeziku
12,00 — Završetak, programa
Od 12,00 do 01,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA, 17. AVGUSTA
8,00 — POČETAK I NAJAVA PROGRAMA
8,05 — Muzika — informacije — muzika
8,50 — Oglasi i obavještenja
9,00 — Odabrali smo za diskofile
9,30 — VIJESTI i sportska hronika
9,40 — Narodna muzika
10,00 — Iz melodije u melodiju
11,00 — „OMLADINSKI STUDIO" — zabavno-muzička emisija
12,00 — Odjava i završetak programa Radio-Bosanske Gradiške
12,00 — 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BiH (Susret na talasu)

NEDJELJA, 18. AVGUSTA
7,55 — POČETAK I NAJAVA PROGRAMA
8,00 — AIPK NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO-STANICA
8,30 — Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,00 — Oglasi i obavještenja
9,10 — Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
10,00 — „HUMORISTIČKI RADIO-TALAS"
10,10 — Želite, čestitate, pozdravljate — do kraja programa
(u 12,00 VIJESTI)

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kiloherca i UKT 98,3 megaherca

SUBOTA, 17. AVGUSTA
9,00 — Najava „SUBOTNJEG REVIJALNOG PROGRAMA RADIO-PRNJAVORA"
12,00 — Odjava programa i uključivanje u zajednički program Radio-stanica BiH
14,00 — Isključenje iz zajedničkog programa

NEDJELJA, 18. AVGUSTA
7,58 — Najava „NEDJELJNOG AKTUELNO-INFORMATIVNOG I ZABAVNOG PROGRAMA RADIO-PRNJAVORA"
8,30 — Vaše želje, čestitke i pozdravi — emisija narodne i zabavne muzike
9,00 — Emisija za selo
10,00 — Vijesti — informacije — osvrti — Komentari iz sata u sat i muzika iz programa emisije „Vaše želje", čestitke i pozdravi..."
18,00 — Odjava programa

SRBAC

SUBOTA
8,00 — Informativno-zabavni program Radio-Srpca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Završetak emitovanja

NEDJELJA
8,00 — Početak emitovanja i najava programa
8,05 — Muzika za dobar dan
8,30 — Želje, čestitke i pozdravi
9,00 — Radio u selu — AIPK na talasima krajiških RS
9,30 — Želje, čestitke i pozdravi
10,00 — Aktuelno protekle nedjelje
10,15 — Želje čestitke i pozdravi
12,00 — Odjava i završetak emitovanja

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA
11,00 — Najava i pregled programa
11,05 — Za svakog ponešto
11,30 — Želje slušalaca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Emisija za selo
14,30 — Vijesti
14,33 — Program za mlade
15,30 — PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 — Obavještenja, muzika, oglasi
16,00 — Dnevnik RS
16,30 — U subotnje predvečerje
17,00 — Odjava programa

NEDJELJOM NE EMITUJEMO PROGRAM

JAJCE

SUBOTA
9,00 — Najava programa
9,10 — Vijesti
9,15 — Zanimljivosti iz komune
10,00 — Revija vaših želja, čestitki i pozdrava
11,00 — Odjava programa

NEDJELJA
9,00 — Najava programa
9,15 — EPP
9,30 — Reportaže, zapisi
10,00 — Nedjeljni žurnal
10,30 — Putokaz — omladinska emisija
11,00 — Revija vaših želja, čestitki i pozdrava
12,00 — 13,00 — Odjava programa
Od 12,00 do 14 sati preuzimanje zajedničkog programa opštinsih radio-stanica Bosne i Hercegovine. Od 16 sati Radio-Jajce preuzima dnevnik Prvog programa Radio-Sarajeva

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 17. AVGUSTA
9,00 — I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 — Želje slušalaca
10,00 — Emisija za selo
10,30 — Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 — Hronika 6 Radio-dana — IPP pregled aktuelnosti na kraju nedjelje
11,15 — EP-prospekt
11,30 — Rezervisano za... — dokumentarni program
12,00 — 14,00 — SUSRET NA TALASU (Zajednički program RS BiH)
14,00 — Odjava programa i najava ponovnog susreta

NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM.

INFORMATOR

BANJALUKA

Kozara — HOKUS-POKUS (američki) u 17, 19 i 21 sati

VRBAS — ČOVJEK KOJI JE VIDIO BUDUĆNOST (američki) u 16, 18 i 20 sati.

PALAS — VELIKA SALA — HOTDOG (američki) u 16, 18 i 20 sati, mala sala — ŠAMPANJAC ZA DORUČAK (američki) u 16,30, 18,30 i 20,30 sati.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave

DJEČIJE POZORIŠTE

Nema predstave.

DOM KULTURE

U velikom izložbenom salonu — izložba likovnih tečajeva Doma kulture, a u malom izložbenom salonu izložba „Pjesma nas je održala".

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka.

UMJETNIČKA GALERIJA

Ispred Galerije u 21,15 sati projekcija filmova iz umjetnosti.

STALNA POSTAVKA SPOMENZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, subotom, nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.

Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmijanje"

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti, ogranak I, radi svakog dana osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1.7. do 5.7. do 19.7. od 29.7 do 2.8. od 12.8. do 16.8 od 26.8. do 30.8.).

Od 12,30 do 19 sati (od 8.7. do 12.7. 22.7. od 26.7. 5.8. od 9.8. od 19.8. do 23.8.)

ODJELJENJE U MEJDANU (radi ponedjeljkom i utorkom od 12,30 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 7,30 do 14 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima apoteka 1. maj u Ulici Vladimira Nazora br. 19. telefon 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu
— Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2. 6.1985. godine.

Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpik), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).

Za Zagreb: O1,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.

Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni).

Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrzani).

Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01...

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00, 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.

ZA BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30

ZA LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25.

ZA SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15).

ZA KRANJSKU GORU: 13,15.

ZA TUZLU 05,35 i 15,45

ZA DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu)

ZA MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00.

ZA BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati).

ZA NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 14,40).

ZA DERVENTU: u 12,00 sati.

ZA PRIJEDOR: u 4,45 sati.

ZA KUKOLJE i SRBAC: u 6,15 a povratak iz Srpca u 11 sati.

ZA SRBAC: u 17,15.

AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI-PALANKA u povratku saobraća preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJDANA sa polaskom iz LUŠCI-PALANKE u 5,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10 sati.

ZA ROVINJ: 7,45, 19,45

ZA RIJEKU: 6,00, 7,45, 22,00.

ZA UMAG: 6,00.

ZA SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)

ZA ŠIBENIK: 7,30, 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede" otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić" u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca".

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433.

Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500.

Turist-biro 813-080

Taksi-stanica 811-716.

„Elektro-Bosanska Gradiška" 813-344.

ČELINAC

Nema kino-predstave

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR-VAROŠ

U kino-sali „25. maj" 17. i 18. avgusta prikazuje se film STJUARDESA I GANGSTER.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave

Narodna biblioteka „Veselin Masleša" radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 860-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

DEŽURNA STRANA

ODLUKA SAVJETA GUVERNERA NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

SITNIŠ VAN OPTICAJA

BEOGRAD, 16. avgusta (Tanjug) — Savjet guvernera Narodne banke Jugoslavije odlučio je da se iz opticaja povuku svi apoeni kovanog novca nominalne vrijednosti manje od jednog dinara. Povlačenje tih apoena trebalo bi da počne 1. septembra i da se okonča do kraja ove godine. Zamjena novca koji se do tog roka ne povuče iz opticaja, bila bi moguća do 31. marta 1986. godine.

Savjet guvernera donio je i više odluka kojima treba da se podrže napori organizacija udruženog rada za povećanje izvozne aktivnosti. Tim odlukama se poboljšavaju uslovi za porast plasmana banaka za izvozne namjene, odnosno za kreditiranje izvoza u skladu sa stvarnim potrebama. Na sjednici Savjeta donijete su i druge odluke iz kreditno — monetarne oblasti.

ALEKSANDROVAC ŽUPSKI

BIK USMRTIO DVOJE

ALEKSANDROVAC ŽUPSKI, 15. avgusta (Tanjug) U župskom selu Rogavčini, nadomak Aleksandrovca razjareni bik je usmrtio dvije osobe, Dragu Gočanin, (45) i Dragoslava Gočanina (62) oboje zemljoradnici iz istoimenog sela.

Veterinarska komisija je izvršila uviđaj. Pretpostavlja se da je riječ o oboljelom biku.

JAJCE

STAZAMA REVOLUCIONARA

JAJCE, 16. avgusta — U organizaciji opštine Jajce, Mjesne zajednice Jezero i Odreda izviđača „Mustafa Ganibegović" iz Jezera, jutros je počeo trodnevni marš „Stazama revolucionara Jezero '85" na kojem učestvuje oko 200 mladih iz Mrkonjić—Grada, Banjaluke, Valjeva, Skender—Vakufa, Dugog Rata, Prnjavora Bosanske Dubice i Jajca. S.K.

BIHAĆ

OPADA POIZVODNJA

BIHAĆ, 16. avgusta — Na današnjoj proširenoj sjednici Izvršnog odbora Skupštine opštine Bihać, u čijem su radu učestvovali Hakija Pozderac, član CK SK BiH i Kadir Alijagić, zamjenik saveznog sekretara za vanjsku trgovinu, razmatrana je privredna problematika i rezultati poslovanja privrede u ovoj komuni. Tom prilikom je konstatovano da privreda bihaćke opštine u prvoj polovini ove godine stagnira. Došlo je do podbačaja fizičkog obima industrijske proizvodnje u četiri od ukupno 11 industrijskih grana. D.M.

SORA „BANJALUKA '85"

Udarnički na trasi

BANJALUKA, 16. avgusta — U drugoj smjeni SORA „Banjaluka '85" bio je prvi udarni dan. Sve brigade su radile na iskopu zemlje za regulaciju toka Široke rijeke. Na trasi je, pored sedam brigada, radila i Služba akcije. Sve brigade su postigle udarništvo prvog udarnog dana. M.J.

SORA „ISTRA '85"

„Karlo Rojc" u Kopru

BANJALUKA — 16. avgusta — Ansambl narodnih igara i pjesama Kulturno-umjetničkog društva „Karlo Rojc" iz Banjaluke večeras je otputovao u posjetu brigadistima SORA „Istra '85". Na ovoj omladinskoj radnoj akciji učestvuje i banjalučka brigada od 50 članova.

Amateri „Karla Rojca" će uveličati dosadašnji uspjeh svojih sugrađana i prirediti koncert za sve brigadiste. U Kopar putuju i predstavnici druge smjene SORA „Banjaluka '85". M.M.

SRUŠIO SE AVION U ADENU

POGINULA DVA PUTNIKA

ADEN, 16. avgusta (KNA—PUL) — Ministarstvo civilne avijacije Demokratske Republike, Jemen (Južni Jemen) saopštilo je da se prošle noći srušio „boing 707", vlasništvo nacionalne kompanije „Aliemda", prilikom prinudnog spuštanja na aerodrom u Adenu. Tom prilikom su poginula dva putnika, dok je više povrijeđeno.

VATRA KOD CAVTATA I AERODROMA POD KONTROLOM

PRVA ŽRTVA POŽARA

DUBROVNIK, 16. avgusta (Tanjug) — Vatra, koja je jutros zahvatila okolinu Dubrovnika i Cavtata oko 12 sati stavljena je pod kontrolu. U međuvremenu je aerodrom otvoren, postala je prohodna i jadranska cesta, koja je bila par puta blokirana. Nema opasnosti za skladište goriva i Cavtat. Istina, poginuo je Ivo Miljanić, a vatra je uništila rastinje na oko 200 hektara, ali se sve moglo završiti i sa neuporedivo težim posljedicama. U gašenju vatre bilo je angažovano i još je na požarištu oko 2.000 građana i 500 pripadnika JNA uz tehniku od vatrogasnih kola, do helikoptera i remorkera.

ŠRI LANKA

MINA UBILA NEDUŽNE

KOLOMBO, 16. avgusta (Rojter) Dvadeset i jedno lice je izgubilo život od nagazne mine koju su podmetnuli tamilski separatisti u gradu Vavunija, na sjeveru Šri Lanke — saopštilo je ministarstvo odbrane.

Predstavnik ministarstva je rekao da su žrtve žene, muškarci i djeca, pripadnici sinhaleske, ali i manjinske tamilske nacionalnosti. Drugi detalji o tom incidentu nisu saopšteni.

SA AERODROMA U BEJRUTU

POLETIO AMERIČKI AVION

BEJRUT, 16. avgusta (KUNA—PUL) — Američki avion kompanije „TWA", koji je na aerodromu u Bejrutu proveo 47 dana poslije otmice danas je konačno uzleteo, najvjerovatnije prema SAD. Avionom upravlja trročlana posada, koja je specijalno radi toga doputovala u Bejrut.

Avion kompanije „TWA" bio je otet 14. juna, a otmica je okončana 30. juna.

JOŠ JEDNA ŽRTVA HEJSELA

PODLEGAO POVREDAMA

BRISEL, 16. avgusta (Rojter) — Još jedan navijač italijanskog fudbalskog kluba Juventus umro je prošle noći u briselskoj bolnici od povreda zadobijenih na stadionu Hejsel maja ove godine — saopštila je policija.

Tridesetjednogodišnji Luidi Pidone bio je u komi 77 dana. Njegovom smrću broj žrtava hejselske tragedije na utakmici Liverpul — Juventus popeo se na 39. Još jedan talijan, Đuzepe Vulo nalazi se u briselskoj bolnici, ali su ljekari saopštili da mu je život izvan opasnosti.

OSNOVNA BANKA „BANJALUKA"

KURSNA LISTA

(formirana 16. avgusta 1985. godine)

KURS U DINARIMA

Zemlje	Valuta	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Austrija	100 šilinga	1385,02	1422,50	1426,78
Belgija	100 franaka	469,20	485,82	487,28
Danska	100 kruna	2676,78	2756,88	2765,16
Francuska	100 franaka	3174,76	3269,03	3278,85
Holandlija	100 florina	8603,32	8877,48	8904,15
Italija	100 lira	14,50	14,87	14,92
Norveška	100 kruna	3273,56	3371,96	3382,09
SR Njemačka	100 maraka	9723,24	9994,54	10024,57
Švajcarska	100 franaka	11818,34	12188,65	12224,27
Švedska	100 kruna	3247,70	3339,23	3349,26
Japan	100 jena	111,26	116,37	116,72
V. Britanija	1 funta	375,60	386,62	387,79
Kanada	1 dolar	195,01	203,44	204,05
SAD	1 dolar	269,27	275,22	276,04
Australija	1 dolar	186,42	192,79	193,37

Kupovni i prodajni kursevi za devize primjenjuju se od 14 sati 16. avgusta 1985. godine, a kursevi za efektivu od 15. avgusta 1985 godine.

SUBOTA, 17. avgusta

PRVI PROGRAM

PREGLED PROGRAMA
REPRIZNI PROGRAM
13,55 — Pregled programa
14,00 — Sedam TV dana
14,30 — Ljepota običaja: „Sijelo u Dubravama" — emisija narodnih običaja
15,00 — MOSKVA: Atletika, Kup Evrope, finale
18,00 — Mali koncert
18,15 — Dnevnik I
18,30 — Srdačno vaši — dokumentarni program
19,15 — Crtani film
19,30 — Dnevnik II
19,55 — TV spot
20,00 — Usamljena vučica — francuski igrani film
21,35 — EPP
21,40 — Vijesti
21,45 — Sedam svjetskih dana
21,55 — Vikend program: 25 godina Montrea: „Zlatna ruža Montrea" PROGRAM PLUS:
23,25 — Beni Hil
23,35 — Video spotovi
23,55 — Žuta laguna — humoristička serija
00,25 — Beni Hil
00,35 Video spotovi
00,55 — Vijesti
01,00 — Pregled programa za nedjelju

DRUGI PROGRAM

14,20 — Pregled programa
14,25 — Jugoslavijo, dobar dan — informativno-zabavna emisija
14,55 — Čovjek od svita — domaći igrani film
16,25 — „Festival djeteta Šibenik '85": „Tirlitan" — snimak predstave (Finska)
17,25 — Ciklus filmova italijanskog komičara Tota: „Toto i žene" italijanski igrani film
19,00 — Noviteti muzičke produkcije — narodna muzika
19,30 — Dnevnik
19,55 — EPP
20,00 — Muzička pozornica — zabavna muzika
20,30 — Kata Dujšin — feljton
21,05 — Vijesti
21,10 — Sportska subota
21,30 — EPP
21,35 — Lijepa Otero — serijski film
22,30 — Poetski teatar: „O, reci mi ko sam"
23,05 — ARGENTINA: skijanje, svjetski Kup, spust (M) — snimak
23,50 — Pregled programa za nedjelju

NEDJELJA, 18. AVGUSTA

PRVI PROGRAM

11,45 — Pregled programa
11,50 — Vijesti
12,00 — Znanje — imanje
13,00 — Filmska matineja za djecu ROZI I VELIKI GRAD — njemački film
14,25 — Muzičko popodne: Večeri u Donatu
15,35 — Put svile: toplotni talas nazvan Turfan — dokumentarna serija
16,25 — Lampiaon i Marija Bonita — brazilski serijski film — posljednja epizoda
17,05 — Mali koncert
17,20 — EPP
17,25 — Puška springfild — američki igrani film
18,55 — Diznijevi crtani filmovi
19,30 — Dnevnik II
20,00 — A. Tišma: JESEN JURE DRAŽETIĆA — drama
21,05 — Reportaža: Svetlani Cvetković kao znak priznanja
21,35 — Dnevnik III
22,00 — Sportski pregled — program plus
-22,45 — Beni Hil
22,55 — Video—spotovi
23,15 — Prdravska legenda
23,55 — Beni Hil
00,05 — Video—spotovi
00,25 — Vijesti
00,30 — Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

14,50 — Pregled programa
14,55 — MOSKVA: Atletika, Kup Evrope, finale, prenos
17,40 — CELTVEG: Automobilizam — Trke „formule 1" za veliku nagradu Austrije, snimak
18,45 — Konjički sport: Trke za pehar Maršala Tita, snimak
19,00 — Kraljevo: PJ u automobilizmu, reportaža
19,10 — Na četiri točka — emisija o saobraćaju i turizmu
19,30 — Dnevnik
20,00 — Mračna strana svijeta — dokumentarna serija

DAVID ŠTRBAC

Miro Mladenović

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETEOROLOŠKOG ZAVODA BiH

SUNČANO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Sunčano i toplo. Poslije podne doći će do prolaznog naoblačenja uz mogućnost kratkih pljuskova.

ZA BANJALUKU: Veći dio dana sunčano i toplo. Poslije podne moguć je kratkotrajan pljusak i osvježenje.

ZA NAREDNA DVA—TRI DANA: Zadržaće se i dalje sunčano i veoma toplo vrijeme.

VODOSTAJ: Una—Bihać 8 cm, bistra, temperatura vode 17 stepeni. Una—Bosanski Novi — 19 cm, bistra, temperatura vode 18 stepeni. Sana—Sanski Most 113 cm, bistra, temperatura vode 23 stepena. Vrbas—Banjaluka 61 cm, bistar, temperatura vode 20 stepeni. Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

GLAS

REDAKCIJA Ulica AVNOJ-a 93. Telefon: direktor i odgovorni urednik 34-417. Redakcija 37-979, 37-977, daktilografi 34-449. Oglasno u Ulici Veselina Masleše 13, telefon 34-448. Teleks 45-208 YU GLAS, OOUR Novinska djelatnost Banjaluka, žiro-račun broj: 10500-603-4106 kod SDK Banjaluka. Pretplata za SFRJ: jednomjesečna 800 dinara, tromjesečna 2.400 dinara, polugodišnja 4.800 dinara, godišnja 9.600 dinara, samo za „Nedjeljni Glas" 1.660 dinara godišnje. Pretplata za inostranstvo: jednomjesečna 1.600 dinara, tromjesečna 4.800 dinara, polugodišnja 9.600 dinara, godišnja 19.200 dinara, samo za „Nedjeljni Glas" 3.320 dinara. Uplate na devizni račun broj: 10500-620-71000-552 kod Privredne banke Sarajevo, Osnovne banke Banjaluka. Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH broj 02-4153/82 „Glas" je oslobođen plaćanja poreza na promet.